

ता.जावली, जि.सातारा

जयवंत प्रतिष्ठान हुमगांव संचलित

आमदार शशिकांत शिंदे महाविधालय, मेढा.

ता.जावली, जि.सातारा

जयवंत

वार्षिक नियतकालिक २०१८-२०१९

* प्रमुख संपादक * प्रा.डॉ. संग्राम शिंदे

ता.जावली, जि.सातारा

जयवंत

वार्षिक नियतकालिक २०१८-२०१९

*** संपादक मंडळ ***

अध्यक्ष *प्राचार्यडॉ. एम. बी. वाघमोडे

* प्रमुख संपादक * प्रा.डॉ. संग्राम शिंदे

* सहसंपादक * प्रा. साठे ए. एस. प्रा.डॉ. पवार व्ही. व्ही. प्रा. ननावरे आर. डी. प्रा.डॉ. शिंदे एस. आर

श्रव्यालयीन सदस्य श्री. विनोद जाधवश्रमुखपृष्ठ

ता.जावली, जि.सातारा

तियतकालिक जयवंत २०१८-१९

दि प्रेस रजिस्ट्रेशन ऑफ बुक्स ॲक्ट नियम फॉर्म ४ प्रमाणे प्रकटन

१. प्रकाशन स्थळ :- आमदार शशिकांत शिंदे महाविद्यालय, मेढा

२. प्रकाशन काळ :- वार्षिक

३. प्रकाशकाचे नांव :- प्राचार्य डॉ. एम. बी. वाघमोडे

राष्ट्रीयत्व :- भारतीय

पत्ता :- आमदार शशिकांत शिंदे महाविद्यालय, मेढा

४. संपादकाचे नांव :- प्रा. डॉ. संग्राम शिंदे

राष्ट्रीयत्व :- भारतीय

पत्ता :- आमदार शशिकांत शिंदे महाविद्यालय, मेढा

५. मुद्रकांचे नांव :- श्री. संजय जुनघरे

राष्ट्रीयत्व :- भारतीय

पत्ता :- श्री स्वामी समर्थ प्रिंटींग प्रेस, मेढा

६. मालकी :- आमदार शशिकांत शिंदे महाविद्यालय, मेढा

ता.जावली, जि.सातारा.

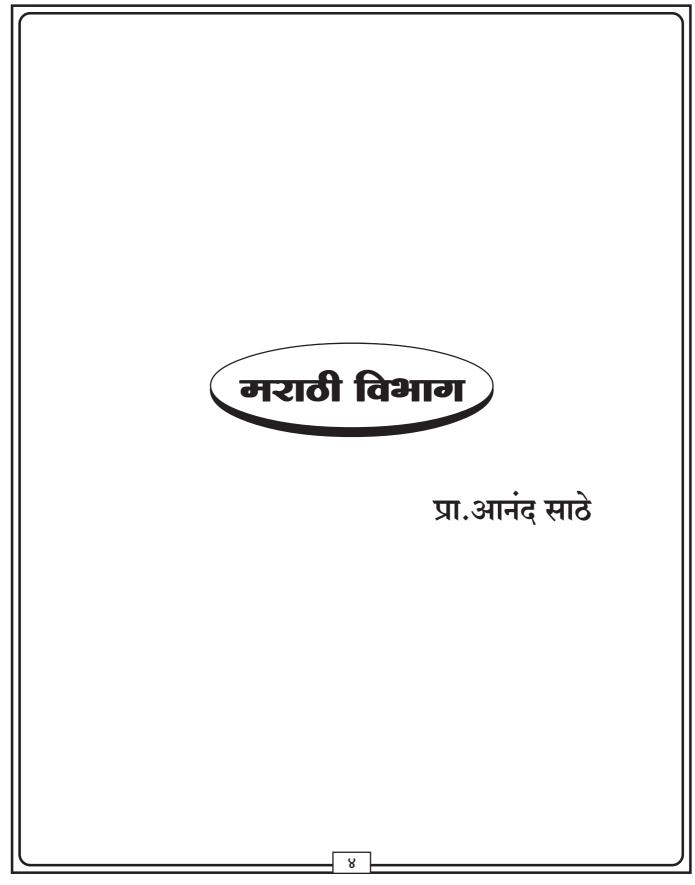
मी प्राचार्य डॉ. एम. बी. वाघमोडे जाहीर करतो की, वर दिलेला तपशील माझ्या माहिती व समजुतीप्रमाणे बरोबर आहे.

प्राचार्य डॉ. एम. बी. वाघमोडे

जयवंत नियतकालिकामध्ये व्यक्त झालेल्या मताशी संपादक मंडळ सहमत असेलच असे नाही.

ता.जावली, जि.सातारा

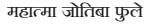
ता.जावली, जि.सातारा

अनुक्रमणिका

अ.नं.	घटक	पान नं.	अ.नं.	घटक	पान नं.
		1	I		ı

ता.जावली, जि.सातारा

* मोतीतले कोहिनूर *

महात्मा जोतिबा फुले (जन्म ११ एप्रिल १८२७ – मृत्यू २८ नोव्हेंबर १८९०) जोतिराव गोविंदराव उर्फ महात्मा जोतिबा फुले

महात्मा जोतिबा फुले हे मराठी, भारतीय समाजसुधारक होते. डॉ. आंबेडकर हे जोतिबांना आपले गुरु मानत. गांधीजींनी खरा महात्मा म्हणून त्यांचा गौरव केला आहे. सामाजिक क्रांतिकारक म्हणत. दलितांसाठी आणि मुलींसाठी शाळा काढण्याचा आपल्या हेतूच्या सिध्दीसाठी त्यांना घर सोडावे लागले. गुलामगिरी, शेतकऱ्याचा आसूड, इशारा, सत्सार अंक १ आणि २, सार्वजनिक सत्यधर्म ही त्यांची पुस्तके प्रसिध्द आहेत.

इ.स.१८७३ मध्ये त्यांनी सत्यशोधक समाजाची स्थापना केली. सार्वजनिक सत्यधर्म हा सत्य शोधक समाजाच प्रमाण ग्रंथ मानला जातो. दीनबंधू साप्ताहिक मुखपत्र म्हणून चालविले जात असे.

सर्वसाक्षी जगत्पती । त्याला नकोच मध्यस्ती ।। हे सत्यशोधक समाजाचे घोषवाक्य होते.

सत्यशोधक समाजाने गुलामगिरी विरुध्द आवाज उठविला आणि सामाजिक न्यायाची व सामाजिक पुनर्रचनेची मागणी केली. सत्यशोधक समाजातर्फे पुरोहिताशिवाय विवाह लावण्यास सुरुवात केली. मराठीत मंगलाष्टके रचली. समाजातील विषमता नष्ट करणे व तळागाळातील समाजापर्यंत शिक्षण पोहोचवणे हे सत्यशोधक समाजाचे ध्येय होते. शिक्षणाचे महत्व पटवून देणाऱ्या त्यांच्या कवितेच्या खालील ओळी प्रसिध्द आहेत.

विदयेविना मती गेली । मतिविना नाती गेली । नातीविना गती गेली । गतिविना वित्त गेले । वित्तविना शुद्र खचले । इतके अनर्थ एका अविघेने केले ।।

> ज्योती विजय सरडे (बी.कॉम. भाग २)

* कोल्हापूर *

कोल्हापूर हे महाराष्ट्रातील प्रसिध्द ठिकाण आहे. कोल्हापूरमध्ये महालक्ष्मी देवीचे एक मोठे मंदिर आहे. तेथे भाविक मोठ्या संख्येने दर्शनासाठी जातात. कोल्हापूर हे महाराष्ट्राच्या दक्षिण भागातील मोठे शहर आहे. कोल्हापूर साडेतीन शक्तीपीठांपैकी महालक्ष्मीचे शक्तीपीठ आहे. पंचगंगा येथील प्रसिध्द नदी आहे.

कोल्हापूर हे विविध पदार्थांसाठी प्रसिध्द आहे. उदा. कोल्हापुरी मिसळ, कोल्हापुरी तांबडा रस्सा, कोल्हापुरी पांढरा रस्सा इ. कोल्हापूर हे कोल्हापुरी चपलांसाठीही प्रसिध्द आहे. कोल्हापूर मध्ये कुस्तीचे खुप मोठे मैदान आहे. या मैदानातच खुप मोठे मोठे पैलवान तयार केले जातात.

कोल्हापूर शहरासह कोल्हापूरची अर्थव्यवस्था देशील शेतीवर अवलंबून आहे. येथील ऊस हे सर्वात महत्वाचे पीक आहे. ऊसावर आधारित अनेक उदयोगधंदे मोठ्याप्रमाणात येथे केले जातात. कोल्हापूर येथे राजाराम सहकारी साखर कारखाना आहे. कोल्हापूरी गुळ हा आखिल भारततील उत्कृष्ट गुळ समजला जातो.

कोल्हापूर हे रस्ते व रेल्वे मार्गाने महाराष्ट्र व इतर शहरांसोबत जोडले गेले आहे. मुंबई ते चेन्नइ दरमान धवणारा राष्ट्रीय महामार्ग क्र.४ कोल्हापूर शहरातून जातो.

कोल्हापूर शहरातील शिवाजी विद्यापीठ हे देशातील एक अग्रगण्य विद्यापीठ म्हणून ओळखले जाते. १९६२ मध्ये शिवाजी विद्यापीठाची स्थापना करण्यात आली. तसेच छत्रपती शिवाजी महाराज यांच्या नावाने परिपूर्ण व सर्वसामान्यांच्या शिक्षणासाठी याची स्थापना केली आहे.

> जवळ अंकिता सर्जेराव (बी.कॉम. भाग १)

ता.जावली, जि.सातारा

* स्त्रीमुक्तीची जनक *

सावित्रीबाई फुले

भाविष्यकाळाची पाऊले ओळखून जे समाजात बदल घडवून आणण्याचे व्रत स्वीकारतात त्यांचे वर्तमान आयुष्य हे फार खडतर, कठीण आणि

समाजविरोधाच्या जुलमाचे असते अशाच वादळ-वाऱ्यांशी लढत ज्यांनी अंधश्रध्दा निर्मुलन आणि शिक्षण यांची मुहूर्तमेढ रोवली ती सावित्रीबाई फुलेंनी.

जीवन कळले ज्यांना ज्यांना कळते भविष्याची हाक. असेच जीवन जगणाऱ्या आणि पुढच्या पिढीचे जीवन सुखकर करणाऱ्या ज्ञानदायी सावित्रीबाईंचे हे चरित्र आपल्यापुढे ठेवताना मनात सावित्रीबाई तेव्हा तुम्ही नसता तर आता मी हे लिहू शकले असते का? हा प्रश्न अलगढ येतोच!

अंधश्रध्दा, जातीयता आणि प्रचंड अज्ञान असलेलया काळात मुलीचा जन्म म्हणजे आई वडिलांच्या जीवाला घोर असायचा त्याकाळात.....

१९३१ साली सातारा जिल्ह्यातील खंडाळा तालुक्यात असलेल्या नायगाव या खेड्यात सावित्रीचा जन्म झाला. सावित्रीचे विडल खंडोजी नेवासे हे गावचे पाटील होते. आई लक्ष्मीबाई माया ममता व त्यागाची मूर्ती होती. सर्वांना मदत करण्याचा विडलांचा गुण सावित्रीबाईंच्या रक्तात मिसळला. तसेच आईची सौजन्यशीलता तिच्या हाडीमासी खिळला. तसेच त्यांचा विवाह लहान वयातच पार पडला. जोतिबा फुले यांची निवड जावई म्हणून खंडोजींनी केली.

9८४० साली सावित्रीबाईंचा विवाह जोतिबांशी झाला. तेव्हा जोतिबांचे वय होते १३ वर्षे. तसेच सावित्रीबाईंचे वय नऊ वर्षे होते. बालविवाह तेव्हा सर्वांनाच मान्य होते. सावित्रीबाईंना शिक्षणाची आवड होती. त्यामुळे त्यांनी जोतिबांना मला शिकवा असे सांगितले. जोतिबांनी ही विनंती प्रेमाने मान्य केली आणि

सावित्रीचे शिक्षण सुरु झाले. सावित्रीबाईंचे हे यश पाहून मिसेस मिचेल यांनी त्यांना अध्यापनाचा कोर्स करण्याचा सल्ला दिला.

त्याप्रमाणे अध्यापनाचे अध्ययन अतिशय आनंदाने पूर्ण करुन १९४७ साली सावित्रीबाई स्वत:च शिक्षिका होवून कामास सुरुवात केली. ज्ञानदानाचे केलेले व्रत त्यांनी आयुष्यभर पुढे सुरुच ठेवले.

पुण्यातील बुधवार पेठेत भिडेवाड्यात जोतिबा आणि सावित्रीबाईंनी मिळून १ जानेवारी १८४८ रोजी मुलींच्या शाळेची मुहुर्तमेढ रोवली. मात्र रुढी, परंपरा, संस्कार यांच्या विळख्यात अडकलेल्या समाजातल्या धर्ममार्तंडांना हे रुचले नाही. पटले नाही. त्यांनी प्रखर विरोध केला. सावित्रीबाईंना अपमानास्पद वागणूक देणे, अपशब्द बोलणे, त्यांच्या अंगावर दगड शेण घाण फेकणे हे प्रकार नित्याचेच झाले. मात्र सावित्रीबाईंनी संत एकनाथांचा वारसा अंगी कोरलेल्या स्थिलप्रज्ञा होत्या.

म्हणूनच त्यांनी हा विरोध, त्रास, अपमान अलगद विनातक्रार घेतला. त्याचा हसून स्विकार केला. मात्र आपले काम व ध्येय यावरचे लक्ष विचलित होवू दिले नाही. अत्यंत निष्ठेने व तन्मयतेने त्यांनी शिकवणे चालून ठेवले. गोविंदरावांनी उभयतांना सांगितले पोरांनो काहीही दुसर काम करा पण शाळा काढणं व शिकवण बंद करा परंतू या सांगण्याचा कोणताही परिणाम झाला नाही. त्यांचे शिकवणे व लोकांचे छळणे दोन्हीही सुरुच राहिले. समाज आपल्याला वाळीत टाकेल म्हणून तुम्ही शिकवणे सोडा, शाळा सोडा नाहीतर मग घर सोडा.

या त्यांच्या वागण्याने धर्ममार्तंडाचा, विरोधकांचा विरोध मावळला. मात्र सावित्रीबाईंचे आत्मबळ वाढले. कार्याची गती वाढली. प्रगतीची साथ वाढली आणि बघता बघता अवघ्या पाच वर्षात (१८४८ ते ५२) पुण्यात मुलींच्या वीस शाळा सुरु झाल्या.

रात्रंदिवस स्त्रीशिक्षणाचा ध्यास आणि त्याकरता अविरत कष्ट करण्याची सवय हे सावित्रीबाईंच्या यशाचे

ता.जावली, जि.सातारा

यमक आहे.

इवलेसे रोप लाविले अंगणी, तयाचा वेलू गेला गगनावरी, याचा प्रत्यय सावित्रीबाईंच्या कार्यातून येतो. आज त्यांच्या कार्याचा वटवृक्ष झाला आहे. त्या वटवृक्षाच्या छायेत स्त्रियांच्या साक्षरतेचा प्रगतीचा प्रवास दडलेला आहे. सर्व वर्गातील स्त्री दलितांना शिक्षणाचे दार सावित्रीबाईंनीच उघडून दिले. आज आपल्याला जे शिक्षण आज सहज उपलब्ध होते, खेडचापाडचातून वाडचा-वस्त्यातून अंगणवाडचा, बालवाडचांचा जो चिवचिवाट ऐकू येतो. त्याकरिता माऊलीने सहन केलेला अपमान, छळ नुसता ऐकून अंगावर शहारे येतात. सत्य हे नेहमी कटू असते असे म्हणतात, तर सत्याचा मार्ग खडतर असतो. काटचाकृटचातून जातो.

याचे सारे श्रेय सावित्रीबाई फुले यांचेच आहे. अखेर जोतिबांचे देहावसान झाले. सावित्रीबाईंवर आकाश कोसळले. पण करणे, थकणे, दु:ख करणे, शोक करणे हे शब्द त्यांच्या कोशात नव्हतेच. १८९७ साली शहरात प्लेगच्या साथीने थैमान घातले. या कठिण परिस्थितीत स्वत:च्या वयाचा प्रकृतीचा विचार न करता सावित्रीबाईंनी अतोनात कष्ट करुन अनेकांचे प्राण वाचवले. परंतू अतिश्रमाने त्या आजारी पडल्या. हा आजार त्यांच्यासाठी प्राणघातक ठरला. ३० मार्च १८९७ रोजी अखेरचा श्वास घेतला.

देहाने सावित्रीबाई जगात नाहीत, पण त्यांचे कार्य अजरामर आहे. एक सावित्रीबाई गेली मात्र अनेक तेजस्विनी तिने निर्माण केलेल्या वाटेवरुन आज स्वाभिमानाने उच्चशिक्षणात अग्रेसर होत आहेत. १ जानेवारी १९४८ रोजी पुण्यातील बुधवार पेठेत मुलींच्या शाळेच्या निमित्ताने याची सुरुवात झाली आणि ती शृंखला आजतागायत चालूच आहे. अशा या स्त्रीला कोटी-कोटी अभिवादन.

शेडगे गौरी वसंत (बी.कॉम. भाग १)

* रानवेडी *

पोर डोंगरावर भाळली
त्याच्या नादी लागुनिया
आख्या रानात पांगली
पोरं डोंगरावर भाळली ।।धृ ।।
रानगवताची फुलं
तिच्या कानामंदी डुलं
अन् चाईचा मोहर
गळ्यामंदी गळसर
अहो टटणी फुलली
तिच्या नाकामंदी फुली
अन् बुरांडीची फुलं
तिनं केसात माळली
पोरं डोंगरावर भाळली ।।

पोरं माळावर खेळती अन् वाऱ्यासंग बोलती वड पारंबीचा झुला तिचा गेला आभाळाला

> गोळे मयुरी पांडुरंग (बी.कॉम. भाग १)

* शब्द *

शब्दांच्या ओंजळी वाहिल्या तरी, भावना सरत नाहीत..... असं का होत मग? तेच तेच सांगायला शब्दच उरत नाहीत.....

ता.जावली, जि.सातारा

* भारत देश *

भारत माझा देश आहे. भारत देशाच्या उत्तरेला हिमालय आहे. या देशाला लांबलचक समुद्रिकनारा लाभला आहे. देशात खुप नदया आहेत. गंगा, यमुना यांसारख्या मोठमोठ्या नदयांमुळे भारत देश संपन्न झाला आहे.

माझ्य देशातील अनेक लोक हे शेतकरी आहेत. ते लोक खेड्यापाड्यांमध्ये राहतात. दिल्ली, मुंबई यासारखी मोठमोठी शहरे भारतात आहेत. याशहरांमध्ये मोठमोठे उदयोगधंदे आहेत. यांमुळे भारतातील अनेक लोकांना रोजगार मिळाला आहे.

भारत देशात अनेक खेळाडू, कलावंत, शास्त्रज्ञ निर्माण झाले आहेत. त्यांनी भारताची किर्ती जगभर पसरवली आहे. भारत देश हा कृषिप्रधान देश मानला जातो.

भारत देशाला अनेक धर्मांचे लोक राहतात. हिंदू, मुस्लिम, ख्रिश्चन अशा अनेक धर्माचे लोक एकत्र राहतात. या देशात अनेक संत होऊन गेले. उदा. संत ज्ञानेश्वर, संत रामदास, संत कबीर, संत बहिणाबाई संत एकनाथ इत्यादी. भारत देशात भिन्न भिन्न धर्माचे लोक राहत असले तरी ते एकजुटीने राहतात.

भारत देशाला छत्रपती शिवाजी महाराजांचा महत्वपूर्ण इतिहास लाभला आहे. छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या काळातील अनेक गड, किल्ले अजूनही भारतात प्रसिध्द आहेत. अनेक लोक गड, किल्ल्यांना भेट दयायला जात असतात.

भारत देशात अनेक सण समारंभ खूप उत्साहाने साजरे केले जातात. भारत हा विविधतेने नटलेला देश आहे. भारतातील अनेक लोक हे शेतीवर अवलंबून आहेत.

तिरंगा हा भारताचा राष्ट्रध्वज आहे. १ मे, १५ ऑगस्ट, २६ जानेवारी हे सण खुप उत्साहाने साजरे केले जातात.

> कारंडे सोनाली विठ्ठल ((बी.कॉम. भाग १)

*** माझे बाबा ***

माझ्या डोळ्यातील आसव कुणी मायेनं पुसताना उरी हुंदका दाटतोया गोष्ट बाबाची सांगताना ।।

> त्याच्या फाटक्या सदऱ्याला किती ठिगळं जोडल्याली उभ्या आयुष्याला त्यानं कशी कातर लावल्याली कुणी बाबा म्हणताना उरी हुंदका दाटतोय गोष्ट बाबाची सांगताना ।।

भरविला घास त्यानं माझ्या इवल्या मुखात त्याचा स्वभाव कष्टाचा पण सदा मी सुखात उरी हुंदका दाटतोय गोष्ट बाबाची सांगताना ।।

> उभा जन्म घालवला अशा पेटत्या वणव्यात पण भिजले मी कशी त्याच्या मायेच्या पावसात दिला शब्द मी त्याला माझं जीवन घडवीन नाव तुमचंच घेताना

> > जाधव प्रतिक्षा नथुराम (बी.कॉम. भाग १)

ता.जावली, जि.सातारा

* संतसहवासाचे मोल *

संत म्हणजे साक्षात परब्रम्ह होय. त्यांच्या सहवासामुळे लौकिक व परलौकिक संकटे दूर होतात. संत हे कोणतेही असो, त्यांचा सहवास हा खुप मौलिक असतो. संत हे मौलिक विचाराचे असतात आणि प्रत्येक संत हा आपल्या आपल्या विचारातून मोलाचे महत्व सांगतात. संत ज्ञानेश्वर ज्ञानेश्वरीतून, संत तुकाराम अभंगातून, संत एकनाथ भारुडातून आणि संत रामदास यांनी श्लोकातून मौलिक विचार मांडलेले आहेत. प्रत्येक संत हे आपले विचार विचारपूर्वक सांगतात.

संत सहवास मिळाल्यावर माणुस हा निस्वार्थी, संकटांचा सामना करेल. सद्सद्विवेकबुध्दीने वर्तन करेल, सत्याच्या बाजूने उभा राहील. नेहमी चांगली वाणी उच्चारेल, नम्रपणे बोलेल, वाईट गोष्टींचा त्याग करेल आणि लबाडी त्याला शिवणारदेखील नाही.

संत एकनाथांनी गदयरुपात भारुड लिहिले होते. त्यात त्यांनी असे सांगितले होते, काम, क्रोध, मद्, मत्सर, मोह, आळस हे षड्विका आहेत. त्यांना आपल्या जवळही येऊ देऊ नये. नेहमी स्धर्माने वागावे. मनात दया, क्षमा व शांती ठेवावी. ज्ञानी व्हावे, हृदयापासून सन्मानपुर्वक देवपुजा करावी. या सर्व गोष्टी आचरणात आणल्या तर संत सहवास लाभतो.

संतांचे विचार हे अनुकुल परिणाम करणारे असतात आणि जर माणसाने संतांचे विचार आचरणात आणले तर त्यास संत सहवासाचे मोल समजेल. अन्यथा प्रतिकुल परिणाम होऊ शकतात.

संत रामदासांनी मनाचे श्लोक यामधून लोकांनी जीवन उत्तम रितीने कसे जगावे हे सांगितले आहे. संत रामदासांचे त्याच्या श्लोकांमधून सर्वसामान्य माणसांना चांगले मार्गदर्शन होण्यासाठी त्यांनी त्यांचे विचार श्लोकामधून मांडले आहेत. ज्या व्यक्तीने मद् आणि द्वेष सोडून दिला आहे, ज्याने स्वार्थ त्याग केला आहे, जो सर्वांचा आवडता असतो, जो नेहमी सत्याने बोलतो तो सर्वात्तम भक्त जगात धन्य पावतो. संतांच्या सहवासात किंवा त्यांचे विचार मनापासून आचरणात आणल्यास तोच खरा भक्त.

संत रामदास सांगतात, जो श्रीरामाचा भक्त असतो, जो सर्वोत्तम भक्त असतो तो जभात धन्य पावतो.

> चिकणे राहुल रामचंद्र (बी.कॉम.भाग १)

ग्रुप असावा कुटंबासारखा नको नुसते Joining तिथे असावा प्रेम-जिव्हाळा नको नुसते Shining नात्यात असावे हसणे-बोलणे नको नुसते Crying त्या शब्दांना अर्थ असावा नको नुसते Posting सुर जुळावे परस्परांचे नको नुसते Chatting इमेजेसचे मर्म कळावे नको नुसते Loading शिक्षणामधून ज्ञान मिळावे नको नुसते Joking स्नेह सदा वृध्दिंगत व्हावा मस्त रहावे Bonding

> सुतार दामिनी सोपान (बी.कॉम. भाग १)

ता.जावली, जि.सातारा

* तो बाप असतो....! *

चांगल्या शाळेमध्ये पोरांना टाकायची धडपड करतो. डोनेशनसाठी उधार आणतो वेळ पडली तर हातापाया पडतो तो बाप असतो...! कॉलेजमध्ये सोबत जातो होस्टेल शोधतो स्वत: फाटकी बनियान घालून आपल्याला जिन्सुची पँट घेऊन देतो तो बाप असतो...! स्वत: डबडा मोबाईल वापरुन आपल्याला स्टाईलिस्ट मोबाईल घेऊन देतो आपल्या प्रिपेडचे पैसे स्वत:च भरता आपला आवाज ऐकण्यासाठी तरसतो तो बाप असतो...! मुलगी सासरी जाताना धायमोकून रडतो माझ्या चिऊला नीट ठेव.... असे हात जोडून सांगतो

> ऋतुजा महादेव मर्ढेकर (बी.कॉम. भाग १)

या जगात कोणावरही जास्त अवलंबून राहू नका कारण, जर स्वतःची सावली आपली सोबत सोडून देते तर दुसरे आपली काय सोबत देणार?

..... तो बाप असतो...!

पवार प्रियांका तानाजी (बी.एससी. भाग २)

*** बालपण ***

कागदाची नाव होती
पाण्याचा किनारा होता
मित्रांची सहारा होता
खेळण्याची मस्ती होती
मन हे वेडे होते
कल्पनेच्या दुनियेत जगत होते
कुठे आलो या
समजुतदारीच्या जगात
यापेक्षा ते भोळे
बालपणच सुंदर होते.

प्रणिता चंद्रकांत जाधव (बी.कॉम. भाग १)

* रंग सावळा *

सावळा रंग तुझा जरी
भासतो मज पावसाळी नभापरी ।।धृ।।
होता सावळा गोकुळ राजा
आणखी सांगता रामही दुजा ।।
विठोबा सावळा हा विटेवरी
सावळा हा रंग तुझापरी

भासतो मज पावसाळी नभापरी ।।१।। सावळ्या रंगाची या किमया न्यारी कसे मेघा बरसवितात झरी महती ही सांगतो खरी आहे ही निसर्गनिर्माता सावळा हरी हृदयात या बोल कुठेतरी हृरपली ही सावळी परी सावळा हा रंग तुझा जरी भासतो मज पावसाळी नभापरी ।।धृ।।

> शिवाजी प्रकाश सपकाळ (बी.कॉम. भाग १)

ता.जावली, जि.सातारा

* आठवणींचा ओलावा *

खरंच दिवस किती पटकन निघून जातात. आठवणींचा ओलावा मनात साठवून आणि आठवणींना आठवून प्रत्येक जण आपल्या मार्गाने जात असतो. सगळ तेच असत असं वाटत पण सगळच बदललेलं असतं. तोच बाक, तोच वर्ग आणि तीच मैत्रिण हवी असते. पण ते शक्य नसतं कारण ते दिवस कधीच गेलेले असतात. राहिलेल्या असतात फक्त आठवणी!

कॉलेजातला तो पहिला दिवस आणि ते अनोळखी चेहरे त्यातही होते काहीसे खरे ! आजही आठवतं वर्गात शांतता असताना मधूनच आलेल ते हसू आणि एकीच्या डोळ्यातील पाणी पाहून सगळ्यांच्या डोळ्यातील ते आसू ! कधी इंग्रजीच्या तासाला मधूनच ओरडणं आणि कॉलेजच्या गेटमधून हसत खेळत येतानाचं धडपडणं ! तर कधी आठवतं इकोच्या तासाला छातीत धडधडणं आणि त्यावेळी आपल्याच हातात होत्या आपल्या मनाच्या किल्ल्या कॉम्प्रमाईज कधी केलच नाही आणि म्हणूनच प्रॅक्टिकल कधी समजलचं नाही. थेअरी तशी अवघड नव्हती परंतू आयुष्याची थेअरी पूर्ण करायचीय हे कधी उमगलचं नाही.

मराठीचे अलंकार जरा समजले पण इंग्रजीचे ग्रामर कधी कळलच नाही. कारण पुस्तक कधी उघडलच नाही.

प्रत्येकाच्या वहीत निबंध एकच होता काण तो एकमेकींचाच बघूनच लिहिला होता. कधी आपल्याला चांगल म्हणाव असं कधी वाटलच नाही. कारण आम्ही कुणाला चांगल म्हटलच नाही. रस्त्यावरुन चालताना केलेला तो दंगा, त्यातूनच नवीन उमटलेली प्रत्येकाची स्वप्न प्रत्येकाच्या वाटा वेगळ्या आहेत कारण ते दिवस कधीच निघून गेलेत राहिल्या आहेत त्या फक्त आठवणी !!!

इसलिए

खुदा से मेरी गुजारिश है, जिंदगी का हर कॉम्पिटीशन में दुश्मन भले आगे निकल जाए ! लेकीन मेरा दोस्त पिछे छुट न जाए !

> पवार स्मिता सतिश (बी.कॉम. भाग १)

*** जीवन ***

जी मानसं हवीशी वाटतात, ती कधीही भेटत नाहीत. जी माणसं नकोशी वाटतात. त्यांचा सहवास संपत नाही. ज्यांच्याकडे जावेसे वाटते. त्यांच्याकडे जायला जमत नाही. ज्यांच्याकडे जाऊ नये असे वाटते, त्यांच्याकडे जावे लागते जेव्हा जीवन नकोसे वाटते. तेव्हा काळ संपत नाही. जेव्हा जीवनाचा खरा अर्थ कळतो. तेव्हा काळ संपलेला असतो. नशीब हे असचं असतं. त्याच्याशी जपुन वागावं लागत. जिथे कोणाचेच काही चालत नाही, तिथे देवभक्ती शिवाय पर्याय नाही.

> वेंदे नेहा सुभाष (बी.कॉम. भाग १)

जेव्हा आयुष्य हसवेल, तेव्हा समजा चांगल्या कर्माचे फळ आहे आणि जेव्हा रडवेल तेव्हा समजा चांगले कर्म करण्याची वेळ आली आहे.

> पवार प्रियांका तानाजी (बी.एससी. भाग २)

ता.जावली, जि.सातारा

* शिक्षक म्हणजे..... *

शिक्षक म्हणजे,

आयुष्याला कलाटणी देणारी प्रेरणा ध्येयपुर्तीसाठी मार्ग दाखविणारी दिशा कधी बिकट परिस्थितीत प्रेमाची साथ तर कधी पाठीवर शाबासकीचा हात हातावर बसणारा छडीचा मार

शिक्षक म्हणजे,

चांगले संस्कार करणारी मूर्ती संकटकाळात धैर्य दाखविणारी स्फूर्ती चारित्र्यपूर्ण विद्यार्थी घडवणारा शिल्पकार जादूची छडी जी करते विद्यार्थ्याची स्वप्ने साकार

शिक्षक म्हणजे,

सखोल मुलभूत ज्ञानाचे भांडार दूर करी जीवनातील अज्ञानमय अंधार अन्यायाविरुध्द आवाज उठविणारी तलवार अनुभवातून निर्माण होणारा साक्षात्कार असे हे शिक्षकांचे

आजन्म न फिटणारे उपकार

रुपाली मारुती कांबळे (बी.कॉम. भाग २)

उडत्या पाखरांना परतीची तमा नसावी नजरेत सदा नवी दिशा असावी...... घरट्याचे काय आहे, बांधता येईल केव्हाही क्षितिजाच्या पलीकडे झेप घेण्याची जिद्द असावी.....

> चिकणे अक्षदा नामदेव (बी.कॉम. भाग १)

कळतच नव्हतं आई का रडायची?

कळतच नव्हतं आई का रडायची? तिच्या ताटातील अधीं भाकर रोजच मला दयायची रोज सकाळी उठून माझ्या शाळेची सोय करायची स्वत: बिचारी रोजच त्रास सहन करायची कळतच नव्हतं आई का रडायची ? तिच्या हातातील अर्धी भाकर रोजच मला दयायची ।।धू।। दिवसभर शेतात काबाडकष्ट करुन सुध्दा सायंकाळी घरी परतताना चेहऱ्यावर स्मितहास्य मात्र दाखवायची, स्वत:च्या ओठांवरील दु:ख मात्र ती लपवायची आम्हाला नेहमी हराण्याचे धडे शिकवायची कळतच नव्हतं आई का रडायची ? तिच्या ताटातील अर्धी भाकर रोजच मला दयायची ।।१।। जीवनात येणाऱ्या प्रत्येक अडचणींचा सामना ती करायची स्वत:पेक्षा आमच्यावर मात्र जास्त विश्वास ठेवायची स्वत: मात्र साधी सरळ रहायची, पण उच्च विचारसरणी ठेवायची कळतच नव्हतं आई का रडायची ? तिच्या ताटातील अधीं भाकर रोजच मला दयायची ।।२।।

> पल्लवी शंकर बाचल (बी.कॉम. भाग २)

इतरांशी प्रामाणिक राहणं कधीही चांगलंच पण स्वतःशी प्रामाणिक राहिलात तर जास्त सुखी आणि समाधानी होऊ शकता

> पवार प्रियांका तानाजी (बी.एससी. भाग २)

ता.जावली, जि.सातारा

* स्त्री *

स्त्री म्हणजे काय? तर स्त्री म्हणजे घराचा कळस. घर सांभाळणारी म्हणजे स्त्री. घरच्यांची काळजी घेणारी व्यक्ती म्हणजे स्त्री. दोन घरांमध्ये, दोन व्यक्तींमध्ये प्रेम, जिव्हाळा निर्माण करणारी व्यक्ती म्हणजे स्त्री. तीच जी कोणाची आई, बहीण, बायको, आजी, विहनी अशा अनेक नावाने आपण जीला हाक मारतो ती म्हणजेच स्त्री.

स्त्री ही घराचा पाया, उंबरठा असतो. घरातील सर्व माणसांशी आपुलकीने, प्रेमाने माणुसकीने वागणारी सर्व घरातील कामे उरकून कंटाळा न दाखविणारी, सकाळी लवकर उठून सर्वांची नीट व्यवस्था करणारी व उशीरा झोपणारी प्रत्येक घरातील व्यक्ती ती म्हणजे स्त्री.

स्त्रीला आदिशक्ती देखील म्हणतात. पण का म्हणतात? हे माहित नव्हतं. जेव्हा एकदा मी आईला विचारलं की स्त्री ला आदिशक्ती मा म्हणतात, तेव्हा तिने समजावून सांगितले की जगातील सर्व दु:ख सोसण्याची ते दु:ख पचविण्याची तीच्यात शक्ती असते. ती प्रत्येक संकटांना सामोरे जाण्यासाठी ती सदैव तयार असते. ती संकटांचा निडरपणे धाडसी वृत्तीने सामना करण्याची तिची तयारी असते. वेळ प्रसंगी ती कुटुंबाची ढाल, शस्त्र बनून तयार असते ती म्हणजे स्त्री होय.

अशा स्त्रीया आपल्यात आहेत याचा अभिमान आहे. स्त्रीया आता कोणत्या क्षेत्रात नाहीत असे नाही. ती प्रत्येक क्षेत्रात दिसून येते. स्त्रीया आता पुरुषांप्रमाणेच काम करण्याची, त्यांच्या खांदयाला खांदा लावून काम करण्याची त्यांची तयारी असते. आधीच्या काळी स्त्रीयांनी फक्त चूल व मूल या दोनच गोष्टी त्यांना कराव्या लागायच्या. त्यांना स्वतंत्रपणे बोलण्याचा, आपली मते मांडण्याचा अधिकार नव्हता. स्त्रीयांना शिक्षण घेण्याचा देखिल अधिकार नव्हता.

अशा स्त्रीयांना शिक्षण महात्मा जोतीराव फुले,

सावित्रीबाई फुले, बाबासाहेब आंबेडकर यांच्यामुळे आज शक्य झाले आहे. ज्याप्रमाणे काळ बदलत गेला तसे स्त्रीयांचे दुय्यम स्थान नष्ट होत गेले. आता याच स्त्रीयांना पुरुषांपेक्षा जास्त मानानने सन्मानाने वागवले जाते. स्त्रीयांना या बदलत्या काळात ५०% आरक्षण सरकारने देवू केले आहे. या आरक्षणाद्वारे स्त्रीयांना वेगवेगळ्या क्षेत्रात आपली कामगिरी दाखवण्याची संधी मिळत आहे. अशा संधीचा लाभ घेऊन स्त्रीया चांगली कामगिरी, चांगली भूमिका बजावताना दिसून येतात.

तसेच ज्या संधी उपलब्ध होत आहेत त्याचा फायदा प्रत्येक स्त्री ने करुन घेतला पाहिजे, असे मी सर्व स्त्रीयांसाठी आव्हान करते.

> कांबळे सुचिता तानाजी (बी.कॉम. भाग १)

* आई *

जगी माऊलीसारखे कोण आहे जिचे जन्मांतरीचे ऋण आहे असे ऋण हे ज्यास व्याज नाही जिच्यासारखे कौतुके बोल नाही जिच्या यातनांना जगी तोड नाही तिचे नाव जगात आई आई एवढेच कशालाच मोल नाही.

> मर्ढेकर कोमल पांडुरंग (बी.कॉम. भाग १)

ता.जावली, जि.सातारा

हसणारे चांदणे.....

रात्रीचे चांदणे दिसते किती छान आकाशात राहून यांना किती मान चकचक चकचक चांदणे करी आकाशात यांना वाटे गंमत भारी.....

> काळ्या काळ्या आकाशात चमकतात किती यांना नाही वाटत कधी कुणाची भिती रात्रीचा चमकतो धृवतारा भारी कितीही केली तयारी तरी कोनच मारत नाही तेथे भरारी.....

रात्रीचे हे तारे लूकलूकतात न्यारे सुर्यदेवाला बघताच लपून बसतात सारे असं वाटत अवकाशात जावं स्वार्थी जगापासून लपून रहावं असतात बघा या त्यांच्या जगात सुखी नका येवू भूतलावर नाही तर व्हाल दु:खी

> कदम श्रेया विठ्ठल (बी.कॉम. भाग २)

ड्युटीवरील खुर्चीपेक्षा माझ्या शाळेचा बाकच बरा होता कामाच्या या व्यापापेक्षा आमचा गृहपाठच बरा होता....

कितीही असला नोकरीचा लळा तरी माझ्या शाळेचा फळाच बरा होता वरिष्ठांच्या सततच्या टेंशनपेक्षा गुरुजींचा छडीचा मारच बरा होता.... मोबाईलवरील व्हॉटसअप फेसबुक पेक्षा मैदानी खेळांचा थाटच मोठा होता हरवलो आहे शहरात सुख मिळविण्यासाठी पण मित्रा आपला तो काळच बरा होता....

> कदम श्रेया विञ्ठल (बी.कॉम. भाग २)

* मेत्री *

मैत्री करण्यासाठी नसावं लागत श्रीमंत आणि सुंदर त्याच्यासाठी असावा लागतो फक्त मैत्रीचा आदर काहीजण मैत्री कशी करतात? उबेसाठी शेकोटी पेटवतात अन जणू शेकोटीची कसोटी पाहतात. स्वार्थासाठी मैत्री करतात अन कामाच्या वेळेस फक्त आपलं म्हणतात शेकोटीत अन मैत्रीत फरक काय? दोन्हीपण एकच जाणवतात मैत्री करणारे खुप भेटतील परंतु निभावणारे कमी असतील मग सांगा, खरे मित्र कसे असतील? कधी भांडणाची साथ, कधी मैत्रीचा हात कधी प्रेमााची बात. अशी असते निस्वार्थ मैत्रीची जात या मैत्रीचा खरा अर्थ केव्हा कळतो? नेत्रकडा ओलावल्या अन शब्द ओठावरच अडखळला मित्र या शब्दाचा अर्थ तो द्र गेल्यावर कळला आपल्यावर जीवापाड प्रेम करणारं सुख-द:खाच्या क्षणी आपल्या मनाला जपणार जीवनाला खरा अर्थ समजावणारं

> साळुंखे अमृता संतोष (बी.कॉम. भाग १)

ता.जावली, जि.सातारा

आयुष्य

आयुष्य हे असंच असतं... कधी कधी खुप आनंद देतं न मागताही सुख देतं, पण अचानक हसता हसता रडवतं आयुष्य.... हे असचं असतं आपण तसचं काही ठरवतो आयुष्याचे आराखडे बांधतो पण एका वळणावर सगळं काही थांबतं आयुष्य.... हे असचं असतं भुतकाळातल्या गोड आठवणी वेडं मनं आठवत राहतं पण त्या मनाला फसवून रडवतं आयुष्य.... हे असचं असतं सुखाबरोबर दु:खही देतं कधीही न भरुन न येणाऱ्या भळभळणाऱ्या जखमाही देतं आयुष्य.... हे असचं असतं आयुष्यात खुप काही मिळतं त्यातल बरचं काही नको असतं पण हे हवं असतं तेच मिळत नसतं आयुष्य.... हे असचं असतं आयुष्य.... हे असचं असतं

> नेहा अशोक पडवळ (बी.कॉम. भाग २)

आयुष्य जास्त सुंदर वाटतं....! कायमच मागण्या करण्यापेक्षा कधी तरी काही तरी देऊन पाहावं आयुष्य जास्त सुंदर वाटतं....

> हरल्यावर एकटच पश्चात्ताप करण्यापेक्षा मित्राच्या खांद्यावर रडून पहावं आयुष्य जास्त सुंदर वाटतं....

चार चौघात एकटं बसण्यापेक्षा कधी कधी समुद्रकिनाऱ्यावर आठवणींना घेऊन बसावं. आयुष्य जास्त सुंदर वाटतं....

> आपल्याला कोण हवयं यापेक्षा आपण कोणाला हवंय हे सुध्दा कधी तरी पहावं. आयुष्य जास्त सुंदर वाटतं....

आकाशातले तारे कधीच मोजून होत नाहीत माणसाच्या गरजा कधीच संपत नाहीत शक्य तेवढे तारे मोजून समाधानी रहावं.

> नेहा अशोक पडवळ (बी.कॉम. भाग २)

माफी मागितल्यामुळे तुम्ही चुकीचे आणि दुसरी व्यक्ती बरोबर हे कधीही सिद्ध होत नाही.

> पवार प्रियांका तानाजी (बी.एससी. भाग २)

ता.जावली, जि.सातारा

*** बाप ***

आईचं गुणगान खुप झाले पण बिचाऱ्या बापाने काय केले बिकट प्रसंगी बापच सदा सोडवी आपण फक्त गातो आईचीच गोडवी

आईकडे असतील अश्रूंचे पाट तर बाप म्हणजे संयमाचा घाट आठवते जेवण करणारी प्रेमळ आई त्या शिदोरीची सोय ही बापच पाही देवकी-यशोदेचे प्रेम मनात साठवा टोपलीतून बाळाला नेणारी वसुदेवही आठवा रामासाठी कौसल्येची झाली असेल कसरत पुत्र वियोगाने मरण पावला बाप दशरथ काटकसर करुन मुलास देतो पॉकेटमनी आपण मात्र वापरी शर्ट-पॅन्ट जुनी मुलीला हवे ब्युटीपार्लर, नवी साडी घरी बाप आटपतो बिन साबणाची दाढी

वयात आल्यावर मुले आपल्याचं विश्वात मग्न बापाला दिसे मुलांचे शिक्षण, पोरीचे लग्न मुलाच्या नोकरीसाठी जिना चढुन लागते धाप आठवा मुलीच्या स्थळांसाठी उंबरठे झिजवणारा बाप जीवनभर मुलांच्या पाठी बापाच्या सदिच्छा त्यांनी समजून घ्यावं हीच माफक इच्छा

> भिलारे किर्ती अशोक (बी.कॉम. भाग १)

* वडिल म्हणजे.... *

वडिल म्हणजे.... परमेश्वराकडून मिळालेलं, जीवनाची गोडी वाढवणारं स्वप्न साकारण्यात मदत करणारं असं, एक अनमोल गिफट....

> वडिल म्हणजे.... अनेकदा कठोर भूमिकेवर ठाम सक्षमतेची साथ असं, हळवं व्यक्तिमत्व....

वडिल म्हणजे.... आयुष्याचा श्वास ध्येय सिध्दीसाठी आधार नावापाठची ओळख जीवनाचं सर्वस्व असं, जीवन घडवणारं पितृत्व....

> शितल तानाजी पवार (बी.कॉम. भाग १)

* आयुष्य *

आयुष्य तारखांना मोजायचे कशाला ? हातातल्या क्षणांना दडवायचे कशाला ? कळते फुलून येणे वाट्यातही फुलांना ? दु:खास आसवांनी सजवायचे कशाला ? आहे पवित्र नाते माझे तुझे मनाचे, घाणित ते जगाच्या उकलायचे कशाला ? केला सवाल साऱ्या ज्वलंत कागदांनी, मुदांंड शब्द आजही उचलायचे कशाला ? आली कधीच का नाही सरणात सोबती, फसव्याच दौलतीला मिरवायचे कशाला ?

> आंग्रे तेजल संदिप (बी.कॉम. भाग २)

ता.जावली, जि.सातारा

* जीवनातील हास्य हरवले तर *

एका सुट्टीच्या दिवशी मी विडलांबरोबर मुंबईच्या एका उपनगरात गेले होते. तेव्हा तेथे एक, आगळेच दृश्य पाहायला मिळाले. तीनचारशे माणसे एका पटांगणात जमून मोठमोठ्यांदा हसत होती. पोशाखावरुन आणि तेथे उभ्या असलेल्या अलिशान गाड्यांवरुन ही मंडळी प्रतिष्ठित, बड्या घरातील असावीत. पुरुष-स्त्रीया सगळे येथे सार्वजिनक रित्या मोठमोठ्यांदा हसत का आहेत? आम्ही थांबून चौकशी केली तेव्हा कळले की ते एक हास्य मंडळ आहे. माणसाच्या निकोप आरोग्याकरिता हास्य अत्यंत आवश्यक आहे. आजच्या धकधकीच्या जीवनात माणूद हसायचेच विसरतो आणि मग असे कृत्रिम हास्य निर्माण करणारी मंडळे आवश्यक बनतात.

मनात एक विचार आला. समजा, माणसाच्या जीवनातील हास्य हरवले तर..... काय होईल? हात उंच करुन, आपले बोलके वासून निरागस होणारे बालक चटकन डोळ्यासमोर आले. हास्यच हरवले तर पाहावी लागतील नुसती रडणारी बाळे माणसाचे हे हास्यतरी किती विविध प्रकारचे असते. ओठातल्या ओठात हसणे, मिशीत हसणे, तोंड विचकून हसणे, मंदस्मित, तर कधी सात मजली गडगडून हसणे. हास्य हरवले तर हास्याच्या या साऱ्या लीला हरवतील.

माणूस हास्याने किती गोष्टी साधतो? कुणी अपरिचित समोर आला तरी आपण प्रथम हसतो. आधुनिक हॅलो, हाय चे काम मंदस्मित करते. कुणाला कुणाच्या नजरेतील हास्य सुखावते. बऱ्याच वेळाने आई भेटली तर बालकाच्या डोळ्यांत हासू आणि आसू एकदम गर्दी करतात. हसण्याने आपला आनंद व्यक्त होतो. त्याचप्रमाणे एखादी गोष्ट आवडली नाही तर कुत्सित हास्य आपले मनोगत व्यक्त करते.

हास्य हरवले तर विनोदी साहित्यिकांची मोठी पंचाईत होईल. चित्रपट व नाटकातील हास्य निर्माण करणारा विनोदी भाग उडवावा लागेल आणि सर्कसमधील विद्षक हद्दपार होतील.

हास्य हारवले तर मला वाटते माणूस भिकारीच होईल. कारण इतर प्राण्यांचवळ नसलेले आणि माणसाजवळ असलेले हे फार मोठे वैभवच हरवेल. मग माणूस सतत लंबवतुळाकार गंभीर चेहरा करुन बसेल. थट्टा-मस्करी, फिशपॉन्ड्स असलेले कार्यक्रम उरणार नाहीत. विनोद विडंबन यांच्या पाठोपाठ मानवी जीवनातील आनंद व्यक्तच कसा होणार? नवरत्नातील एक मौल्यवान माणिक हरवेल. येथे मला आचार्य अत्रे यांचे शब्द आठवतात. हास्यरसाशी निगडित असलेल्या विनोदाबद्दल लिहिताना आचार्य अत्रे म्हणतात, समुद्रमंथन करुनही जे देवादिकांना सापडले नाही, ते माणसाला मिळालेले रत्न म्हणजे विनोद! म्हणून त्यांनी आपल्या वाचकांना सल्ला दिला आहे.

हसा आणि लठ्ठ व्हा !

शिंदे दिव्या अरुण (बी.कॉम. भाग १)

*** जीवन ***

दु:खाच्या रात्री झोप कुणालाच लागत नाही आणि सुखाच्या आनंदात कोणीही झोपत नाही यालाच जीवन म्हणतात किती दिवसाचे आयुष्य असते आजचे अस्तित्व उदया नसते मग जगायचे ते हसुन खेळून कारण या जगात उदया काय होईल हे कोणालाच माहित नसते

> गौरव भगवंत वाघमळे (बी.कॉम. भाग १)

ता.जावली, जि.सातारा

* आई * जग जिच्या पाई तीच माझी आई जगाची ती ताई तीच माझी आई ।। जन्म दिला जिने चालविले निते घास भरविला जिने वाडविले तिने ।। माझे हात हातात तुझ्या आई मी चालतो ठाई ठाई अशीच थाप तुझी राह्दे ग आई मी जग जिंकेन पाई पाई ।। ईश्वर आई परमेश्वर आई जाण तु ग ताई आई विना कोन नाही....

> धोंडे आकांक्षा बळीराम (बी.कॉम. भाग १)

फुलपाखरे इवली इवली रंग तायांचे किती छान निळे जांभळे पिवळे काळे मिशी तयांना नाजूक छान आकाशातही रंग बहरती निळ्या मखमली अंगावरती पानाफुलांमध्ये डुलती हसती लाल गुलाबी ठिपके वरती

> मणेर अफ्रिन कादिर (बी.एस्सी. भाग २)

मी प्रत्येक वादळ पेलिन, मला आत्मविश्वास आहे... माझ्या पाठीशी जिमन, पाठीशी आकाश आहे. पाय जिमनीत घट्ट रोवून, मी सह्याद्रि सारखा ताठ आहे. जाऊन सांगा वादळांना, तुमची शिवबाच्या मावळ्यांशी गाठ आहे.... ।। जय जिजाऊ ।।

* आयुष्याचा सुवर्णमध्य *

आयुष्य घालवा सत्कर्मासाठी ज्यामुळे दुसऱ्यांना तुमचा आधार वाटेल एखाद्याच्या अगदी जवळही जाऊ नये ज्यामुळे त्याच्याशी असलेलं आपलं नातं तुटेल... आयुष्य वापरा द्सऱ्यांना मदत करण्यासाठी ज्यामुळे दुसऱ्यांना तुमचा हेवा वाटेल जान नसणाऱ्यांना जास्त मदतही करु नये नाहीतर आपला मदत करण्याचा ध्यास त्यांच्यामुळे तुटेल.... आयुष्य वाचवा वाईट कृत्यांपासून ज्यामुळे सर्वांना तुमचं कौतुक वाटेल जीवनात एवढेही चांगले होऊ नये नाहीतर काहींच्या मनात तुमच्याबद्दल वाईट विचार उटेल.... आयुष्यात प्रत्येक संकटांशी करा संघर्ष ज्यामुळे तुमचे आयुष्य सुखकर बनेल थोडसं संकटातूनही जगायला शिका नाहीतर संकटावेळी प्रत्येकाला तुमचा चेहरा दिसेल.... आयुष्यात प्रत्येक गोष्ट राहा शिकत ज्यामुळे अडाणीपणाची अडचण येणार नाही प्रत्येक गोष्टीतही शिक्षण आड आणू नका कारण एवढंच करुनसुध्दा सगळंच काही येत नाही....

> चिकणे सोनाली शंकर (बी.कॉम. भाग १)

अक्षय बाचल

ता.जावली, जि.सातारा

* आई *

आई या शब्दापासून आयुष्याची सुरुवात हाते. आई म्हणजे मंदिराचा कळस आई म्हणजे अंगणातील पवित्र तुळस आई म्हणजे भजनात गुणगुणावी अशी संतवाणी...

खरंच आईविना आपण आयुष्याची कल्पनाच करु शकत नाही. जसे उन झेलून इतरांना सावली देते. मायेने जवळ घेऊन डोक्यावर हात फिरवणारी ती आई. घटकाच्या नात्यापेक्षा दुधाचं नातं मोठं आसतो म्हणून

> कोठेही न मागता भरभरुन मिळालेलं दान म्हणजे आई विधात्याच्या कृपेचं निर्मळ दान म्हणजे आई

आ म्हणजे आत्मा, ई म्हणजे ईश्वर हे दोन्ही शब्द एकत्र आल्यावरच आई हा शब्द तयार होतो. आईच्या शब्दांमुळे सारे जग हे लहान असते. आई सारखे दैवत जगाच्या पाठीवर नाही. आई एक दैवत आहे. ती आपल्या मुलाबाळांना हाताच्या फोडासारखे जपते, त्याप्रमाणे

> घामाने आई भिजते उन्हात बाबा तापतात तेव्हा कुठे मुलं प्रेमात लाडात वाढतात

आई वडिलांच्या श्रीमंतीवर गर्व करण्यात कसली आली आहे मर्दानगी वा मोठेपणा. आनंद तर तेव्हा होईल जेव्हा श्रीमंती आपली आसेल आणि अभिमान आईवडिल करतील

हिंदू धर्माचे संस्थापक छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या जीवनात ही आईला श्रेष्ठ स्थान होते. दारोदारी फिरणारी भिकारी ही स्वत: उपाशी राहते आणि मिळालेला तुकडा हा बाळाला भरवते. आईच्या मायेने वर्णन रक्तातही करता येणार नाही, आईचे हृदय सागरासारखे विशाल असते, म्हणून

आईने बनवलं
बाबांनी घडवलं
आईने शब्दाची ओळख करुन दिली
बाबांनी शब्दांचा अर्थ समजावला
आईने विचार दिले
बाबांनी शब्दांचा अर्थ समजावला
आईने विचार दिले
बाबांनी स्वातंत्र्य दिले
बाबांनी स्वातंत्र्य दिले
आईने भिक्त शिकवली
बाबांनी वृत्ती शिकवली
आईने लढण्यासाठी शिक्त दिली
बाबांनी जिंकण्यासाठी निती दिली
त्यांच्या परिश्रमामुळे यश माझ्या हाती आहे.
म्हणून तर माझी आज ओळख आहे. सदा आहे

महामुलकर रसिका उत्तम (बी.कॉम. भाग १)

कुणाला जाणीव ही नसते कुणासाठी कुणीतरी झुरते कळीला त्रास होऊ नये म्हणून एक फुलपाखरु बागेबाहेरच फिरते किती त्रास दयावा एखादयाला यालाही काही प्रमाण असते आपल्यावरुनच विचार करावा समोरच्यालाही मन असते

> मणेर अफ्रिन कादिर (बी.एस्सी. भाग २)

ता.जावली, जि.सातारा

* निसर्ग *

डोळे हे तलाव नाहीत
तरीपण भरुन येतात ।।
अहंकार हा शरीर नाही
तरीही हा घायाळ होता ।।
दुश्मनी ही बरी नाही
तरीही ते उगवले जाते ।।
निसर्ग ही बायको नाही
तरीही ती रुसते ।।
बुद्धी ही लोखंड नाही
तरीही ती गंजते ।।
माणूस हा वातावरण नाही
तरीही तो बदलतो ।।
ओठ हे कापड नाही
तरीही ते शिवले जातात ।।

सावंत श्रध्दा धनंजय (बी.कॉम. भाग १)

* जनसेवा हिच ईश्वरसेवा *

महाराष्ट्रातील भागवत धर्माने भक्तिला वेगळेच वळण दिले पण संतांनी मात्र नवा मार्ग दाखवला. जनता हाच जनार्दन असा संदेश त्यांनी लोकांना दिला. ते म्हणतात की, देवानेच निर्माण केलेली पाने, फुले, फळे देवाला वाहून देवाची पुजा करण्याऐवजी देवाने निर्माण केलेल्या लोकांची सेवा करावी.

संत गाडगेबाबा देवळात कधीही जात नसत. परंतू देवळात जाणाऱ्या लोकांना त्रास होवू नये म्हणून ते देवळाचा परिसर स्वच्छ करत असत. संत तुकाराम महाराज म्हणतात – जे का रंजले गांजले त्यासी म्हणे जो आपुली तोचि साधु ओळखावा देव तेथिची जाणावा.

डॉ. अभय बंग व डॉ. राणी बंग या दोघांनी कुष्ठरोगांची सोय केली. कारण त्यांनी ओळखले होते कि, देव हा दगडात नसून तो माणसात आहे.

> शेलार मयुरी प्रकाश (बी.कॉम. भाग १)

*** मन ***

मन हे असचं असतं....
तर क्षणानंतर कोमजून जाणारं
समुद्राच्या लाटेप्रमाणे फेसाळणारं
रेतीवर लिहिलेल्या नावाप्रमाणे
मन हे असचं असतं....
काळाच्या आघाताने ते बनत असतं
मन हे असचं असतं....
आठवणींना उजाळा देत देत

फुलासारखं उमलणारं मन हे असचं असतं.... तर वाऱ्याप्रमाणे उसळणारं लाटेबरोबर पुसुन जाणारं मृदू व कोमल कापासारखं निदर्या कठोर, वज्रासारखं क्षणाक्षणाला स्वप्न पाहणारं जगण्याची आशा देणारं

> सुर्वे सुशांत राजेश (बी.कॉम. भाग १)

ता.जावली, जि.सातारा

*** मृत्यू ***

सजवत होते मला
मी शांत झोपलो होतो
बहुतेक आसवांच्या धारेने
मी चिंब भिजलो होतो
शेवटची आंघोळ ती
होती गरम पाण्याची
ज्याला त्याला घाई
मला डोळे भरुन पाहण्याची

ज्याच्या खांदयावर माझे गेले होते बालपण त्यांनीच पुन्हा उचलून घेतले आज पण....

> जवळचे सारे होते होते कुणीतरी परके न्हेऊ नका मोठ्याने म्हणत होते सारखे....

आता वेगळेच काहीतरी घडणार होते वैऱ्याचे ही प्रेम माझ्यावर पडत होते....

> तिथपर्यंत नेऊन सुद्धा माझ्यावर प्रेम लुटवत होते जोरजोरात रडून सगळे मला आठवत होते....

अजून चार लाकडे दया
म्हणजे तेवढ्यात भागले
माझंच कुणीतरी विचारतो
अजून किती वेळ लागेल....

सरणावर झोपूनही मी मौन पाळले होते जिव लावणाऱ्या माझ्यांनीच मला जाळलं होतं.... नशीबाला कुणाच्या हसू नये नशीब कुणी विकत घेतले नाही वेळेचे नेहमी भान ठेवावे वाईट वेळ सांगून येत नाही....

> बुध्दी कितीही तेज असली तरी नशीबाशिवाय जिंकता येत नाही बिरबल बुद्धीमान असला तरीही राजा तो होऊ शकला नाही....

एक दुसऱ्यासाठी जगणे
याचेच नाव जीवन असते
म्हणुनच वेळ त्यांना देणे
ज्यांचे तुमच्यावर प्रेम असते
नाती वजनाने तोलू नये
पैश्याची ती गुलाम नसतात
नात्यात फायदा बघु नये
ती तुम्हाला श्रीमंत करतात....

श्रीमंतीचे प्रदर्शन करण्यात अर्धी श्रीमंती खर्चून जाते कमाई कमी जास्त असली तरी जेवणात पोळी एकाच आकाराची असते.....

> वेंदे मयुरी विजय (बी.कॉम. भाग १)

निर्सगाला रंग हवा असतो फुलाला गंध हवा असतो व्यक्ती ही एकटी कशी राहणार तिलाही मैत्रीचा छंद हवा असतो.

> मणेर अफ्रिन कादिर (बी.एस्सी. भाग २)

ता.जावली, जि.सातारा

* प्रेरणादायी धावपटी *

शायनी अब्राहम्

जन्म :- ८ मे १९६५

४०० आणि ८०० मीटर धावण्याच्या रूपर्धेत स्वर्ण व रजतपदकाची मानकरी असलेल्या शायनी अब्राहम् यांची जन्म ८ मे १९६५ रोजी केरळ राज्यातील थोडूपुझा या गावात झाला. लहानपणापासून शायनी अब्राहम यांना खेळाची आवड होती. परंतू त्यांनी कोट्टायम येथे स्पोर्ट डिव्हिजनमध्ये प्रवेश घेतल्यानंतर त्यांची खेळाची चांगली प्रगती झाली. त्यांच्या काळातच पी.टी. उषा आणि एम.डी. वाल्सम्मा याही केरळमधील दसऱ्या भागात शिकत होत्या. स्रुवातीला त्यांना NIS Coach P. J. Devesla यांचे मार्गदर्शन लाभले. त्यानंतर G.V. Raja Sport School Trivandrum येथे त्यांनी खेळांचा सराव केला. १९८२ साली झालेल्या एशियन स्पर्धेत शायनी अब्राहम यांनी सहभाग घेतला परंतु त्याआधी दिल्ली येथे झालेल्या स्पर्धेत त्यांनी ८०० मीटर स्पर्धेत नॅशनल चॅम्पियनशीप मिळवली होती. त्यानंतर शायनी अब्राहम यांनी कधीच मागे वळून पाहिले नाही. ४ ऑलिंम्पिक आणि एशियन स्पर्धामध्ये त्यांची कामगिरी अभिमान वाटण्याजोगी झाली आहे. १९८४ साली झालेल्या लॉस एंजेलिस येथील ऑलिम्पिक स्पर्धेत त्या सेमी फायनलमध्ये गेलेल्या पहिल्या भारतीय महिला खेळाडू ठरल्या.

सेऊल येथे १९८६ च्या एशियन स्पर्धेमध्ये त्यांना बाद करण्यात आले होते. मात्र १९९२ साली बर्सिलोना येथे पार पडलेल्या ऑलिम्पिक स्पर्धेच्या दरम्यान त्या भारताच्या पहिल्या महिला खेळाडू ठरल्या की, ज्यांना भारताचा ध्वज घेऊन संचलन करण्याचा मान मिळाला.

१९८९ साली दिल्ली येथे भरलेल्या एशियन ट्रॅक व फिल्ड स्पर्धेत त्यांनी घरगुती समस्या अनूसही दुसरा क्रमांक मिळवला. १९९५ साली चेन्नई येथे पार पडलेल्या साऊथ एशियन फेडरेशन [SAF] स्पर्धेत त्यांनी १:५९:८५ असा नवा रेकॉर्ड ८०० मीटर धावण्याच्या स्पर्धेत नोंदवला. त्यांवेळी त्या नुकत्याच आई झाल्या होत्या. त्यांना विवाह अर्जुन पुरस्कार विजेते आंतरराष्ट्रीय जलतरणपटू चेरियन विल्सन यांच्याशी झाला आहे. शायनी अब्राहम Food Corporation येथे Deputy Manager(Sport) या पदावर काम करत आहेत.

काजल राजेंद्र साळुंखे (बी.कॉम. भाग १)

*** बाबा ***

बाबा म्हणतात तू माझी परी
आठवडयातून एकदातरी या ना लवकर घरी
आमच्यासाठी किती कराल काबाडकष्ट
सांगा ना आम्हाला काहीतरी स्पष्ट
काम करुन तुमचे हात दुखतात का
हे ही तुम्ही कधी सांगत नाही का
कुटुंबाचा विचार नेहमी ठेवता मनात
स्वत:चे कष्ट का ठेवत नाही ध्यानात
तुम्हाला आज मी मनापासून सांगते
मी तुम्हाला खरच खुप मानते
तुम्ही माझ्या आयुष्यातले हिरो
त्यामुळे अडथळ्याचा आकडा होतो झिरो
तुमच्या मुळेच आले इथपर्यंत
त्याच साथीने जाइन ध्येयापर्यंत

सावंत अक्षदा विजय (बी.कॉम. भाग १)

ता.जावली, जि.सातारा

* माझी आई *

वात्सल्याने आथंबलेली घागर म्हणजे आई वा मायेचा अथांगलेला सागर म्हणजे आई मी लोण्याचा गोळा घेऊन

पोट भरुनी खाते लोण्यासोबत खरपुसलेली

भाकर म्हणजे आई बेईमानीची सभोवताली कापरणारी थंडी कापरणाऱ्या थंडीमधली चादर म्हणजे आई

आयुष्याचे शेत पहा रे बहरून आले आता शेताला हया नांगरणारा नांगर म्हणजे आई ती ढोलक, चिपळ्या, टाळ, मृदुंग भंडारा अन् बुक्का

अखंड नामजपाचा अविरत जागर म्हणजे आई

> जाधव तेजल भरत (बी.कॉम. भाग १)

जीवन हे एक गाव आहे ज्याचं आयुष्य हे एक नाव आहे मातीत जगून पुन्हा या मातीतचं मरायचं आहे परंतू मरणानंतरही उरेल असं काहीतरी करायचं आहे.

> पवार प्रियांका तानाजी (बी.एससी. भाग २)

*** बाबा ***

आहेत जे आयुष्यातले पहिले झिरो ज्याच्यामुळे कुठल्याही अडथळ्यांचा आकडा होतो झिरो.... ज्यांच्या हातात हात धरुन आले इथपर्यंत त्यांच्याच मार्गदर्शनानेच पोहचेन ध्येयापर्यंत.... काहीही न विचारता, काहीही न बोलता प्रत्येक गोष्ट दिली त्यांनी हसून.... त्यानी जरासा धीर देताच सगळेच प्रश्न गेलेही सुटुन.... आजपर्यंत कुठल्याच गोष्टीला नकार दिला नाही त्यांच्या शिवाय जीवनाचा एक क्षणही पुढे गेला नाही.... स्वत:साठी काहीही न करता कुटुंबाला आनंदी ठेवतात स्वतः सगळे दुखः गिळून सगळ्यांना मात्र खुप हसवतात.... बाबा तुम्ही खरेच खुप ग्रेट आहे तुमच्या मुळेच यशाचा मार्ग सोपा आणि सरळ आहे.... इंधी मिळालेली मला मी कधीच गमवणार नाही शेवटपर्यंत सोबत राह्न तुम्हाला मी हसवत राहीन तुमच्याच पावलावर पाऊल ठेवून जीवनाचा आनंद घेत राहील....

> सावंत अक्षदा विजय (बी.कॉम. भाग १)

ता.जावली, जि.सातारा

* निर्णय *

आयुष्यातले निर्णय चुकतात
आणि मग आयुष्यच चुकत जाते...
कधी कधी तर प्रश्न कळत नाहीत
आणि उत्तरही चुकत जाते...
सोडवताना वाटते, सुटत गेला गुंता
पण प्रत्येक वेळी एक नवीन गाठ बनत जाते
दाखवणाऱ्याला वाट माहित नसते
चालणाऱ्याचे ध्येय मात्र हरवून जाते...
काही गोष्टी वाटतं तितक्या सोप्या नसतात
अनुभव म्हणजे काय हे तेव्हाच कळते
जेव्हा एखादी ठेच काळजाल लागते!

धनावडे श्वेता प्रभाकर (बी.कॉम. भाग २)

* मी मराठी....!! *

मी मराठी आहे कारण, ३१ डिसेंबरला दणक्यात सेलिब्रेशन केले तरी गुढीपाडव्याला कपाळावर चंद्रकोर लेवून जिभेवर गोड गोड गोळीची चव चाखत मनापासून नवीन वर्षाचे स्वागत करतो.

मी मराठी आहे कारण, कॉलेजमधून येताना मंचुरियन खाऊन आलो, तरी वरणभात आणि साजूक तूपाशिवाय माझं भागत नाही.

जात कोणतीही असो आम्ही महाराष्टीयन आहोत आणि आमच्यातले मराठीपण सगळीकडे तेच आहे.

माझ्यातले मराठीपण जोपासण्याची मला आवश्यकता नाही, कारण ते मराठीपण माझ्या रक्तात भिनलयं.

आणि या मराठीपणाचा मला अभिमान आहे.

* आठवणीतील काही चांगले क्षण *

शेलार प्रतिक शामराव (बी.कॉम. भाग १)

आयुष्यात एकदा इतका मोठा पाऊस पडावा कि,

इगो सगळा वाहून जावा.

आयुष्यात एकदा इतक कडक ऊन पडावं की,

जवळच्या सावल्यांचं महत्व कळाव.

आयुष्यात एकदा इतकी जबरदस्त थंडी पडावी की,

सगळी दु:ख गोठून जावी.

आयुष्यात एकदापुन्हा शाळा अशी भरावी की,

प्रत्येकाला त्याचं लहानपण कायमचं लक्षात रहावं.

आयुष्यात एकदाअसं जगावं की,

आपलं जगणं पाहून इतरांना जगण्याची आवड व्हावी, त्याची मौज कळावी.

बोलता बोलता काही जण रुसुन जातात....

चालता बोलता हातातले हात सुटुन जातात....

म्हणता की मैत्रीची गाठ खुप नाजूक असते....

इथे तर हसता हसता काही जण विसरुन जातात......

माधुरी संतोष भिलारे (बी.कॉम. भाग १)

ता.जावली, जि.सातारा

* आई *

हवं आहे मला ते तुझ प्रेम
तुझ्या स्वप्नांची ती सुंदरशी भेट
तुझ्या वात्सल्याची ती ताहान
कुशीत तुझ्या झोपी जागची ती वेळ
हाताने भरवलेला घास
तुझ्या ममतेची ती पहाट
आणि तुझ्या ती आवाजाची हाक....
आई म्हणताच तीला होतो
मुलाच्या दु:खाचा भास
आहे ती प्रेमळ, आहे ती सुंदर
चाहूल लागते तीची
कौतुकास्पद ती सर्वांची आई
आई म्हणून तीला
धन्य होते माझे मन.....

ऋतुजा महामुलकर (बी.कॉम. भाग १)

* नाती गुरुशिष्याची *

गगनापरि विस्तृत असे ज्ञान
जे संपता संपणार नाही
बुद्धी असे अफाट तयांची
ज्याची कल्पनाही करता येणार नाही
देतात आम्हास हे ज्ञान
जसे तिजोरीतील माणीक मोती
शब्दसुद्धा पुरेनात
किती सांगू यांची महती
गुरुजन लाभले आम्हास असे
की त्यांच्या रमलो आम्ही जगती
टिकून रहावीत आमची ही
अनमोल गुरुशिष्याची नाती

दळवी पुनम बाजीराव (बी.कॉम. भाग २)

* माझा प्रियकर असावा असा... *

प्रेमाला प्रेम समजणार

असा माझा प्रियकर असावा....

मी जशी आहे तसेच,

माझ्यावर प्रेम करणारा असावा....

स्मार्ट नसला तरी,

चारचौघात मान ठेवणारा असावा....

गुलाबाची कळी देत नसला तरी,

माझी... बाई ... तू ... गं म्हणणारा असावा....

सिनेमाचा हिरो नसला तरी,

घराला घरपण देणारा खरा, नायक असावा....

बागेतल्या फुलांसारखा सुंदर नसला तरी चालेल,

पण...

अंगणातल्या तुळशीचे पावित्र्य समजणारा असावा....

Hi... Hello...चा नया दौर असला तरी, मोठ्यांना मान देणारा असावा....

Dream Boy नसे ना का, पण मनाचे सुंदर आणि खरी साथ देणारा असावा....

> शितल तानाजी पवार (बी.कॉम. भाग १)

बाई – हा टीव्ही कितीचा आहे भाऊ

टीव्हीवाला - ५५,००० रु. चा

बाई - अरे हा तर फार महाग आहे.

अस काय खास आहे ह्या टीव्ही मध्ये

टीव्हीवाला - हो लाईट गेली तर ॲटोमॅटिक

बंद होऊन जाते.

बाई - आहे, तर पॅक करा मग....

ता.जावली, जि.सातारा

* आईविना जीवन *

आई मला लहानपणीच का गं गेलीस सोडून? तु असतीस तर माझ्या जगण्याचा एक आकार बनला असता, संकटात तूच तर साथ दिली असतीस माझी.

आईविना पोरख लेकरु नाही गं राहू शकत तू नाहीस म्हणून जीवनाचा अर्थ हा शोधण्यासाठी खूप अवघड जातोय गं, बाबा घेतात गं खूप काळजी. सर्व इच्छा पूर्ण गरजा पूर्ण करतात. पण तुझ्या प्रेमाची जागा खूप रिकामी रिकामी आहे. आईशिवाय जगात कोणच खुप प्रेम देऊ शकत नाही हे आज माझ्या चालू जीवनात तुझ्या गरजेचे भास जानवते.

पावले घसराय लागली कर तुझी आठवण येते. प्रेमाच्या नाजुक स्वप्नांना झेप घेण्यास लागते. पण त्या प्रेमाच्या साथीसाठी तुझी गरज खुप भासते.

आई ही आईच असते. तुझी जागा कोणीही घेऊन शकत नाही. कोणी साथ नाही दिली तरी चालेल पण तुझी एक अशी शक्ती आहे जी सर्व देवांच्या आशिर्वादाची साथ आहे.

माझ्या जीवनात खूप अंधार आहे. तू नाहीस तर प्रेरणेची आसच नाही. तुझ्या विना माझ्या जीवनाला आकारच प्राप्त नाही. तुझ्या साथीची, तुझ्या प्रेमासाठी माझी जीव तळमळत आहे गं.

माझ्या आयुष्यात चांगले वाईट काहीही होत राहील पण त्या प्रत्येक लढाईत मला तुझी साथ हवी होती.

असुदे तु नसतानाचे अनुभव ते माझ्यापेक्षा जास्त कोणालाच माहीत नसतील पण तुझ्या प्रेमाची छाया मिळाली तरी असती गं.

> आई तुझी खुप आठवण येते गं. I Miss You....

> > तुझी मुलगी नम्रता विष्णू वेंदे (बी.कॉम. भाग १)

* आई *

हवं आहे मला ते तुझ प्रेम
तुझ्या स्वप्नांची ती सुंदरशी भेट
तुझ्या वात्सल्याची ती ताहान
कुशीत तुझ्या झोपी जागची ती वेळ
हाताने भरवलेला घास
तुझ्या ममतेची ती पहाट
आणि तुझ्या ती आवाजाची हाक....
आई म्हणताच तीला होतो
मुलाच्या दु:खाचा भास
आहे ती प्रेमळ, आहे ती सुंदर
चाहूल लागते तीची
कौतुकास्पद ती सर्वांची आई
आई म्हणून तीला
धन्य होते माझे मन.....

ऋतुजा महामुलकर (बी.कॉम. भाग १)

*** मनातील बोल ***

काय करावे कळत नाही, कोरी पानं बघवत नाही. भावनांचा बॉम्ब डोळ्यामध्ये फुटलाय, त्यामुळे शब्दांचा धुर खुप साठलाय, मांडायला गेले तर शब्द बडबडतात भांडण-तंटा कान ऐकूण होत नाहीत मस्तकांच्या शिरा नाचणं सोडत नाहीत. काय करावे कळत नाही, कोरी पानं बघवत नाही. सांगायला गेले तर मारायला उठतात सांगितले नाही तर टोचून बोलतात अपशब्द आता सहन होत नाहीत जेवणही आता वेळेवर पोटात जात नाही काय करावे कळत नाही, कोरी पानं बघवत नाहीत.

शिंदे निलम संजय (बी.कॉम. भाग १)

ता.जावली, जि.सातारा

* तुझे बोलने *

तु बोलत रहा मी ऐकत राहीन
तु कायम गोड करत रहा
मी तुला असच कायम पाहत राहीन
माझे मन आणि माझे शब्द म तुझेच
गाण गाईल
अग एकदा मनसोक्त असून तरी बघ
वेड एक जग तुझ्या कडेच पाहत राहील.
नवीन मैत्र-मैत्रीणी भेटतील तुला तुझ्या जीवनाच्या
वाटेवर पण....
हात धरेन तुझा घट्ट आणि ओढेन तुला मागे सुखाच्या
दुनियेत
आणि दु:ख तुझे मी घेऊन जाईन
आणि तुला कायम हसताना पाहीन....

चिकणे पुनम अंकुश (बी.कॉम. भाग १)

* भी पण ... *

चांगल लिहायचे असेल तर वाचायला पाहिजे वाचायचे असेल तर शिकायला पाहिजे शिकायचे असेल तर गुरुवर्य पाहिजे गुरुवर्य हवे असतील तर नतमस्तक व्हायला पाहिजे नतमस्तक व्हायचे असेल तर मी पणा बाजुला ठेवला पाहिजे

> दळवी जयेश रामचंद्र (बी.कॉम. भाग २)

* माझा प्रियकर असावा असा... *

प्रेमाला प्रेम समजणार

असा माझा प्रियकर असावा....

मी जशी आहे तसेच,

माझ्यावर प्रेम करणारा असावा....

स्मार्ट नसला तरी.

चारचौघात मान ठेवणारा असावा....

गुलाबाची कळी देत नसला तरी,

माझी... बाई ... तू ... गं म्हणणारा असावा....

सिनेमाचा हिरो नसला तरी,

घराला घरपण देणारा खरा, नायक असावा....

बागेतल्या फुलांसारखा सुंदर नसला तरी चालेल, पण...

अंगणातल्या तुळशीचे पावित्र्य समजणारा असावा....

Hi... Hello...चा नया दौर असला तरी, मोठ्यांना मान देणारा असावा....

Dream Boy नसे ना का, पण मनाचे सुंदर आणि खरी साथ देणारा असावा....

> शितल तानाजी पवार (बी.कॉम. भाग १)

चिंटू – काकू, थोडी साखर मागितली आहे आई ने

काकू - अजून काय म्हणत होती आई ?

चिंदू – त्या टवळीने दिली नाही तर समोरच्या जाडी कडून आण.

ता.जावली, जि.सातारा

* जीवन *

जन्माला येणं मरुन जाणं नसतं आपल्या हातात त्यामधलं जगणं मात्र असत आपल्या हातात जगणं असतं सुंदर स्वप्न ते जपण असत आपल्या हातात रंगवायच की बेरंग ठेवायचं ते असतं आपल्या कतृत्वात भेटतात आदर्श व्यक्ती या जीवनातल्या वाटेत घ्यायचा का नाही त्यांचा आदर्श हे असतं आपल्या हातात खरं बोलण खोट बोलण हे असतं आपल्या हातात सत्य जीवनाचा अर्थ समजणं हे ही असतं आपल्या हातात बाळगण सदसंगत असतं आपल्या हातात गुणीजनांना ओळखण हे ही असतं आपल्या हातात जीवनाचा अर्थ समजणं हे असतं आपल्या हातात देवाचं हे वरदान टिकवण

असतं आपल्या हातात

सुर्वे मोहिनी भरत (बी.कॉम. भाग २)

* आयुष्य *

आयुष्यभर सोबत असून जवळ कधी बसत नाही एकाच घरात राह्न आम्ही एकमेकास दिसत नाही हरवला ती आपसातला जिव्हाळा संवाद एकमेकांस दोष देऊन नित्य चाले वाद विवाद धाव धाव धावती आहे दिशा मात्र कळत नाही हृदयाचे पाऊल कधी हृदयाकडे वळत नाही इतक जगून झालं पण जगायला वेळ नाही जगलो आहोत कशासाठी काहीच कसल मेळ नाही

क्षण एक येईल असा

घेऊन जाईल हा श्वास अर्ध्यावरच थांबलेला असेल जीवन प्रवास

> अजूनही वेळ आहे थोडं तरी अजून घ्या सुंदर अशा जगण्याला डोळे भरुन बघून घ्या

> > सुर्वे प्रतिक्षा राजेश (बी.कॉम. भाग २)

ता.जावली, जि.सातारा

दिव्याने दिवा लागत गेला की, दिव्याची एक दिपमाळ तयार होते फुलाला फुल जोडत गेलं की, फुलांचा एक फुलहार तयार होतो आणि माणसाला माणूस जोडत गेलं की, माणूसकीच एक सुंदर नात तयार होत.

गुलाब सांगतो येता जाता
रडायच नसतं काट्यात सुध्दा
हसायच असतं
रातराणी म्हणत अंधारात घाबरायचं नसतं
काळोखातही फुलायचं असतं
हसून खेळून जगायच असतं
कमळ म्हणते संकटाच्या चिखलात
बुडायच नसतं,
संकटांना बुडवून फुलायचं असतं.

तुझ्या थव्यानं मन जागं झालं तुझ्या बोलण्याने मन बहरुन आलं तुझं हसणं मनाला भावून गेलं तुझ्याशी न बोलणं मनाला रडवून गेलं सुगंधाप्रमाणे तुझं जीवनात येणं मन प्रसन्न करुन गेलं वादळाप्रमाणे तुझं निघुन जाणं मनाला खचवून गेलं

> दुंदळे पुजा (बी.कॉम. भाग २)

तुडलेली फुले सुगंध देऊन जातात गेलेले क्षण आठवणी देऊन जातात प्रत्येकाचा अंदाज वेगळा आहे म्हणूनच काही क्षणभर...... तर काही आयुष्यभर लक्षात राहतात.

> पवार प्रियांका तानाजी (बी.एससी. भाग २)

* आई *

आई प्रेमाचे आगर आई सुखाचा सागर आकाशा एवढा तिचा मायेचा पदर

> जी स्वतः फुलते आणि इतरांना फुलवते जी स्वतः झिजून नवीन बीज अंकुरते जी दुसऱ्याचे अश्रू आपलेसे करते मात्र इतरांना हसवते

ती माझा जीव आणि प्राण तिच्यावर माझे जीवन मरण आहे ती जेवहा माझ्या जवळ असते सर्व जग माझ्या मुठीत असते ती तेव्हा दूर जाते तेव्हा माझ मन माझं नसतं.

> तीने मला जगायला शिकवलं प्रेम काय असतं ते मला दिलं तिच्यासाठी मी काहीही करीन सुखासाठी तिच्या, चंद्रावर घर बांधीण खरचं ती नसती तर काय झालं असतं

मला हे जग पाहताच आल नसतं खरचं ती आहे म्हणून मी आहे जीव की प्राण ती माझी आई आहे.

> सुर्वे दिपाली राजेश (बी.कॉम. भाग २)

मैत्रीच्या सहवासात अवघं आयुष्य सफलं होतं देवाच्या चरणी पडून जसं फुलाचही निर्माल्य होतं

> पवार प्रियांका तानाजी (बी.एससी. भाग २)

ता.जावली, जि.सातारा

* शाळा *

ड्युटीवरील खुर्चीपेक्षा माझ्या शाळेचा बाकचं बरा होता कामाच्या या व्यापापेक्षा आमचा गृहपाठच बरा होता.....

> कितीही असला नोकरीचा लळा तरी माझ्या शाळेचा फळाच बरा होता वरिष्ठांच्या सततच्या टेंशन पेक्षा गुरुजींच्या छडीचा मार बरा होता..... वरील व्हॉटस्अप फेसबुक पेक्षा

मोबाईल वरील व्हॉटस्अप फेसबुक पेक्षा मैदानी खेळांचा घाटच मोठा होता हरवलो आहे शहरात सुख मिळविण्यासाठी पण मित्रा आपला तो काळच बरा होता.....

> सुर्वे प्रतिक्षा राजेश (बी.कॉम. भाग २)

* मैत्री *

नयनांनी पाण्यातून पहावं चोरुन त्या चांदण्यासाठी चांदण्या आकाशात येतात त्या शितल चंद्रासाठी चंद्र आहे रात्रीसाठी रात्र आहे स्वप्नांसाठी सूर्य आहे दिवसासाठी दिवस आहे आठवणीसाठी पाऊस येतो धरतीसाठी धरती खुलते वेलीसाठी वेलीने बहरावे कळीसाठी कळीने उमलावे फुलासाठी फुलांनी फुलावे आपल्यासाठी

सुर्वे ऋतुजा शांताराम (बी.कॉम. भाग २)

* आयुष्याला दयावे उत्तर... *

असे जगावे दुनियेमध्ये, आव्हानाचे लावून अत्तर नजर रोखुनी नजरेमध्ये, आयुष्याला दयावे उत्तर... नको गुलामी नक्षत्रांचील भिती आंधळ्या ताऱ्यांची आयुष्याला भिडतानाही, चैन करावी स्वप्नांची... असे दांडगी इच्छा ज्यांची, मार्ग तयाला मिळती सत्तर नजर रोखुनी नजरेमध्ये, आयुष्याला दयावे उत्तर... पाय असावे जिमनीवरती, कवेत अंदर घेताना हसु असावे ओठांवरती, काळीज काढून देताना संकटासही ठणकांून सांगावे, आता हे बेहत्तर नजर रोखुनी नजरेमध्ये, आयुष्याला दयावे उत्तर... करुन जावे असेही काही, दुनियेतुनी या जाताना गहिवर यावा जगास साऱ्या, निरोप शेवटचा देताना... स्वर कठोर त्या काळाचाही, क्षणभर व्हावा कातर-कातर नजर रोखुनी नजरेमध्ये, आयुष्याला दयावे उत्तर...

दुंदळे योगिता विञ्ठल (बी.कॉम. भाग २)

* संघर्ष अपयशाचा *

आज हरलास म्हणून, रडू नकोस तू उगाच चिंतेच्या घरात, जाऊ नकोस तू पेटव पुन्हा मशाल, तुझ्या जिद्दीची अरं सदैव साथ तुला, त्या चिकाटीची अरं शपथ हाय त्या, कष्टाळू प्रवृत्तीची अरं ही खरी, संधी हाय तुला अपयशातून जग, जिंकण्याची

> दुंदळे योगिता विठ्ठल (बी.कॉम. भाग २)

ता.जावली, जि.सातारा

* सुंदर विचार *

- १) फुलपाखरु फक्त १५ दिवस जगते परंतू.... ते प्रत्येक दिवस आनंदाने जगून कित्येकाची हृदये जिंकते ! आयुष्यातील प्रत्येक क्षण अमूल्य आहे ते क्षण आनंदाने जगा आणि प्रत्येकांची हृदये जिंकत रहा !
- २) वाचनाने मनुष्याला आकार येतो, सभेमुळे तो प्रसंगावधानी, तत्पर होतो आणि लिखाणामुळे तो सर्वांगीण होतो ज्ञान हे श्रेष्ठ आहे, कारण पैशाचे रक्षण तुम्हाला करावे लागते परंतू ज्ञान तुमचेच रक्षण करते!
- ३) मला अगदी थोडं येत म्हणून थांबू नका आणि कधीही समजू नका जितकं येत, तितके जास्तीत जास्त कृतीमध्ये आणा यश हे मिळणारच कारण कृतीहीच यशाची चावी आहे.
- ४) जे झाले ते होवून गेले त्याबद्दल खंत करीत बसू नका स्वत:हा स्वत:चे भविष्य ठरवा आणि घडवा कारण ते बळ, ते साहस्य आणि ते ज्ञान तुमच्याच आणि फक्त तुमच्यातच साठवले आहे.
- (4) आयुष्य ही फार अवघड शाळा असते आपण कोणत्या वर्गात आहोत हे आपल्यालाच ठाऊक नसते पुढची परीक्षा कोणती ही कल्पनाच नसते आणि कॉफी करता येत नाही, कारण..... येथे प्रत्येकाचीच प्रश्नपत्रिका वेगळी असते.

६) आजकालच्या तरुण तरुणींना बनियन काढून फिरणारा सलमान आयडल वाटतो पण...... बनियान फाटेपर्यंत कुटुंबासाठी मेहनत करणारा स्वत:चा बाप (आयडल) का वाटत नाही? सलमानने शरीर कमविले ते तुम्हाला आकर्षित करण्यासाठी आणि बापाने शरीर गमावलं ते सुध्दा विकसित करण्यासाठी सलमानच्या "Acting" पेक्षा बापाचे "Struggling" श्रेष्ठच आहे

काजल राजेंद्र साळुंखे (बी.कॉम. भाग१)

* भूरभूरता पाऊस *

भुरभुरता पाऊस, भिजलेली वाट हसणाऱ्या डोळ्यांचा ओलच काठ ओल्या ओठांचा ओलाच संदेह ओल्या ओल्या मनाचा ओलाच देह आलं आभाळ... तशी ओली हवा ओलसर मातीचा... गंधही नवा भुरभुरता पाऊस... भिरभिरते केस भिरभिर शब्दांचा वेगळाच देश अनोळख्या समुद्राची ओळखीची गाठ भलतचं काही सुचतयं ना आज रुजलेला पाऊस... भिजलेली ती तिच्याच काठावर... रुजलेली मी

> जाधव पुजा लक्ष्मण (बी.ए. भाग ३)

ता.जावली, जि.सातारा

* आईविना जीवन *

कुणी विचारलं आयुष्यात काय गेलं आणि काय मिळालं, सरळ सांगा जे गेलं ते माझं कधीच नव्हतं, जे मिळालं ते देवानं माझ्यासाठीच ठेवलं होतं.

> समाधानी राहण्यातच आयुष्यातलं सगळ्यात मोठं सुख आहे.

अखंड यशाने आपल्या जीवनाची केवळ एकच बाजू कळते. दुसरी बाजू कळवण्यासाठी अपयशाची जरुरी असते.

> आपल्या दु:खाचे कारण कोणतेही असले तरी दुसऱ्याला इजा करु नका.

आयुष्य हे एकदाच असते त्यात कोणाचे मन दुखवायचे नसे. आपण दुसऱ्याला आवडतो त्यालाच प्रेम समजायचे असते.

> आयुष्यात चूका करा पण कोणाचा विश्वास कधीही तोडू नका.

आयुष्यात काही करून दाखवायचे असेल तर आपण काय आहोत? यापेक्षा आपण काय होऊ शकतो याचा विचार करायला हवा, जगात अशक्य काहीच नसतं.

> आयुष्यात निस्वार्थी आणि निरपेक्ष प्रेम केवळ आईच करु शकते.

आयुष्यात यश मिळते तेव्हा कळते कि आपण कोण आहोत. पण अपयशी होतो तेव्हा कळते कि आपले कोण आहेत....

> आयुष्याने एक गोष्ट शिकवली..... कोणी किती पण जीव लावणारे मिळाले तर शब्द साथ सोडतात. भावना अपुऱ्या पडतात आणि एक दिवस श्वासांचे बंध तुटतात.

आई ही आपल्या हृदयातली असते, तेव्हा तीच आपल्याला सोडून जाते. तेव्हा आपल्या जीवनातला शेवटचा श्वास आसतो. ती नसेल तर आपली साथ कोणच देत नसते. असेल तर राहिलेल दु:ख आणि मिळते ते आशेचे प्रेम.....

आई I Miss You....

॥ एक तरी भैत्रिण असावी ॥

एक तरी मैत्रिण असावी..... हसणारी अन हसवणारी रडणारी अन रडवणारी समजून सांगणारी समजून घेणारी एक तरी मैत्रिण असावी..... चेष्टा करणारी अन खूप सतवणारी अश्रू देणारी अन् अश्रू पुसणारी एक तरी मैत्रिण असावी..... मनातले ओळखणारी अन मन मोकळे करणारी सावली सारखी सोबत देणारी आयुष्यभर मैत्री निभावणारी एक तरी मैत्रिण असावी..... एक तरी मैत्रिण असावी.....

> पाटणे अक्षदा रमेश (बी.कॉम. भाग २)

॥ भैत्री ॥

मैत्रीत नसे कसली रिती मैत्री म्हणजे निखल प्रिती...... मैत्रीत दाटतो एकच भाव मैत्री म्हणजे एकमेकांच्या काळजाचा अचूक ठाव..... मैत्रीत असते फक्त प्रेमाचीच शिंपण खरतर, मैत्री म्हणजे दोन जीवांची नाजुक गुंफण

> जाधव पुजा लक्ष्मण (बी.ए. भाग ३)

ता.जावली, जि.सातारा

॥ शांतपणे वाचा व समजून ध्या ॥

कुठलंही काम तुमच्या जीवनापेक्षा मोठं नाही तुमच्या आयुष्यामध्ये नोकरी आहे, त्याच्यासाठी तुमचं आयुष्य नाही.

कृपा करुन जमेल, झेपेल एवढंच काम हातात घ्या त्यासाठी आग्रह धरा प्रतिष्ठा पोस्ट वाढत्या पगाराच्या नादाने किंवा वरीष्ठांची मर्जी संपादन करण्याच्या हव्यासाने नस्तेपणाच्या जबाबदाऱ्या अंगावर घेऊ नका. खर्च अटोपशीर ठेवावा. तुमच्या जीवनापेक्षा मौल्यवान काहीही नाही याचं भान ठेवा.

कुटुंबाला वेळ द्या.

घरच्या तणावपूर्ण वातावरणाचा परिणाम कामावर होतो आणि घरचं आनंदी वातावरण कामासाठी प्रोत्साहन देतं. स्वत:वर स्वत:च मर्यादा घालून घ्या ही स्पर्धा कधीही न संपणारी आहे.

तुम्ही कुठं थांबायचं हे तुम्ही ठरवा.

कितीही ताण असला, कुठलीही परिस्थिती ओढवली तरी घरी नीट समजावून सांगा.

तुमच्या जीवापेक्षा त्यांनाही अधिक काही नाही. याबाबत खात्री बाळगा. ज्यांच्या सगळ्या आशा अपेक्षा तुमच्यावर आहेत ते आई, विडल जीवनभराच्या साथीची अपेक्षा करणारी बायको आणि ज्यांना तुमचा हात धरुन पावलं टाकायची आहेत ते चिमणे जीव यांना तुमची नितांत गरज आहे याची जाणीव ठेवा. त्यासाठी तुम्ही दीर्घायुष्य स्वस्थ आणि आनंदी राहणं गरजेचं आहे. तणाव नियोजनासाठी तुमच्या आवडी-निवडी जपा. स्वतःसाठी थोडातरी वेळ काढा. संगीत, व्यायाम, योगासने, वाचन इ. चा उपयोग करा हे सगळं सगळ्यांनाच माहित असतं. तरीही आपण धावतो. उर फुटेस्तोवर आणि एक दिवस हातात काहीच उरत नाही.

साळुंखे अक्षय यशवंत (बी.कॉम. भाग २)

॥ तू फक्त प्रेम कर ॥

जरी होतील अनंत हल्ले नष्ट होतील सद्विचारांचे किल्ले तू फक्त प्रेम कर.....

> पुतळे उभारले जातील पुतळे जाळले जातील चौका चौकात बेगडी फलक झळकावले जातील तु आपलीच वाट धर..... तू फक्त प्रेम कर.....

कोणी छळून जाईल कोणी फसवून जाईल जुन्या जखमींच्या टाक्यांना उगीचच उसवून जाईल मऊ सुताचे तू काळीज पांघर तू फक्त प्रेम कर.....

> पुन्हा एकदा स्फोट होईल काळीज पुन्हा घायाळ होईल आपलाच कोणी समीप येऊन नरडीचा घोट घेईल तरी तू धर प्रेमाचा मखमली पदर प्रेमाच्या एका ठिणगीत अंध:कार दुर कर..... तू फक्त प्रेम कर.....

> > विवेक वसंत दुंदळे (बी.कॉम. भाग २)

ता.जावली, जि.सातारा

॥ कणा ॥

ओळखलतं का सर मला पावसात आला कोणी कपडे होते कर्दमलेले, केसावरती पाणी क्षणभर बसला, नंतर हसला बोलला वरती पाहन ।। धृ ।। गंगामाई पाहणी आली गेली घरट्यात राहन माहेरवाशीण पोरीसारखी चार भिंतीत नाचली मोकळ्या हाती जाईल कशी बायको मात्र वाचली ।। १ ।। भिंत खचली चूल विझली होते नव्हते नेले प्रसाद म्हणून पापण्यांमध्ये पाणी थोडे ठेवले कारभारणीला घेऊन संगे सर आता लढलो आहे ।। २ ।। पडकी भिंत बांधतो आहे, चिखलगाळ काढतो आहे खिशाकडे जाताच हसत हसत उठला पैसा नको सर जरा एकटेपणा वाटला ।। ३ ।। मोडून पडला संसार तरी मोडला नाही कणा पाठीवरती हात ठेवून फक्त लढ म्हणा ।। ४ ।।

> रुपाली मारुती साबळे (बी.कॉम. भाग २)

आरसा आणि हृदय दोन्ही तसे नाजूकच असतात फरक एवढाच की, आरशात सगळे दिसतात आणि हृदयात आयुष्यभर आपलेच दिसतात.

> पवार प्रियांका तानाजी (बी.एससी. भाग २)

॥ पाख्रशंची शाळा ॥

हरवलेली पाखरे येतिल का पुन्हा भेटायला गेलेले दिवस येतिल का पुन्हा सजवायला एकत्र राह्न खुप हसले खेळलो बागडलो वेळप्रसंगी भांडला वेळेच भान न राहता कधी संपली ही पाच वर्ष अन आता गेले ते दिवस उरल्या त्या फक्त आठवणी, फक्त आठवणी..... पहिल आपण एकमेकांच्या डोळ्यात सजवलेले स्वप्न कधिच विसरु नका आपल्या मित्र-मैत्रिणीच हसण जगाच्या कान्या कोपऱ्यात कुठेही जाऊ पण काही सेकंदासाठी एकमेकांना आठवू..... खरच हरवलेली पाखरे येतील का पुन्हा भेटायला आठवणीतले ते दिवस पुन्हा एकदा सजवायला

> गोळे तेजस्विनी चंद्रकांत (बी.ए. भाग३)

जीवनाच्या प्रत्येक वळणावर आठवण येत राहील एकत्र नसलो तरी सुगंध दरवळत राहीत, कितीही दूर गेलो तरी मैत्रीचे नाते जसे आज आहे तसेच उदया ही राहील......

> पवार प्रियांका तानाजी (बी.एससी. भाग २)

ता.जावली, जि.सातारा

।। खरा शिक्षक ।।

शिकवता शिकवता शिकणारा तोच खरा शिक्षक असतो घडवत विद्यार्थी केली PHD नाही गर्व शिक्षणाची नाही धनाचा भारतीय संस्कृतीची, राजकीय पक्ष एकढेच नाही शिकवले तर शिकवले ते वास्तववादी जिवनाचे सार लहान मोठ न काही बघता नवनवीन गोष्टी आत्मसात करने हेच त्याचं काम अचानक मिळालेल काम तेही स्विकारल आनंदाने कामाच नियोजन अस की अनेकांकडून मिळाली स्तुतीसुमने कामाचं नियोजन करीत घेतली सगळ्यांची काळजी स्टेजवर कधीही न जाणाऱ्यांना हाताला धरुन चढविली स्टेजची पायरी मजा मस्तीत पार पाडला आठ दिवसांचा कॅम्प आठ दिवसात नव्याने समजले नव्याने उमजले एक विद्यार्थी म्हणून स्वत: खुप काही शिकले..... वर्गात येताना शिक्षक म्हणून कमी पण मित्र म्हणून वावरण खुप गुरु शिष्याच्या श्रद्धापूर्ण नात्याला आल मैत्रिच मनमोकळं स्वरुप मनमोकळ्या गप्पांना यायचं उधाण

की वेळेच रहायचं नाही भान खरचच खरे शिक्षक आहात आडनावातच भोसले नाही तर भोसले घराण्यांचे तुमच्यात गुण व कतृत्व दोन्ही आहे हेच गुण मुलांमध्ये पाहण्याची तुमची इच्छा आहे पुर्ण होतील सगळ्या तुमच्या ईच्छा हिच ईश्वरचरणी प्रार्थना आहे.....

> गोळे तेजस्विनी चंद्रकांत (बी.ए. भाग ३)

॥ सावली ॥

स्वत:चा शोध
एकट्याला कधीच लागत नाही
सावलीशिवाय स्व ची जाणीव कधीच होत नाही
सावल नकोस शोधू ती आपल्या जवळच असते....
नजर फक्त मागे वळव
डोळ्याच्या कडेला ती हळूच दिसते
सवयींचे काय, त्या कशाही जडतात
हळुहळू अंगवळणी ही पडतात
म्हणून का लक्ष्य सोडायचे असते?
एकटेपणा टाकून सावलीसह पुढे जायचे असते......

सना शेख (बी.एससी. भाग २)

ता.जावली, जि.सातारा

॥ वंदन गुरुला ॥

ज्या ज्या स्थळी मन जाय माझे त्या त्या स्थळी निजरुप तुझे मी ठेवितो मस्तक ज्या ठिकाणी तेथे सद्गुरु पाय तुमचे दोन्ही.....

अन् म्हणूनच तुमच्यासाठी

खुप कष्टान घडलय आदर्श ठरलय व्यक्तिमत्व हे थोर जणु आमच्या मनाशिच भिडलय.....

इतिहासाच्या पानोपानी गाजले ज्यांचे नाव त्यांचा इतिहास रुजवला आमच्या मनामनात, नसानसात

सर कुठे आहेत हे आवाजावरुन समजायचे त्यांचा शोधायची गरज नसायची उनाड मुलसुध्दा त्यांना तासाला बसायची

> खुप कष्टातून स्वत:ला घडवलय अस व्यक्तिमत्व ते लहानांची कदर व मोठ्यांचा आदर अस व्यक्तिमत्व ते

शेतात खत अन महाविद्यालयात एक मत
म्हणून तर वाढलेय त्यांची सर्वत्र पत

कोणतेही कार्य दया, उत्कृष्टरित्या पार पाडणे हेच त्यांच काम नियोजनात नाही धरला कुणी त्यांचा हात

परिस्थितीची जाण ठेवूनी मदतीचा हात नेहमी पुढे

सरसावणारे व्यक्तिमत्व ते महान

मनातल्या आशा आकांक्षांना येतोय हुरूप पण शरीर त्यांच थकतय खुप आजारपण त्यांच्या शरिराला थकवतय

पण मन मात्र न थकता आपला धर्म निभावतय

आरामाची गरज होती पण
गुरुधर्म कसा सोडायचा म्हणून
आराम हराम आहे अस म्हणत
सलाईन लावत हाताला शिकवत राहिले मुलांना
अशा गुरुंसाठी शब्द सुध्दा अपुरे पडतील
ज्याचं व्यक्तिमत्व इतक मोठं की
विश्वकोश देखिल अपुरे पडतील
प्रत्येकाच्या आयुष्याला कलाटणी देणारे
ध्येयपुर्तीसाठी मार्ग दाखवणारे
चारित्र्यवान विदयार्थी घडवणारे
गेजगेसर फक्त तुम्हीच फक्त तुम्हीच.....

खुप कष्टान घडलय आदर्श ठरलय व्यक्तिमत्व हे थोर जणु आमच्या मनाशिच भिडलय.....

> गोळे तेजस्विनी चंद्रकांत (बी.ए. भाग ३)

॥ भैत्री ॥

शब्द नको अर्थ पाहिजे साथ नको विश्वास पाहिजे जीवाला जीव लावणारी अशी एक मैत्री पाहिजे.......

> सना शेख (बी.एससी. भाग २)

ता.जावली, जि.सातारा

॥ ज्ञान, धन, विश्वास ॥

ज्ञान, धन, विश्वास हे चांगले मित्र होते तिघांचे एकमेकांवर प्रेम होते ते एकत्र राहत असत. पण एक दिवस त्यांना वेगळे होण्याची वेळ आली अरेरे... त्यांनी एकमेकांना शेवटचे प्रश्न विचारले आता आपण परत भेटणार केव्हा? कुठे? ज्ञान :- मी महाविदयालयात भेटेन धन :- मी तर श्रीमंताकडे भेटेन विश्वास :- मात्र शांत होता. त्याच्या डोळ्यातून अश्रू येत होते. कारे....? का रडतोस.....? विश्वास हंदके देत..... मी एकदा गेलो तर पुन्हा भेटणार नाही.

> सना शेख (बी.एससी. भाग २)

चिंदूला त्याची आई बेदम मारते. पोटभर मार खाऊन चिंदू बाहेर येतो. आणि विडलांना विचारतो, बाबा तुम्ही पाकिस्तानला गेला होता काय? बाबा म्हणतात, नाही बाळ, पण तू हे का विचारतो? चिंदू म्हणाला, पाकिस्तानात गेला नाहीत म्हणता. मग घरात हा खतरनाक आतंकवादी तुम्ही

आणलात कुठून?

विझलो आज जरी मी. हा माझा अंत नाही पेटेन उदया नव्याने. हे सामर्थ्य नाशवंत नाही छाटले जरी पंख माझे. पुन्हा उडेन मी.... अडवू शकेल मला, अजून अशी भिंत नाही.... माझी झोपडी जाळण्याचे. केलेत कैक कावे.... जळेल झोपडी अशी आग ती ज्वलंत नाही रोखण्यास वाट माझी. वादळे होती आतूर डोळ्यांत जरी गेली धूळ, थांबण्यास उसंत नाही येतील वादळे, खेटेल तुफान, तरी वाट चालतो अडथळ्यांना भिवृन अडखळणे, पावसांना पसंत नाही

> मणेर अफ्रिन कादिर (बी.एससी. भाग २)

या देशाला प्रगतशील तरी कसं म्हणायचं..... जिथे प्रत्येक समाज स्वतःला मागास म्हणून घेण्यासाठी धडपडतोय..... पवार प्रियांका तानाजी (बी.एससी. भाग २)

ता.जावली, जि.सातारा

॥ आज क्षणभर ॥

का कुणास ठाऊक ? आज क्षणभर थांबावसं वाटतं. हरवलं मन. पुनहा शोधावसं वाटतं. अंशात हे मन, शांत करावसं वाटतं. होऊन अपेक्षा शुन्य, चिंतामुक्त व्हावस वाटतं. थांबवून धडपड सारी, आज स्तब्ध व्हावसं वाटतं. भरल्यापोटी. शांत निजावसं वाटतं. आज जन्म आणि मृत्यू, अंतर विसरावसं वाटतं. का कुणास ठाऊक? थोडसं प्रेम, आज स्वत:वर करावसं वाटतं.

> मणेर अफ्रिन कादिर (बी.एससी. भाग २)

।। पुन्हा मी माझा ।।

मी कमी बोलतो म्हणून शब्द कागदावर उतरतात बोलायला गेलो तर वेडे ओठातूनच परततात तुला डोळे भरुन पहायचं असतं पण तू आलीस की डोळे भरुन येतात आणि बोलायचं म्हटलं तर

शब्द मुकेपण धरुन येतात.

विशाल कांबळे (बी.एससी. भाग २)

सागराने नाविका मनी संकट मोठे परले वादळाने होडीस एका दशदिशांनी घेरले.... शीड तूटले, खीळ लूटले कथा काय या वल्हयाची नाविकासही पिकीर नव्हती पुढे राहिल्या पल्ल्याची.... नशीब नव्हते पाठीशी नव्हता अनुभव गाठीशी युध्द होते वादळाच्या वय वर्ष साठीशी.... स्वबळी विश्वास मोठा त्यास तोड कतृत्वाची रौद्र वादळ शांत जाहले पागळे शत्रुत्वही एकवटला धीर हा कोठून येती त्याक्षणी शतबाहंचे बळ येते जो मातृत्व तरळते मनी....

शेलार प्रसाद रामचंद्र

॥ शब्द ॥

शब्दांच्या ओंजळी वाहिल्या तरी, भावना सरत नाहीत..... असं का होत मग?

तेच तेच सांगायला शब्दच उरत नाहीत.....

सना शेख (बी.एससी. भाग २)

ता.जावली, जि.सातारा

माझ्यासोबत समुद्राच्या खऱ्या खोट्या बाता येतील मला शोधत जाल तेव्हा अनेक वळण वाटा येतील मी जसा आहे तसा मला पाहू नका माझा फोटोच काढाल, तर त्यात फक्त लाटा येतील. अश्रृंमध्ये मिसळलेल्या पाण्याच्या या गाण्याचं वयासोबत आणखी–आणखी खारट–खारट होण्याचं आभाळाला रोज प्रश्न पडतो, वरुन खशली बघताना वय काय असेल बरं समुद्राच्या पाण्याचं माझ्यासोबत समुद्राच्या खऱ्या खोट्या बाता येतील कधी गोसीप, कधी गप्पा कधी तुम्हाला गाता येतील माझ्याबरोबर भिजायला तर किनाऱ्यावर उभे राहून बघा जेव्हा भरती येईल तेव्हा लाटा अठुन स्वतः येतील.......

विनय शेलार (बी.एससी. भाग ३)

॥ आयुष्य ॥

आयुष्यात एकदा, इतका मोठा पाऊस पडावा की इगो सगळा वाहून जावा आयुष्यात एकदा, इतका कडक ऊन पडावं की जवळच्या सावल्यांच महत्व कळावं.

आयुष्यात एकदा, पुन्हा शाळा अशी भरावी की, प्रत्येकाला त्याचे लहानपण कायमचे लक्षात रहावे.

> आयुष्यात एकदा, असे जगावे की, आपले जगणे पाहून इतरांना जगण्याची मौज कळावी

> > सुर्वे जयेश शामराव (बी.एससी. भाग ३)

॥ मर्द मराठा ॥

मंदिरं थरारली, शिवनेरीची तोफ कडाडली वाऱ्याची कोवळी झुळुक दऱ्या-खोऱ्यात दरवळली जिजाऊ पोटी मराठ्यांचा राजा अवतरला सांगून मुकी पाखरं ही किलबिलली.....

नगारा वाजला, शाहिरी साज चढला डंका डोंगरा आड सांगत सुटला, आता सह्याद्रीवर भगवा फडकणार.....

मराठ्यांची तलवार शत्रू वर धडकणार इतिहासाच पहिलं पान शिव जन्मान लिहिल होतं हिरव्या दगडावर आता भगवं रक्त स्वराच्याचा इतिहास कोरत होता.

। जय जिजाऊ । जय शिवराय । जय शंभुराजे । शेलार शंकर भाऊराव

॥ माझे मीच जाणतो॥

हळु हळु दिवसाची सुरुवात झाली
परत सगळ्या गोष्टींची घाई झाली...
कुणाचा विचार सुध्दा मनात येत नाही
कारण आज स्वत:साठी वेळ नाही...
कोणत्या गोष्टीचा मेळ नाही
कारण मला स्वत:ला बघण्यासाठी वेळ नाही...
कुठे आहे मी कुठे मी चाललो.
हाच का तो मार्ग आहे ज्यासाठी मी सगळ्याशी भांडलो
एकांतात प्रत्यक क्षण मला आतून मारतो
कारण काय होत्या माझ्या अपेक्षा हे फक्त मीच
जाणतो.

माझे मीच जाणतो.....

अक्षय बाचल

ता.जावली, जि.सातारा

॥ आई ॥

आईची माया

जणू कल्पवृक्षाची छाया

आईचे प्रेम

जणू अमृताचे थेंब

आईचे पाहणे

जणू लुकलुकणारे चांदणे

आईचे हसणे

जणू स्वर्गात असणे

आईचे रुसणे

जणू वाळवंटात फसणे

आईचा श्वास

जण् आत्म्याचा विश्वास

आईचे आयुष्य

जणू मुलाचे भविष्य

आईचे हात

जणू देवाची साथ

आई आठवण

जणू प्रेमाची साठवण

पवार प्रियांका तानाजी (बी.एससी. भाग २) या स्वार्थी जगात कोणीही आपल्याजवळ कायमचं राहत नाही...... अगदी आपल्या समस्यासुध्दा....

केवळ पुस्तके वाचून ढीगभर ज्ञान साठवण्यात नव्हे, तर ते ज्ञान प्रत्यक्ष जीवनात कामी आणण्यात खरी ह्शारी आहे.

ज्यांच्यामुळे मला आयुष्यात त्रास झाला अशा सगळ्यांची मी ऋणी आहे. त्यांच्यामुळे मला मी कसे वागायचे नाही हे चांगलेच कळले.

> AC नव्हे तर चांगल्या हृदयाची, शांत डोक्याची माणसे घराचे तापमान थंड ठेवू शकतात.

कुणी विचारलं आयुष्यात काय गेलं आणि काय मिळालं? सरळ सांगा की, जे गेलं ते कधीच माझं नव्हतं.

जे मिळालं ते देवानं माझ्यासाठीच ठेवलं होतं.

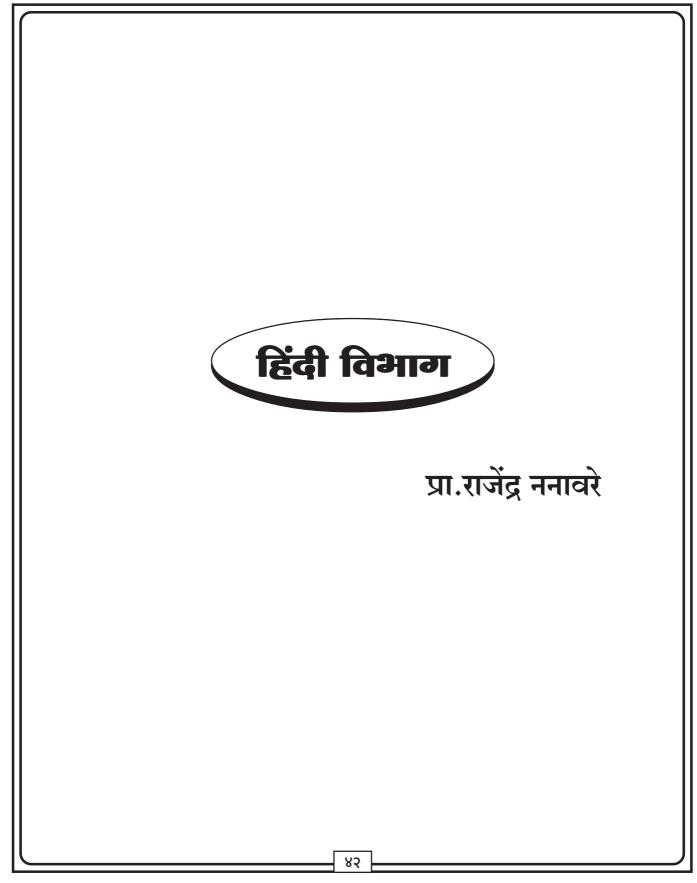
> पवार प्रियांका तानाजी (बी.एससी. भाग २)

फुलाबरोबर काय मैत्री करायची ती तर एकदा फुलता नी कोमेजून जातात. मैत्री करायची असेल तर ती काट्यासोब कराव. एकदा टोचले की कायम लक्षात राहतात......

> पवार प्रियांका तानाजी (बी.एससी. भाग २)

ता.जावली, जि.सातारा

ता.जावली, जि.सातारा

अनुक्रमणिका

अ.नं.	घटक	पान नं.

ता.जावली, जि.सातारा

॥ वीरों के वीर है कर्मवीर ॥

जो अपने जीवन का बिलदान लोगों के लिए देते है वही लोग जीवन में अमर है।

यह पंक्तियाँ कर्मवीर भाऊराव पाटील जी के बारे में सम्मान और आदर से कहा जा सकती है।

कर्मवीर भाऊराव पाटील जी का जन्म कोल्हापूर जिले के कुंभोज गाँव में २२ सितंबर १८८७ को पायगोंडा पाटील और गंगुबाई पाटील नामक दम्पंत्ति के यहा हुआ था। उनका पुरा नाम भाऊराव पायगोंडा पाटील था। बचपन से ही कर्मवीर बहुत होशियार और साहसी थे। उनके जीवन के विपुल शैक्षणिक कार्य से हमें उनके जीवन के विविध गुणों के दर्शन होते है। भाऊराव अपने माताँजी को अपना ईश्वर मानते थे। कोई भी काम करने से पहले वह अपनी माताँजी को हमेशा प्रणाम करते थे।

भाऊराव जी के जीवन का एक प्रसंग-एकदिन कराड को जाते समय भाऊराव जी की माताँजी ब्राम्हण के कुएँ पर पानी लाने के लिए गई थी । उस समय हर जाती का अलग अलग कुआँ होता था। उनकी माताँजी अर्थात गंगुबाई पहले से ही धार्मिक और पुराने खयालात मानती थी । उनके पाणी के बर्तन को अगर कोई दुसरे जाती का मनुष्य हात लगाए तो वह उन्हे बर्दाश्त नही होता था । एक ब्राम्हण लडके ने उनके बर्तन को छुआ तो उन्होने बर्तन में से पाणी फेंककर फिरसे उस बर्तन को धोकर उसमे पानी भरा । ऐसा एक-दो बार नही बल्की सात-आँठ बार हुआ । जब यह बात भाऊराव जी को समझी तब उन्होंने अपने सारे जाती के दोस्तों को उस ब्राम्हण जाती के कुएँ पर ले गए और किसी न डरे वह बोले - भरो रे पानी, कुआँ अपना ही है। पानी को जाती नहीं होती । इस प्रसंग में उन्होने दो अच्छी बातें की । एक तो अपनी माताँजी के पुराने खयालात को खंडित किया और दुसरी समाजसुधारक का आदर्श पैदा किया । यह था उनके जीवन का एक साहसी पल । उन्होने सिर्फ सामाजिक ही नही बल्की शैक्षणिक कार्य भी किए है । कर्मवीर जी ने शिक्षा को जो पौधा लगाया था वह पौधा आज वटवृक्ष के रूप में हमे पुरे जहा में देखने मिलते है । यही वटवृक्ष मतलब "रयत शिक्षण संस्था" है । बहुत सारी पाठशालाएँ, महाविद्यालय और वसतिगृह उन्होने शुरू किए । उन्होंने महाराष्ट्र में लोकशिक्षा की विशाल शुरू की इसमें उनका बडप्पन छिपा हुआ है । गरीब और होशियार बच्चों को अच्छी शिक्षा मिले इसलिए वह बिना पैरों में चप्पल पहने उन्होंने पुरे महाराष्ट्र में भ्रमंती की । हिंदू-मुस्लिम ऐक्य और राष्ट्रीय एकात्मता पर उन्होंने जोर दिया था ।

उनके इसी कार्यों के लिए उन्हें उस्फूर्त जनसमाज ने 'कर्मवीर' यह पदवी बहाल की । पुणे विश्वविदयालय ने उन्हें 'डी.लिट.' पदवी देकर सम्मान किया । भारत सरकारने उन्हें 'पद्मभूषण' यह किताब बहाल किया । महाराष्ट्र में ही नही बल्की पुरे भारत कें उनका नाम अजरामर है । उनके बारे में जीतना कहा जाए उतना कम है ।

उनके चरणों में समर्पित की गई एक कविता – अमर हुए है आप अण्णा इस शिक्षा के सागर में, कहाँ ये परोसे हम, आज कहाँ पहुँचाया हमें । बहुत ज्ञान का सागर लेकर, आप चले हर गाँव-गाँव में, रब ने भेजा आपको शायद हमारे लिए इस दुनिया में । याद करेगी दुनिया आपको जो अपने महान कार्य किया, आपके आशिर्वाद स्वरुप रयत शिक्षण संस्थाने हमें ज्ञान दिया। आप बन गए उनके दाता, दुनियाँ ने जिसे अनाथ किया, पसीना जलाकर आपने शिक्षा मंदिर खुला किया।

एैसे है वीरों के वीर कर्मवीर!

सायली किसन शिंदे

ता.जावली, जि.सातारा

॥ मेरे जीवन का सुख-दुख ॥

हर एक मनुष्य के जीवन में कुछ सुख और दुख के पल होते है । मनुष्य सारा जीवन ही इन पलों से भरा हुआ होता है । जीवन के सारे सुखोंके पलो में से एक ऐसा पल भी होता है जो हम कभी नहीं भूल सकते । इस पलों के बारे में बताने से पहले मैं अपने बारे में बताना चाहती हूँ ।

मैं एक छोटेसे गाँव सोनगाव में रहने वाली लडकी हूँ । मेरा जन्म सोनगाव के एक बड़े और इज्जतदार परिवार में हुआ । मेरे परिवार में मेरे दादाजी, दादीजी, पिताजी, माँ, चाचाजी, चाचीजी, एक बहन, तीन भाई और मैं रहती हूँ । ऐसा है मेरा बडा परिवार !

हर एक मनुष्य की तरह मेरे जीवन में भी बहुत सारे सुख के पल आए, लेकीन इन सब में मुझे आजतक याद है वह पल मैं बताना चाहती हूँ । मैं चौथी कक्षा में थी । मैं और मेरे पिताजी कुछ सामान लाने के लिए बजार में गए थे । बजार में बहुत भीड थी । मैंने मेरे पिताजी का हाथ कसकर पकडा हुआ था । लेकीन समान खरीदने के वक्त न जाने कब मेरा हाथ उनके हाथोंसे छुट गया, मुझे पता ही नहीं चला । चारों और सिर्फ भीड ही दिखाई दे रही थी। मैं बह्त ही घबरा गई थी, मेरे पिताजी भी बहे चिंतीत हुए होंगे । बहुत देर हो गई फिर भी मै अपने पिताजी को ढूँढ नही पाई और ना वो मुझे । मैं रोते हुए एक द्कान की सिडी पर बैठ गई । में बहुत ही डर गई थी। तभी अचानक मेरे पिताजी ने मुझे पुकारा । मैने देखा वे मेरे सामने खडे थे । मै दौडकर उनके पास गई । उन्होने मुझे देखा और अपने गले लगा लिया । यह पल मेरे जीवन का सबसे सुख का पल था । जिसे मैं कभी भूल नहीं सकती।

जिसतरह मनुष्य के जीवन में सुख के पल आते है उसी तरह दुख मे भी पल आते है। मेरे जीवन का सबसे बडा दुख:- मैं सातवी कक्षा में थी । मेरे पिताजी हमेशा बीमार रहते थे । दिपावली के दिन शाम ४ बजे उन्हें अस्पताल में दाखिल करवाना पडा । २ दिनों के बाद मैं उन्हे मिलने अस्पताल में गई थी । उनकी तरफ देखकर मुझे बहुत रोना आ रहा था । वे चाहकर भी मुझसे बात नही कर पा रहे थे । लेकीन मेरी बातें सुन रहे थे । उनकी आँखो से आँसू बह रहे थे । पिताजी से मिलकर मैं घर लौंटी और कुछ घंटोंक बाद मुझे पता चला की मेरे पिताजी अब इस दुनिया में नहीं रहे । अब मैं चाहकर भी उनसे बातें नहीं कर सकती थी और ना ही उन्हें कभी देख सकती थी । वह दिन मेरे जीवन का सबसे बड़ा दुख है । जो मैं चाहकर भी बदल नहीं सकती और ना ही भूल सकती हूँ । मैं आज भी उस दिन के बारे में सोचती हूँ तो मुझे बहुत दुख होता है ।

यह है मेरे जीवन के सबसे बड़े सुख और दुख में पल जो मैं कभी नहीं भूल सकती ।

सायली किसन शिंदे

।। माँ ।।

माँ बिन जीवन है अधुरा खाली खाली सुना-सुना खाना पहले हमें खिलाती बाद मे वह खुद है खाती हमारी खुशी में खुश हो जाती दु:ख मे हमारे आँसू बहाती कितने खुशनसिब है हम पास हमारें है माँ होते बदनसीब वे कितने जिनके पास न होती माँ

> मणेर अफ्रिन कादिर (बी.एस्सी. भाग २)

ता.जावली, जि.सातारा

॥ बरसात का पहला दिन ॥

बरसात के उस पहले दिन को मै कभी भुल नहीं सकता। आषाढ का महिना लग चुका था और सुर्यदेवता आग बरसा रहे थे। पेड-पौधे मुरझा रहे थे। बागों से बहारे गायब हो गई थी। नदी-नालें, तालाब और झीलों का पानी सुख गया था। पशु, पक्षी, मनुष्य सभी प्राणी गरमी से बैचैन हो रहे थे। सभी के मन में एक ही चाह थी कि बरसात हो, शीतलता मिले। बिजली के पंखे चल रहे थे। कई घरों के दरवाजों पर पानी से तर खस-टट्टियाँ झुल रही थी। फिर भी लोगों की आँखे आकाश की ओर लगी हुई थी।

इस गर्मी से तंग आकर मै भी गाँव से दूर एक पहाडी पर चला गया था। एकाएक आकाश मैले बादलों से ढक गया। बादलों की गडगडाहट, बिजली की कडकडाहट और पवन की सरसराहट ने पुरे वातावरण को बदल दिया। धीरे-धीरे पानी की बूँदे गिरने लगी। अहा, आषाढ की यह पहली बौछार कितनी आहलादक थी। बरसात की बूँदे सुहावनी और सुखद लग रही थी। उनकी ठंडक ने कलेजे को तर कर दिया। धरती भिगने लगी। उसकी सौंधी गंध चारों ओर फैल गई। धीरे-धीरे वर्षा का जोर बडा धरती से आकाश तक जल ही जल दीखने लगा। मैं बैठ रहा और प्रकृती के रूप में आट हुए इस आकस्मिक परिवर्तन को देखता रहा।

उस पहाडी पर से चारो ओर पानी ही पानी दिखाई दे रहा था । उपर से नीचे बहते हुए पानी की आवाज बडी मधूर लग रही थी । पेडों की पत्तियों पानी से धुलकर चमक उठी थी । सुखी घास का अंग-अंग महक उठा था ।

वर्षा थम गई। मै पहाडी से नीचे उतरा। उसी समय सामने की सडक से एक युवक आता हुआ निकला। "धिर आई बदरिया सावन की, सावन की मनभावना की" सारे वातावरण में नई रौनक आ गई थी।

वर्षा संजय शिंदे

।। मेरी माँ ।।

सब लोग कहते है, माँ याने गुरु होता है। मेरी माँ भी कुछ ऐसी ही है। मेरे माँ का नाम सपकाळ अलका बापू। ओ घरके सब काम अकेली करती है। मेरी माँ से सबसे अच्छी बात ये है की माँ कभीभी छुट नहीं बोलती। माँ हमेशा आपना काम टाईम पर करती है। वो घर के काम के साथ खेतो के काम भी करती है।

मेरी माँ हमे हमेशा एक बात बताती है कभीभी झुट नही बोलना चाहिए और हमेशा दुसरोंकी मदत करनी चाहिए । मेरी माँ हमेशा हमारा भला चालती है । मेरी माँ कभी कभी हमसे दोस्तो जैसे बाते करती है । वो हमेशा हमे अच्छे संस्कार सिखाती है । वो मनसे बहुत ही अच्छी और भोली है ।

माँ हमेशा अपनी बाते हमसे कहती है और ओ अपनी सहेली के घर भी कभी कभी जाती है। वो जब अपने सहेली के घर जाती है तो वो हमेशा हसते हसते घर आती है। माँ जैसा और कोई नही होता क्यूँकी जब हमारे घर में कोई बिमार होता है तो ओ रात दिन उसकी सेवा करती है। ओ हमेशा अपना काम और घरके लोगोंका ध्यान रखती है।

मेरी माँ खाना बहुत अच्छा बनाती है । उसके हाथों का खाना सबको अच्छा लगता है । हमारे घर में सब तरहके उत्सव मनाते है । मेरी माँ हमेशा मुझे कहती है, अपनी पढ़ाई कर । अपना ख्याल रख । अपनी दोस्तो को कभी घर बुलाओ । लेकीन मैने हमेशा उसकी बाते टाली है । मेरी माँ मेरे भले के लिए ही सब बताती है । वो मुझे कभी उदास नही देखना चाहती । वो हमेशा कहती मैने तुम्हे हमेशा अच्छे संस्कार दिये है, वो संस्कार तुम हमेशा याद रखना

सपकाळ सोनाली बापू

ता.जावली, जि.सातारा

॥ मेरा सपना ॥

मेरे पिताजी मुझे एक मास्टर बनाना चाहते है और मेरी माँ का कहना है पढ़ाई पुरी करो और घर संभालो। पर मै यह सब नहीं करना चाहती। मेरे अरमान और सपने अलग ही है। पर गरीबी की कारण मै अपने बाकी के सपने पुरे नहीं कर सकती। पर हा एक सपना है मेरे जो मै पुरा करके रहूँगी।

पर आज के जमाने में लड़कियों को जादा नहीं पढाते, क्यो? हमे अपने समने पुरे करने का कोई हक नही क्या ? हम कुछ कर नही सकते । हमारे समाज में आज भी लोगों को कहना है। लडकिया कुछ नही कर सकती । हमारे भारत मे १५ अगस्त स्वातंत्र्य दिन मनाया जाता है। पर क्या हमारे देशमे आज भी लडकिया पुरी तरहरो स्वतंत्र्य है? गरीबी का कारण आज भी लडकिया गुठगुठ के मरती है। उन्हे अपने सपने पुरे करने के लिए नही मिलते । इसलिए मै देश की भलाई करना चाहती हूँ। देश की सेवक बनकर देशवासियों कि सेवा करना चाहती हूँ । उन लडिकयों का मिसहा बनना चाहती हूँ । जीन पर बहोत जुल्म और अत्याचार होता है और उन पर अत्याचार करने वाले हममेसेही एक होते है । वो लोग जो सिर्फ घर के ही नही बाहर के लोगोंपर भी अत्याचार करते है। उन्हे उनका आत्मसम्मान बढाने के लिए मदत करना चाहती हूँ।

अगर मै एक नागरिक बनकर देश की सेवा करु तो मुझे कोई सेवा नही करने देगा। क्योंकी आम आदमी को कोई देश की सेवा नही करने देता इसलिए मैं हमारे देश की औरतोंको सम्मान दिलाना चाहती हूँ। क्योंकी हमारे यहाँ के लोग लडकियों को और औरतोंकी इज्जत करना आजभी नही जानते। उनके साथ जानवरों के जैसा बरताव करते है। उनकी भावना ओ के साथ खेलते है। खिलवाड करते है। उनका मजाक बनाते है। आज भी लडकिया अपने आपको सुरक्षित नही समझती। ऐसेमे उनका साथ कोई नहीं देता। इस वजहसे लडिकया खुदखुशी करती है। क्या ऐसे में हमें उनका साथ देना चाहिए या नहीं? क्या हमें उनकी रक्षा करनी चाहिए या नहीं। चाहिए। इसलिए में देश की अच्छी नागरिक और सेवक बनना चाहती हूँ।

जिसमें मै अपने देश का भविष्य सुधार सकूँ। सैनिक बहूत बहादूर होते है। कठिनाइयों से नहीं डरते। नाहीं आँधियोंसे उसे डर लगता है। मुसलधार बारिश में भी वह अपना फर्ज निभाते है। ठंड के मौसम में भी सैनिक देश की सेवा करते है। गर्मी मे भी तेज धुप में अपने देशकी सरहद पर नौजवान देशकी रक्षा करते है।

मेरा सपना यही है की, मै भी ऐसी एक कर्तव्यनिष्ठ सैनिक बन्ँ।

मै अपने देश से बहुत प्रेम करती हूँ । मै चाहती हूँ की कोई भी दुश्मन मेरे देश को बुरी नजर से ना देखे और देखने की हिम्मत भी न करो ।

देश की प्रगती के लिए देश में शांति रहना जरूरी है। हमारे देश में आज भी जात-धर्म के नाम पर दंगे फसाद होते हैं और हमले भी होते है। इन कारणों की वजह से लोग अपना काम ठिक से नहीं कर पाते हैं।

मै अपनी मातृभूमि पर होने वाले किसी भी हमले का हटकर मुकाबला करुँगी । देश के वीर सैनिक ही देश मे शांती बनाए रखते है । मै अपने देश के लिए देशवासियो के लिए कुछ करना चाहती हूँ । इसलिए मै सैनिक बनना चाहती हूँ ।

सचमुख मै भारतमाता कि सच्ची शिपाई बनना चाहती हूँ और मातृभूमी के मान तथा गौरव की रक्षा करना चाहती हूँ । इसलिए मै सैनिक बनना चाहती हूँ और मै अच्छी सैनिक जरुर बनूँगी । यही मेरा सपना है। देश की सैनिक बनकर देश की रक्षा और सेवा करुँ और यह सपना मैं जरुर पुरा करुँगी ।

दळवी कोमल विठ्ठल

ता.जावली, जि.सातारा

॥ मेरा प्रिय खिलाडी ॥

महानता के फूल प्रत्येक क्षेत्र में खिलते है । खेलों की दुनिया में भी अपनी खुशबु फैलाने वाले लाजवाब फूलों की कमी नही है ।। आज क्रिकेट जगत के महकते फुलों मे सचिन के बिना भारतीय टीम अधूरी लगती है। पाँच फुट चार इंच के छोटे कद का यह खिलाडी नितनई उँचाईयाँ सर करता जा रहा है । यही सचिन मेरा प्रिय खिलाडी है ।

सचिन का जन्म २४ अप्रैल १९७३ को मुंबई में हुआ । क्रिकेट के प्रति उसमे बचपन से ही रुचि थी । तीन-चार वर्ष का नन्नहा सचिन घर का आँगन में ही क्रिकेट खेला करता था । बल्लेबाजी वह खुद करता और गेंदबाजी उसकी माँ करती थी । उसके क्रिकेट खेला का श्रीगणेश यहाँ से हुआ । विदयालय में पढते समय वहाँ की टीम में उसने जल्द ही अपनी जगह बना ली । गुरु रमाकांत आचरेकर से उसने क्रिकेट का गहरा प्रशिक्षण लिया । अंतविदयालयीन क्रिकेट स्पर्धाओं में उसने अनेक बार खुलकर अपने करतब दिखाए । रणजी मैंचों में भी उसने शतक पर शतक लगाए । इस तरह वह क्रिकेट विशेषज्ञों की नजरों में चढ गया ।

सन १९८९ में सचिन को भारत की राष्ट्रीय टीम में शामिल किया गया । तब उसने उम्र के १६ सालभी पुरे नहीं किए थे। तब से आज तक वह भारतीय क्रिकेट दल का सितारा बल्लेबाज बना हुआ है। टेस्ट मैजों में उसने शतकोंकी संख्या ४१ है। एक दिवसीय मैचों में मार्च २००८ तक सबके १६००० से अधिक रन बनाने वाला वह दनिया का पहला खिलाड़ी है।

सचिन की बल्लेवाजी देखते ही बनती है। वह हर गेंद की बड़ी खुबी से पीटाई करता है। उसके चौके और छक्के दर्शकों का मन मोह लेते थे। मैदान का ऐसा कोई कोना नहीं जहां उसका बल्ला गेंद को ना भेजता हो। सचिन का आऊट(बाद) करने की विपक्षी गेंदबाजोंकी सभी तरकीबे विफल हो जाती थी। सचिन एक महान खिलाडी ही नही एक सज्जन व्यक्ति भी है। वह पुरी ईमानदारी से अपना आयकर चुकाता है। प्रसिध्दी और पैसों ने उसे अभिमानी नहीं बनायी। उसके चरित्र और व्यवहार के बारे में कभी कोई शिकायत सुननेमें नहीं आई। उच्च कोटी का बल्लेबाज होने के साथ ही वह एक चतुर गोलंदाज भी था। एक दिवसीय मैचों में वह एकसौ पचास से जादा विकेट ले चुका है। क्षेत्र-रक्षण में भी उसकी चुस्ती फुर्ती देखते बनती है।

स्व. डॉन ब्रैडमैन के शब्दों में सचिन क्रिकेट जगत की एक जादुई वास्तविकता है। सचमुच सचिन क्रिकेट जगत का बेताज बादशाह है। वह भारत का गौरव है। वह मेरे प्रिय भारत का भारतरत्न है। ऐसा किकेट जगत का भगवान मेरा प्रिय खिलाड़ी है।

पवार अविनाश साहेबराव

॥ बेटी ॥

जब जब जन्म लेती है बेटी ।
खुशियाँ साथ लाती है बेटी ।
ईश्वर की सौगात है बेटी ।
सुबह की पेहली किरण है बेटी ।
तारों की शितल छाया है बेटी ।
आँगन की चिडियाँ है बेटी ।
त्याग और समर्पण सिखाती है बेटी ।
नऐ -नऐ रिश्ते बनाती है बेटी ।
जिस घर जाए उजाला लाती है बेटी ।
बार-बार याद याती है बेटी ।
बेटी की किमत उनसे पुछो
जिनके पास नहीं है बेटी ।

पाटणे अक्षदा रमेश (बी.कॉम. भाग २)

ता.जावली, जि.सातारा

॥ वृक्ष लगाओ, देश बचाओ ॥

वृक्ष और मानव का संबंध बहुत पुराना है। एक समय था जब मनुष्य वनों में रहता था। वृक्षोंपर अपने घर बनाता था। कंद-मूल और फल उसके आहार थे। वेदों और पुराणों के समय भारत के ऋषिमुनि और तपस्वी वनों में ही रहते थे। आरण्यक और उपनिषद ग्रंथो की रचना वनों में ही हुई थी। इस तरह भारतीय संस्कृती का जन्म वनों में ही हुआ और वर्षो तक वृक्ष हमारे संरक्षक और विश्वसनीय मित्र की भूमिका निभाते रहे।

परंतू बाद में मनुष्य ने वनों की उपेक्षा करना शुरु किया। वनों की अंधाधुंद कटाई होने लगी। इसके कारण बड़े बड़े जंगल साफ हो गए। वनों की सघनता में कमी आ गई। हरियाली वीरानी में बदलने लगी।

कुछ ही वर्षों में मनुष्य के इस अज्ञान के परिणाम सामने आने लगे । वर्षा की मात्रा में कमी आ गई । अकाल पड़ने लगे । कृषि की ओर लोगों की रुचि में कमी आ गई । अन्न का उत्पादन घटने लगा । निदयों में भयंरक बाढ आने लगी । वनों के कारण शुद्ध रहने वाला वायुमंडळ प्रदुषित होने लगा । आज जिसे हम ग्लोबल वॉर्मिंग कहते है उसका कारण वनों के प्रति हमारी विनाशकारी प्रवृत्ति ही है । आज हम अपनी इसी प्रवृत्ति के भयंकर दुष्परिणाम भोग रहे है ।

यह अच्छी बात है कि अब हमें अपनी इस भूल का ज्ञान हो गया है। इसी कारण से वृक्षारोपन के प्रति जागृती आई है। जगह जगह वृक्षारोपन के कार्यक्रम हो रहे है। देश की पंचायतें और नगरपालिकाएँ वृक्ष लगाओ और देश बचाओ का नारा देकर वृक्षारोपण का अभियान चला रही है। मुंबई महानगरपालिका ने भी स्वच्छ मुंबई हरित मुंबई की मुहिम चलाई है। लगभग सारे देश में वृक्ष लगाने की प्रवृत्ति ने जोर पकड लिया है।

लोग अब समझ गए है कि वृक्ष ही हमारे सच्चे मित्र है। वे सिर्फ हमें फूल फल छाया और लडकी ही नहीं देते बल्कि हमारे उस पर्यावरण को अभी भी शुद्ध करते है जिसमें हम साँस लेकर जीवित रहते हैं। हरे-भरे और सहान वनों के कारण अच्छी वर्षा होती है। शुद्ध वायु जल और अन्न ये तीनों वृक्षों की विपुलता से ही सुलभ होते है। इसिलिए आज वृक्ष लगाओ, देश बचाओ का नारा सर्वत्र सुनाई दे रहा है। धुल सुक्ष्म धातू कण प्रदुषण ग्रीन हाऊस(ओजोन अमोनिया, नाईट्रोजन ऑक्साईड और सल्फर हायऑक्साईड) आदि सहित ऑक्सिजन छोडने और छोटे कण पदार्थ को निस्पंदन के द्वारा पेड हमेशा हवा को स्वच्छ और ताजा करता है।

पेड बचाओ जीवन बचाओ केवल एक नारा भर नहीं है। फल, सब्जी, वनस्पति फूल, मसाले, ठंडी छाया, दवा, वृक्ष की छाल, लकडी, अंकुर आदि उपलब्ध कराने के द्वारा बहुत तरीके के से धरती पर जीवन पोषित करते है। वृक्ष हमारे लिए महत्व पूर्ण संपत्ति की तरह होते है जो मिठ्ठी के कराव से बचाती है। पशु प्रजीतियों के लिये घर उपलब्ध कराती है। पेड धरती पर जीवन का सबसे मूल्यवान और महत्वपूर्ण साधन है।

जैसा कि हमें पेडों का महत्त्व के बारे में देखा हमारे जीवन में पेडों के मुल्य के साथ ये भी जाने कि क्यों पेड को बचाना चाहिए आम लोगों को जागरुकता का एक अभियान हमें शुरु करना चाहिए । धरती पर पेडोंकी संख्या घटने कारण में शामिल नही चाहिए और पेडों और जंगलों के काटते का विरोध करना चाहिए । हमेशा लोगो के रहनेवाली जगह और प्रदूषित क्षेत्रों में पेड लगाने में भागीदार बनना चाहिए ।

वृक्ष लगाओ और देश बचाओ । भारत देश स्वच्छ सुंदर बनाओ । स्वच्छ भारत ! सुंदर भारत !

बल्लाळ प्रणिता गुलाब

ता.जावली, जि.सातारा

॥ नदी की आत्मकथा ॥

लोग कहते है कि ज्यों-ज्यों आयु बढती है त्यों-त्यों व्यक्ति बडा हो जाता है, पर मै इस बात नहीं मानती । हजारों वर्ष हो गए, किंतू मेरे जीवन पर समय का प्रभाव कभी पही पडा । आज भी मैं दौडती हुई निर्भय होकर विविध प्रदेशी में विचरण करती हूँ ।

मेरा जन्म यहाँ से बहुत दूर एक पर्वतप्रदेश में हुआ है । मेरा बचपण उस पर्वत की हरी-भरी सुंदर घाटियों में बीता है । जीवन की वह सुबह कितनी सुहावनी थी । दिनभर(कल-कल) का संगीत गुनगुनाती हुई, वृक्षों के साथ लुका-छुपी खेलती हुई अपनी अठखेलियों मे सदा मस्त रहती । मै आगे ही आगे ही बढती जा रही थी ।

एक दिन घाटियों कों फाँदकर बाहर निकलने की मेरी इच्छा हुई । घाटियों ने बहुत रोका, पर मै कैसे मानती? बडी मुसीबतों से चट्टानों को तोड़ती-फोड़ती आखिर मै एक खुले स्थान पर पहुँच गई । यह स्थान मेरी जन्मभूमि की अपेक्षा बहुत नीचा था । थकान के कारण मेरी गित धीमी पड़ गई । यहाँ मेरे दोनो ओर हरी-हरी घास अपनी शोभा बिखेर रही थी । एक दिन मैने मैने बहुत से मनुष्यों को अपनी ओर आते हुए देखा । वे मेरे किनारे पर झोपडियाँ बनाकर रहने लगे । वे मुझमें स्नान करने लगे, मेरे पानी से अपने कपड़े धोने लोते और मेरा जल पीकर प्रसन्न रहते । धीरे-धीरे बहुत से गाँव मेरे किनारे बस गए । इस तरह मै लोकमाता बन गई ।

मेरे तट पर धीरे-धीरे गाँवो की जगह अनेक नगर बसते गए। मैं सोचती थी कि जो मनुष्य एक दिन अपनी असंस्कृत अवस्था में मेरी शरण आया था वह संस्कृति और सभ्यता के क्षेत्र में कितना आगे बढ गया है। आज मनुष्य द्वारा बनाई गई नांवे मुझ पर चल रही है। बडे-बडे बांधे जा रहे है, बाँध बनाए जा रहे है। मेरे जल से उत्पन्न बिजली द्वारा कल कारखाने चलते है। मेरे तट पर न जाने कितने मेलों और उत्सवों की धूम मचती रहती है। लोग मेरे तट पर आकर अपना दु:ख भूल जाते है। बच्चे खेलते है, किव किवताएँ रचते है और चित्रकार चित्र बनाते है। वे मेरे है और में उनकी हूँ।

किंतू जहाँ मै सभ्यता की जननी हूँ । वहाँ मैने न चाहते हुए भी कई बार उसका विनाश भी किया है । एक बार भयंकर वर्षा के कारण मेरा पानी किनारों को तोड़कर चारों ओर फैल गया । तट पर बसे हुए अनेक गाँव पानी में डुब गए । सैकडो प्राणियों की मृत्यू हो गई । यह सब देखकर मेरे दिल के टुकडे टुकडे हो गए ।

मुक्ता साहेबराव शेलार

।। विजय दिन ।।

हरी भरी धरती हो नीला आसमान रहे फहरता तिरंगा, चाँद तारों के समान रहे। त्याग शूर वीरता महानता का मंत्र हो मेरा यह देश एक अभिनव गणतंत्र है शांति अमन चैन रहे खुशहाली छाये बच्चों को बूढों को सबको हर्षाये हम सबको चेहरो पर फैली मुस्कान रहे फहरता तिरँगा चाँद तारोंके समान रहे।

> सुर्वे संकेत भरत (बी.कॉम. भाग १)

ता.जावली, जि.सातारा

।। जननी जन्मभूमिश्च स्वर्गादीप गरीयसी ॥

जननी का अर्थ है जन्म देने वाली माता और जन्मभूमि का अर्थ है वह देश जहाँ व्यक्ति का जन्म हुआ हो । इस दृष्टि से जननी और जन्मभूमि दोनों हमारे लिए परम वंदनीय है । उनकी महिमा के आगे स्वर्ग भी झुकता है ।

जननी से ही हमें मुल्यवान जीवन मिला है। वही हमारा लालन-पालन करती है। उसी की वात्सल्य-सुधा पीकर हम बडे होते है। माता को बालक का प्रथम गुरु होने का गौरव प्राप्त है । वह माँ ही पुत्र में अच्छे संस्कारों का सिंचन करती है। वह अपनी शिक्षाओं से बालक को जीवन के श्रेष्ठ मूल्यों से परिचित कराती है। मानवता और नागरिकता के आरंभिक पाठ हम माँ से ही सीखते है। माँ ने ही जीजाबाई के रूप में देशोदधार के लिए छत्रपती शिवाजी महाराज को तैयार किया था। सीता माता के संरक्षण और निरीक्षण में ही विश्वविजयी श्रीराम की सेना को परास्त करने वाले लव और कुश धनुर्विदया सीखे थे। पुतलीबाई के उच्च धार्मिक संस्कारों ने ही पुत्र मोहनदास को महात्मा गांधी के रूप में भारतीय स्वतंत्रता-संघर्ष का वीर नायक बना दिया था । अपनी माता से प्रेरणा पाकर ही राईट बंधुओं ने प्रथम हवाई जहाज बनाने और उडाने का श्रेय प्राप्त किया था । इसीलिए कहा गया है कि माँ के ऋण से पुत्र कभी उऋण नही हो सकता।

ऐसी ही अपार महिमा जन्मभूमि की भी है। अपनी भूमि जन और संस्कृति से सबको स्वाभाविक लगाव होता है। जन्मभूमि की मिट्टी तथा जल से ही हमारे शरीर का निर्माण होता है। उसके अन्न से ही हमारा पोषण होता है। जन्मभूमि के वृक्षो से हमे मधुर फल प्राप्त होते है। उसकी नदियाँ हमे शितल मधुर जल प्रदान करती है। उसके ऊँचे-ऊँचे पर्वत हमारी रक्षा करते है। उसी की धूल-मिट्टी में खेल खेलकर हम बडे

और बलवान बनते है। उसी के आँचल में हम सभी तरह के सुख पाते है और अपने अरमान पुरे करते है।

स्वर्ग देवताओं का लोक है। वह केवल सुखभोग की धरती है। मानवीय संबंधो की मिठास वहाँ दुर्लभ है। वहाँ न कल-कल बहती नदियाँ है, न झरने है, न हरियाली है। प्रतिदिन नया-नया तरोताजा फूल स्वर्ग में नही मिलता । वडाँठ न कोयल की कुहूँ-कुहूँ, न मोर का केकारव है। स्वाभिमान और स्वावलंबन की झलक के दर्शन स्वर्ग में नहीं हो सकते । यह सब हमें जन्मभूमि में ही सुलभ होता है।

सचमुच जननी और जन्मभूमि जैसा अपनापन हमें स्वर्ग लोक में भी नही मिल सकता। वहाँ हृदय को छूने वाली भावनाओं और संवेदनाओं के लिए कोई स्थान नहीं है। हृदय के वैभव के दर्शन तो जननी और जन्मभूमि ही करा सकती है। इसीलिए भगवान श्रीराम कहते है –

संदेश यहाँ मैं नही स्वर्ग का लाया इस भूतल को ही स्वर्ग बनाने आया । श्रीराम के ये शब्द स्वर्ग की तुलना में जन्म भूमि की श्रेष्ठता सिद्ध करते है ।

जवळ कोमल

यदि कोई कितनी ही निंदा क्यो न करे, फिरभी कटू उत्तर देकर तुम उसपर क्रोध द करो। यदि इस प्रकार से इन प्रसंगी से बचते रहोगे तो यह निश्चित कि तुम सदा सुखी रहोंगे

> पवार प्रियांका तानाजी (बी.एससी. भाग २)

ता.जावली, जि.सातारा

॥ हमारी राष्ट्रभाषा हिंदी ॥

मुद्दे :- १) प्रस्तावना २) देश की सबसे अधिक प्रचलित भाषा ३) सीखने में सरल ४) आजादी की लडाई और हिंदी ५) एकता का सूत्र ६) लोकप्रिय भाषा ७) उपसंहार

हमारा भारत एक विशाल देश है। यहाँ प्रत्येक प्रांत की अपनी विशेष भाषा है। उत्तर और दक्षिण भारती की भाषाओं में काफी भिन्नता है। देश में एक आम भाषा न होने पर भिन्न भिन्न प्रांतो के लोगों का मेल मिलाप बहुत कठिन हो जाता है। इसलिए हमारे यहाँ एक उत्तम संपर्क भाषा का होना बहुन जरुरी है। यही कारण है कि स्वतंत्र भारत के संविधान में हिंदी को भारत की राष्ट्रभाषा का दर्गा दिया गया है।

राष्ट्रभाषा हिंदी बहुत पहले से देश की संपर्क भाषा रही है। वह देश की सबसे अधिक प्रचलित भाषा है। भारतभर में भ्रमण करने वाले हजारो साधु-संत इसी भाषा का प्रयोग करते है। देश के अधिकतर भागों में हिंदी बोली, पढी और लिखी जाती है। लगभग सभी प्रांतो में लोग हिंदी भली भाती समझ लेते है।

हिंदी सरल भाषा है। उसकी लिपी संस्कृत भाषा की देवनागरी है। उसे सीखना बहुत आसान है। इसलिए उसका पूरे देश में प्रचार हुआ है। आज अहिंदीभाषी प्रदेशोंके लोग भी अच्छी हिंदी बोल लेते है। सरकारी कर्मचारियों के लिए भी हिंदी सहज और सुगम है। अहिंदीभाषी लेखक और कवि भी हिंदी में उत्कृष्ट रचनाएँ करते है।

हिंदी में लोगों तक पहुँचने की शक्ती है। आजादी की लडाई में हिंदी भी एक प्रभावशाली हथियार बन गई थी। देश के नेता हिंदी में ही भाषण देते है और लोगों में अद्भूत जागृति पैदा करते थे। महात्मा गांधी देश के गाँव-गाँव में जाकर हिंदी में ही जनता को संबोधित करते थे। हिंदी में लिखे कांतिकारी गीतों ने भारतवासियों में आजादी का जबरदस्त जोश पैदा कर दिया था। आज हिमालय की चोटी से फिर हमने ललकारा है। दूर हटो ऐ दुनियावाले! हिंद्स्थान हमारा है।

जैसे गीत देश में क्रांति की लहर ले आए थे। राष्ट्रभाषा के रूप में हिंदी देश की एकता की भाषा है। आज देश के हर भाग में हिंदी बोली जाती है।

हिंदी अखबार और पत्र पत्रिकाओं का भी देश में सर्वत्र बहुत प्रचार है। रेलगाडियों में यात्री भी परस्पर प्राय: हिंदी में ही बातचीत करते है। हमारी सेना में भी हिंदी का ही प्रयोग होता है। इस तरह देश को एक और अखंड बनाने में हिंदी का बहुत बड़ा हाथ है।

राष्ट्रभाषा हिंदी एक समृध्द भाषा है। इस भाषा में देश की मिट्टी की महक है। इसका साहित्य बहुत ऊँचे दर्जे का है। लगभग सभी विषयोंपर हिंदी में पुस्तकें उपलब्ध है। आज विदेशों में भी हिंदी के प्रति आकर्षण बढ रहा है। हिंदी फिल्मे बरसों से मनोरंजन का प्रमुख साधन रही है। दूरदर्शन पर दिखाया जाने वाले हिंदी धारावाहिक खूब लोकप्रिय हो रहे है। इसमें संदेह नहीं कि हिंदी एक जानदार भाषा है।

इतना होने पर भी हमारे देश में आज भी अँगेजी का बहुत महत्व है। अच्छी नौकरी या ऊँचा पद पाने के लिए अँग्रेजी का ज्ञान अनिवार्य समझा जाता है। पर अँग्रेजी कभी हमारी राष्ट्रभाषा नहीं बन सकती, क्योंकी इस विदेशी भाषा को बहुत कम लोग समझते है। इस भाषा में देश की आत्मा और संस्कृति की वास्तविक अभिव्यक्ति नहीं हो सकती। निस्संदेह हिंदी सच्चे अथोंमें हमारे देश की राष्ट्रभाषा है। इसलिए हिंदी की शिक्षा एवं प्रसार को उचित महत्त्व देना चाहिए।

जुनघरे सुप्रिया

ता.जावली, जि.सातारा

॥ देश प्रेम ॥

देश के किसान मरते है अपने मिट्टी के लिए। और देश के जवान मरते है अपने तिरंगे के लिए। तु सबकी जान है, तु सबका अभिमान है। तेरे लिए जान देंगे, तू देश का तिरंगा है। इस धरती माँ का ऐसान है मुझपर, ये ऐसान में कभी नही चूका पाऊँगा। पर एक वादा करता हूँ, फौजी बनकर ही जिऊँगा। फौजी बनना नही है आसान. करनी पडती है मेहनत । मरने के बाद मिलता है कफन, यही होती है फौजी की शौरत।

> ओंकार सपकाळ (बी.कॉम. भाग १)

॥ पिता ॥

मेरा साहस मेरी इज्जत मेरा सन्मान है पिता । मेरी ताकत मेरी पुजा मेरी पहचान है पिता । घर की इक-इक ईट मे शामिल उनका खुन पसीना । सारे घर की रौनक उनसे सारे घर की शान पिता । मेरी इज्जत मेरी शोहरत मेरा रुतबा मेरा मान है पिता । मुझको हिम्मत देने वाले मेरा अभिमान है पिता । सारे रिश्ते उनके दमसे, सारे बाने उनसे है। सारे घर के दिल की धडकन, सारे घर की जान पिता। शायद रब ने देकर भेजा फल ये अच्छे कर्मी का । उसकी रहमत उसकी बेअमत उसका है वरदान पिता । कभी अभिमान तो कभी स्वाभिमान है पिता। कभी धरती तो कभी आसमान है पिता । जन्म दिया अगर माँ ने, जानेगा जिससे जग वो पहचान है पिता । कभी कंधो पर बिठाकर मेला दिखाता है पिता । कभी बनके घोडा घुमाता है पिता । माँ अगर पैरोंपर चलना सिखाती है, तो पैरों पर खडा होना सिखाते है पिता ।

> मणेर अफ्रिन कादिर (बी.एस्सी. भाग २)

ता.जावली, जि.सातारा

क्यो मरते हो यारो सनम के लिए ना देगी दपट्टा कफन के लिए मरना है तो मेरे वतन के लिए तिरंगा तो मिलेगा कफन के लिए। काश मेरी जिंदगी मे सरहद की कोई शाम आए जब कुछ हो बॉर्डर पर हो, काश मेरी जिंदगी वतन के काम आए ना खौफ हे मौत का और ना आरजू है जन्नती की मगर जब कभी जिक्र हो शहिदोंका काश मेरा भी नाम आए, काश मेरी भी नाम आए। वो हे देशका प्रतिक, वो है देश की शान सब उनपर छिडकते है जान, उनका नाम है हमारे देश के जवान । कभी थंड में ठिठ्रकर देखो, कभी धुप मे झलसकर देखो कैसे होती है वतन की हिफाजत सरहद पे चल के देखो ।।

> ललित चिकणे (बी.कॉम. भाग १)

II DOSTI II

D - दूर होकर भी जो पास हो।

O - औरो से जो खास हो।

S - सबसे प्यारा जिसका साथ हो ।

 ${
m T}$ - तकदीर से ज्यादा जिस पर विश्वास हो ।

I - आई थिंक वो आप हो ।

जाधव पुजा लक्ष्मण (बी.ए. भाग ३)

॥ न जाने बेटियों का क्या कसूर है ॥

माते का तो दस्तुर है न जाने बेटियों का क्या कसूर है। माँ-बाप बेटियों की बिदाई के लिए मजबूर है। लाड से पाल के दुसरो के हवाले करना बस यही एक जिंदगी का असुल है।

> बेटी चाहत से तो विदा कर के लाते है। दुसरों की बेटियों को अपने घर कुछ ही अंशे मे वो सब चाहते चकना चुर है। फिर कुछ दिन में किसी की बेटी दिन रात के लिए आपके लिए सिर्फ एक मजदूर है।

मेरी माँ ने तो बड़ी उम्मीद से तुम्हारे हवाले किया था तुमने भी तो साथ देनेका वादा किया था मेरी आँखो मे आसू न आने देने का वादा भी किया था । न जाने फिर अब हर बात पर तुम्हे ये लगता है कि बस मेरा हि कसुर है ।

माते का तो बस यहि एक दस्तर है क्या बेटी बन के आना ये मेरा कसुर है ?

> पाटणे नम्रता रमेश (बी.ए. भाग ३)

ता.जावली, जि.सातारा

*** तीन बातें..... ***

तीन चीजे किसीका इंतजार नही करती ।
समय, मौत, ग्राहक ।
तीन चीजे जीवन मे एकबार मिलती है ।
माँ, बाप, जवानी ।
तीन चीजो में मन लगाने से उन्नती होती है ।
ईश्वर, परिश्रम और विद्या
इन तीन का हमेशा सन्मान करो ।
माता, पिता, गुरु ।
इन तीन चीजों में से बचने की कोशिश करो ।
बुरी संगत, स्वार्थ, निंदा

... केसी है जिंदगी ...

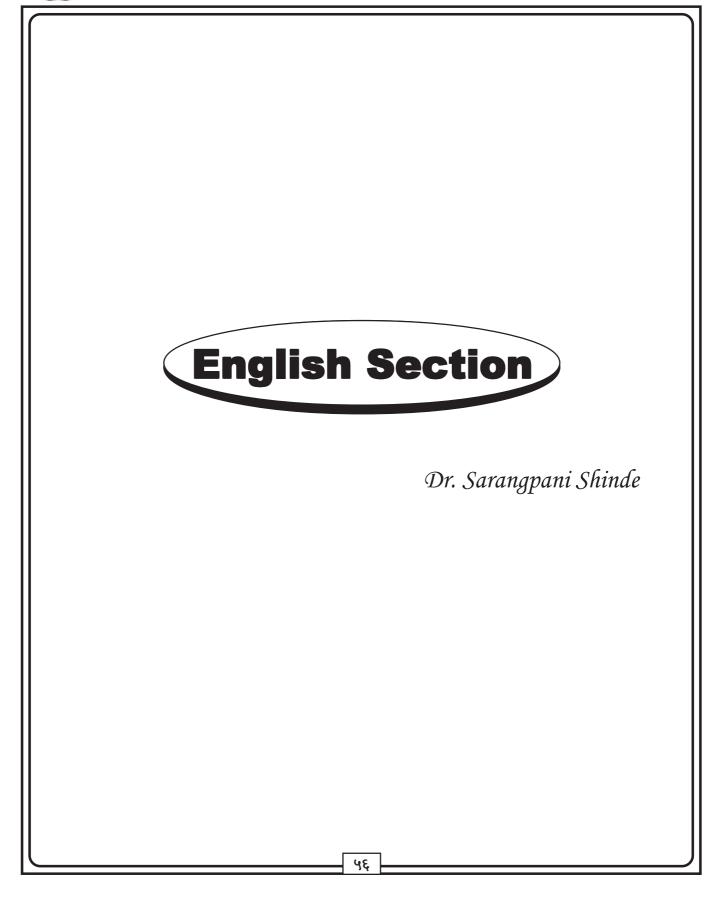
तनहा थी और हमेशा से तनहा है जिंदगी।
है खुब नाम मगर है ये जिंदगी।
यहाँ फूल आरजू के कभी खिलते नही
बिछडे जो अकसर कभी मिलते नही
इन्सानी रास्तों का तमाशा है जिन्दगी।।१।।
सूरज के आसुओं को समंदर में फेंक दूँ
अगर मेरा बस चले तो सितारों को नोच लूँ
बुझे हैं सब चिराग, अँधेरा है जिन्दगी।।२।।
हो जहाँ ये झूठ, तुझे मेरा सलाम
तेराही तू सहारा, संभाल खुद को सुबह-शाम
तुझको कबूल होगी कि, गँवारी है जिन्दगी।।३।।
तनहा थी और हमेशा से तनहा है जिंदगी।
है खूब नाम मगर है ये जिंदगी।

... दोस्त ...

दोस्त ऐसे हो. जो सुख:-दु:ख में साथ हो हर वक्त हात में हात हो। कुछ न कहकर भी, सब कुछ समज जाए जिंदगी की ओर देखने का नजरिया बदल जाए जो चेहरा देखकर उन्हें पढना आ जाएँ उस चेहरे पर मुस्कान बोले आएँ गलतियाँ करने पर बडी जोर से डाँट पड जाए उस गलती को सुधारणे में हमेशा साथ वो जाए सुख-दु:ख की दुनिया में कभी हाथ ना छूट जाए अगर वो हाथ छूट जाएँगे तो जिंदगी टूँट जाए उस जिंदगी का क्या फायदा जिसमें दोस्त ही ना हो उस दोस्तों के बिना जीवन अधूरा हो जाए।

ता.जावली, जि.सातारा

ता.जावली, जि.सातारा

INDEX

No.	Name	Page No.
	I	

40

ता.जावली, जि.सातारा

"Genetically Modified Organisum - Advantages & Disadvantage"

The genetically modified food have calssified by the genetically modified organisum have change way of the people view of the food.

The primary advantages of genetically modified organisum have crop's yield become constituent and productive, dllowing more people to be fed. According to oxfam, the world currently produced about 20 o/o more food calories, than what is required from every human being to be health.

GMO'S are not without disadvantages Althrough their are no conclesive like Brown university concluded, that change to food on genetic level combine protein that human are not used to consuming.

This may increses the chanes of an allergice reaction occuring since 1999. The rate of food altergeies in children has increased from 3.4 o/o to 5.1 o/o

Here are some of the additional advantages and disadvantages of genetically modified food to think abount.

* Advantages:-

i) Food supplied become predictable:-

When crop yield become predictable that food supplied become predictable at the same time. This gives us ablity to require the presence of food desert around the would, provided a greater population. This genetically modified organisum are predictable of the health.

ii) GMO'S are contain longer self life:-

The genetically modified organisum are contain seaf of the health. This may increses are altergies reaction of since in 1999.

iii) It require the medical benefit of the GMO'S crop's:-

The genetically modified organisum are possitively helpful of the medical benefit in do the health. This organisum are different advan-

tages of medically uesful with the benefit organ's.

iv) The genetically modified organisum are easily transfer:-

The genetically modified organisum are since with transfer of easily and they are appling to each other of the different advantages.

v) The Receive the genetically modified organisum's are applied to eat:-

The genetically modified organisum are useful with the health & different stages applieg to eat with the health.

* Disadvantages:-

i) Independent research is not allowed:-

Six componies are instoled by the most of the genetically modified organisum in market of food at the care level. Because most GMO'S food are made from corn, wheat & soyabean's over 50 o/o of seed produced by the longer and larger the propeat's.

ii) GNO'S crop's may causes antibiotic resistant:-

The low a stats university rearch show that when crop are the genetically modified organisum.

iii) Farmar growing genetically modified food have a gerter legal lability:-

The crop that are genetically modified organisum creat's the seed that are organisum's are the cross pollination in possible between GMO'S crop's and with the nonGMO'S crop's are as well as farmer are allowed.

iv) The genetically modified food are genes between different plants species:-

The plants species are organisum's with the genes of the genetically modified organisus is the disadvantages of genetically modified organisum.

> Jadhav Drashan Ramesh (B.Sc. I)

ता.जावली, जि.सातारा

"Genetically Modified Organisms - Advantages & Disadvantage"

Genetically modified organisums means scientific forming where chemicals are pumped to crops to increase their size and for high yield. This method is becoming common in everyday life. Like other processes it also have two sides. Following are advantages of genetically modified organisms.

- * Advantages of Genetically Modified Organisms :-
- 1) It gives more profit: The crops which are prepared with the help of GMO gives high yield and more profit to farmers.
- 2) It is economically efficient :- GMO crops are design to resist pestocides so iteconomically efficient to farmers. Because their is no need of pesticides so it is good farmers. Farmers have to no spend extra money for pesticides.
- 3) It adds nutritional value to crops:- The crops which are prepared with help of GMO add more nutritional value to that crop which lack essential vitalins and minerals.
- 4) It is known to decrease food price:-Advanced crops with low cost is useful for consumers. It helps to the people which are not able to buy which is useful for everyday consumption. So because of low price starvation in india is finish.
- 5) GMO food is safe for consumption: Some tests of GMO and research prove that GMO crops is safe for consumption. They are better than traditional crops for consumption.
- * Disadvantages of Genetically Modified Organisms :-
- 1) They are harmful to that insect which feed on that particular GMO organism:

GMO crops are harmful only to the insect which feed on that GMO crop otherwise that crop is not harmful.

- 2) It gives rise to weeds: GMO food is mediated for transfer of wild crops. So it gives rise to weeds.
- 3) It gives residue rxtract to the soil: GMO crops are very useful to human being. But after detachment of crops it residue remains in soil. Research shoes that after removal of crops its residue remain in soil about to 5 years.
- 4) It causes threat to environment: Because it is not a natural way to obtain crop. It is an artifical way.

Frow above comparison we found that their are not many disadvantages of GMO crops that its advantages.

So as per my opinion GMO is an essential for our life.

Shaikh Heena Mubarak (B.Sc. III)

Gold Coin...

Love is a Small coin. Life is a Big coin. Wife is a Lucky coin. Lover is a Sweet coin. But Mother is a Gold coin.

Sana Shaikh (S.Y.B.Sc.

ता.जावली, जि.सातारा

"Biodiversity Conservation & Status"

Biodiversity is defined as the variablity of living organism from all source including the inter, alia, terrestrial, marine & other aquatic ecosystem & ecological complex of which is the part of the species between the ecosystem from living organism. The biodiversity is adopted by the UN convention of biological diversity. Biodiversity may be defined as the sum of total of species of plants riceness i.e. the number of species of plants, animals & microorganism occuring in a given region country content of the entire globe.

The concept of biodiversity has been known to man ever since he begain to minutely observe th eliving being around him. The term of biological diversity is used by Robert, E Jenkins & Thomas lovejoy in 1980. The word biodiversity itself may have been coined by W.G. Rosen in 1985. The term biodiversity is used as the title for a symposium organized by National Reasearch council in washington in a 1992. The biodiversity is the present in a Biotice & Abiotic Factor. It was diversity in concerned expresse. The world Resource institute (WRI), World bank (WB), World National. The Emprotance of Biodiversity:-

The ecological importance of biodiversity:- All species provide some kind os ecosystem function they can capture the store energy & organic material, decomposes the organic material help to recycle water & nutrient throught, ecosystem control the pest & atmospheric gases.

The economic importance of biodiversity. For all human being the biodiversity is first resource for daily life. The one of the biodiversity is important for the crop the biodiversity which is also called as

agrobiodiversity.

The asthetic value of biodiversity :-

The great asthetic value of biodiversity example in asthetic value of eco-tourism, bird watching, wild life, animals etc. the biodiversity is the beautiful nature & attract the tourist & Joy of peoples.

The scientific value of biodiversity :-

The biodiversity is the important for the species can give the clue for scientist & the survival on the earth. In addition of biodiversity help scientist understand how life & role of each species in sustaining scosystem.

The biodiversity is the beautiful nature of the many plants, animals & other factor present in Nature.

Kamble Dipali Dilip (B.Sc. III)

* Positive Thinking *

If you fail, never give up because F.A.I.L. means

"First Attempt In learning" end is not the end. In fact E N D means "Effort never Dies"

If you got NO as on answer, remember N.O. means "Next Opportunity"
Positive thinking

Shirke prajkta (B.Sc II)

ता.जावली, जि.सातारा

"Plastic Scinareo"

The first plastic based on the synthetic polymer was made from phenol & formal-dehyde with the first viable and cheap synthesis methods invented in 1907. Leo Hendrick Baekeland a Benj Belgian born American living in New York state. In India 70% of total plastic consumption is discarded as waste. Around 5.6 million tonnes per annum of plastic is generated in country which is about 15.342 per day.

Global economic growth is generally interlinked to petrochemical consumption were plastic is an important partner. Plastic processing is the pillar of economy in most of the world is 28 kg. whereas Indai 11 kg and china 38 kg. This means India has bigger potential to grow and many opportunities. India per capita consumption one of the lowest in Asia.

Plastic and their by products are littering our cities, oceans and waterways and contributin to health problems, in human and animals. Burning of plastic in the open air causes serious problem. It also infects upon animals. There are so many adverse if effects of plastic on our environment. The most important thing i.e. it is non degredable.

There are also solutions to avoid plastic. Now recently, the Indians Government banned on plastic. I think this is very good idea because it contains minimum usage of plastic. We should have to avoid plastic. As it is non-degredable. It has various dangerous side effects. There are three methods which is helps to avoid an adverse effects i.e. Reuse, Recycle and Reduce.

Scientist federica BEtrocchini of the institute of Biotechnology find out a worm. This worm is also known as "plastic eatting worm" which has an extra power to consume or to

eat the plastic. There are also various bacterias which have ability to consume plastic. This helps for our environment.

The plastic bags, bottles are also used for making roads. Thats why it becomes minimum or the value of plastic decrease. There are also some methods thats helps for avoid plastic these are as follows.

- 1) We should have to avoid plastic bags.
- 2) We should have to use minimum plastic in our daily life.
- 3) We should have to use paper boxes for packaging.
- 4) We should have use plastic which contains 0.5 micron.

Omble Palak Satish (B.Sc.III)

The Man Who Thinks be can.....

It you think you are beaten, you are. It you think you dare not, you don't It you like to win, but you think you can't

It is almert certain you wan't
It you think you'll lose, you're lost,
For out of the world we find,
Success begins with a fellows will,
It's all in the state of mind.
It you think you are outclassed, you are

You've got to think high to rise. You've got to be sure of yourself before

You can ever win a prize. Life's battles don't always go To the stronger or faster man, But the man who thinks he can.

Walter D. Wintle collected by omkar shelar

ता.जावली, जि.सातारा

"Industrialization :- Advantages & Disadvantages"

In the developing country, industrialization, there is a growth of science and technology is increasing highly and it is main reason o spread of the heavy industries. Here increasing the industrial potential and prosperity is progressed of human on this time.

Now-a-days, industrialization is increase. It is necessary for the country because it is the well-being of the people of the every country and also suitable for agriculture. Unfortunately, there is high survival is being a questioned which is unplanned growth in our time. It was an unplanned growth in our time. It was an unrealized think about this industrialization because it effect on the greenhouse and ecological imbalance and which can pose the serious threat to human being. When greenhouse is affected then global warning has been increasing.

Man must learn to accept industry not as an end in itself but as means to end of social, economic and spiritual well-being and upliftment.

The development of science and technology has resulted in the growth and spread of heavy industries. The growth of industries has resulted in large scale production of goods which are available to the consumer at much cheaper rate. There is saving of time and labour.

There are sum advantages and disadvantages as given as follows:-

Advantages :-

Large Scale of the production -

Industrialization leads to the large scale production of the goods which is available

at very cheapest rate. In the developing country there is a need of goods it is available only because of industrial production. In the growing country, there exist many bigger industries. Hence it helps to that people for any industrial products.

Generates - Employment Opportunity -0

Industrialization generates the employment opportunity for the people who have no any job. In industries, there is the production of various products which have very great economical value. So, they lacks the manpower, so hence there is necessary to have man to work in the industry. After agriculture, it creates huge employment opportunity for the highest number of people and gives big happiness for livehood of many family.

Disadvantages :-

Increase in pollution -

It is unhygienic for the environment and for the health of the people, But because of industries which are nearest to society ofthe people. It gives immediately result in the gradual disappearance of many of the natural resources. It generates the air pollution, noise pollution and so on.

Since, industries tend to attract many people it leads to problem of urbanization and since many people of rural area shift to urban country.

Shelar Puja Ramesh (B.Sc.II)

६२

ता.जावली, जि.सातारा

The Noble Laureate Dr. Amartya Sen

Dr.Amartya Sen, who took economics to the exalted heights of philosophy with his stress on welfare was awarded Noble Prize which many feltwas long over due. Sen becomes the sixth Indian to get Nobel Prize and the first Asian ot merit it for economics. He is also the first sole winner of the prize for economics since 1995.

He is the conscience-keeper of economy and its implications. That was how Nobel laureate Robert Solow described Amartya Sen. The observation captures the unique genius of an economist who has made it a habit to look beyond his discipline. Sen, infact, has a well known contempt for the narrow view of economics. As he once wrote dismissively, "Some of modern economics seems indeed to be based on the corsetmaker:s old advice: If madam is entirely confortable in it then madam most certainly needs a smaller size." Unlike many of his compeers, who got to know more and more about less and less, Sen's economics vision is intrinsically bound up with his social vision which in turn enshrines three basic dimensions: Development, Freedom Opportunities.

Sen is certainly not against reform. But as he stated, time and again, especially with regard to India's attempt at liberalisation from 1991 onward, reform without simultameously effecting radical changes in social policy, ownership patterns, elementary health care and the status of women could be a self defeating exercise. In other

words, he sees economic development in terms of expansion of opportunities that the individual in society enjoys. It follows from this that for Sen it is not "Whether equality', but What equality, not 'more' or 'less' government, but the type of governance that is central. These postulates, that led him in time to refine new and more complete indices of poverty, were shaped on the anvil of his early studies in famine. Disasters of this kind, whether they strike Bangladesh of Bahel occur not because of shortage of food, but because of a short fall in governance among other factors.

Dr.Sen's works are notable for a keen interest in how resources are distributed in society, with a focus on the poorest members. Sen's syudies on famine in Indial, Balgladesh, Ethiopia and Sahara countries found that shortage of food was not always the cause of such a catastrophy. By analysing the available informaton about different individual's welfare when collective decisions are made he has improved the theoretical foundation for comparing different distributions of society's welfare and defined new and more datisfactory indexes of poverty. In empirical studies. Sen's applications of his theoritical approach have enhanced our understanding of the economic mechanisms underlying famines.

Economists today describe Nobel economics laureate Sen as a great scholar, philosopher and humanist who richly deserved the prize for his research regarding the causes of poverty and famine. Sen the first Asian to win the converted prize since it was first awarded in 1969, is described as a left wing professor who nevertheless persued an independent line leading, for instance to his Nobelwinning work on famine. His innovation was

ता.जावली, जि.सातारा

to understand famine especially in India, as a disaster caused more economic problems than by mere crop failure. To remedy it, therefore people had to become prosperus with demand creating supply. His work on measuring and defining poverty was said to understand. Julian Ze Grand, professor of social policy at the London School of Economics, said Sen stood out because his work on poverty was done to earth empirical fashion. That's very unusual among economist."

In many ways, this Harvard don and master of Trinity College, Cambridhe is citizen of the world, yet his ties with home were deep and profound begining with the formative years spent at Calcutta's Presidentcy College to an eight-year stint as a professor

in Delhi School of Economics. The imprint of friendship with the great economics of the 60s and 70s men like Sukhamoy Chakravarty and K.N. Raj were decisive. India in fact proved to be more than just a location for Sen. It was a laboratory, a great sounding board on which to test some of his greatest ideas.

At Shantiniketan, he expressed his views that India and Indian culture is not so feeble to surrender under any assault. The need is that we must escape from narrow-mindedness. Are we ready to follow the advice of a great scholar and a philosopher who richly deserves the magnificents prize?

Surve Mohini (B.Com.II) Dundle Pooja (B.Com.II)

* A priceless Gift *

Friendship is a priceless gift

That cannot be bought or sold

But its balue is far greater
Than a mountain made of gold

For gold is cold and lifeless
It can neithe see nor hear

And on serious events
It is powderless to cheer

It has no ears to listen

No heart to understand

It cannot bring you comfort

Or reach out a helping hand

So when you ask God for a gift Be thankful if he sends

Not diamonds, pearls nor riches

But the love of real true friends

Dalvi Poonam (B.Com.II)

ता.जावली, जि.सातारा

Love

Nowdays we always read in the newspaper about murders, rapes and suicides. In addition one more type of violent mishap always recurs in the news and it is burning or stabbing a girl or a boy out of failure in love or lack of response definitely raise a question: "Are love and death so cheap and valueless?"

The time has come to think of the felling of love and its consequences. In most of the cases of the burning or stabbing, the involved ones are mostly the boys and young girls. Many factors are responsible for the present state of affairs in our society. The most of the cases in an adolescent age, love is purely physical attraction. The young ones are affected to the very care of their person by the violence, sex and gaudy things presented on the silver screen. They don't make a difference between the real life and the screen life. Aamir Khan, the matinee idol, speaking at 'Dosti Zindabad', a rally organised at Pune by Nari Samata Manch and Loksatta at the Modern High School grounds recently admitted that films did exercise a great influence on young minds and several films during 70s and 80s catered to the theme of "Might is Right". But he also made a stronger case for directors like Dharmesh Darshan, Sooraj Bharjatiya and ansoor Khan who tried to make a difference by directing films for purely family entertainmen. In the programme not for a minute was Reshma Despande's-the griefstricken elder sister of Amruta who was stabbed repeated ot death in Sangli after she spurned her sel proclaimed boyfriend three months agotearful plea forgotton as girls and boys of her age heard the grim details. "Does love mean stabbing a girl who does not reciprocate 18 times in broad daylight," Reshma asked the audience.

Today's youths all fall in love without knowing what it is. They don't make a difference between the real life and the screen life. They are ignorant of the dangers of what would happen if their love doesn't end in a marriage. Many times it is their immaturity that makes them to fall in love. And when they fail in it they turn to violence of any sort.

Although love is a natural feeling it doesn't mean mere physical attraction but implies so many things. It means devotion, sacrifice and healthy relationship of hearts. Love must come from the heart. It must do good to the heart of other and spread the good around oneself. Love respects other's feeling and this respect is the very foundation of life. It really becomes succussful when it goes beyond the physical attraction and reaches the spiritual level of the mind. One can't force one's feeling on other. Desicion of the other person matters most in love. Forced love never becomes succesful.

If today's youths understand the true significance of love they would never react in a fatal way to their beloveds. If they murder their beloveds it is not love but lust that mursers love. It is necessary that we understand the implications. And then improve ourselves.

We all must seriously contribute towards bettering the present situation of violence in our society. When the parents, friends or any good acquaintance in the life of a young boy or girl come to know about his or her relation with the other and suspect something wrong in it, they must immediately and frankly ask the boy or the girl

ता.जावली, जि.सातारा

to discuss the matter with them. Let there also be a sort of healthy dialogue amongest and boys and the girls caught in such a vicious web so that they would on their own help themselves to destroy thw web itself and come out in the world full of sunlight. Adolescents should be guided properly at

proper time by taking into consideration their psychology. All the young ones should think of their responsibilities, their parents and society before plunging into the realm of love.

Ashish Mane (B.Sc.III)

Teachings of Nature

Willam Wordsworth, the great romantic poet has called nature 'a high priest'. If we look at nature with Wordsworth's view we look at nature with wordsworth's view we would understand its virtues. Nature is ready to gladden those whoever welcome it.

Look at the greenery in nature and think of the birth with seeds. What a long process it is! A seed in the soil never turns into a tree within a day but nature nurses the seed silently and slowly it develps into a tree. This tree in turn offers us cool shade and fruits. Each leaf,flower of fruit is complete in itself in the process- an inimitable divine. Man must learn a lot from this. He must keep his eyes open and senses intact, which can help him to go to the basics of life.

Nature gives its wealth impartially to all. The rivers don't resist anyone to take their water, the sunshine doesn't neglect anyone, the showers drench all and gladdden all; the flowers do not make any discrimination in spreading their fragrance. The branches of tree shelter all the birds and forests shelter all the animals Isn't it equality? All the objects in nature are free to develop, there are no restrictions on the shining of the sun and moon, twinkling of the stars, the turns of the oceans and the rivers. Birds sing in their sweet tunes. Wild animals live in their own majestic ways. Isn't it liberty? There are no

political or religious parties among birds or animals in nature and all of them live happily. Isn't it fraternity? Today's world caught in various conflicts will be saved if people understand these principle from nature.

Change is the true rule of nature sometimes these changes are horrible, like the floods, volcanoes or earthquakes. But nature reaches us to be hopeful P.B. shelley, the romatic intellectual, appreciates this power of nature and quite appropriately says:

"If winter comes, can spring be far behind?"

We should value nature not only for its usefulness but also for its beauty. It offers us a deep blue cup of sky, fascinates us with silvery dance of tides of the oceans. The artificial decoration of drawing rooms can't please us like nature. It has the capacity to refresh, heal and gladden our eyes and mind. Perhaps that is why the 'rishis' of olden days were drawn to the forests. They lived in forests with their pupils. The serenity of nature elevates us mentally and morally. Nature is really a great philosopher with a divine book in hand. What is necessary is to respect it, sit by its feet and get treasure of knowledge and happiness. The mystic source of this power, the spirit of nature is in fact hidden in all the visible creations.

Masurkar Durgesh(B.Sc.III)

ता.जावली, जि.सातारा

Secularism and India

We are proud of our country india because of its secular attitudes. It had absorbed innumerable cultures and countless religions since antiquity. The result is a fine blending and formation of a unique Indian culture. Diversity in culture and religions has not harmed its unity India's exemplary secular attidues are always admirred at the global level. But the last decate at the turn of the century. Many events during this decade are not healthy for Indian's global image.

The shock which treatened the secularism of India began in 1992 with the demoliation of Babri-Masjid at Ayodhya. This Babri-Masjit issue was followed by nightmarish incidents. The whole country was burning with fury. The most affected city was Mumbai. The commercial and the most crowed place of the city were exploded with bombs in January 1993. The sufferes, of course, as usual, were the common and poor people. The situation in the city was very tense. There were communalriots. Curfew was imposed all over the city. A city which was famous for its secularism and tolerance had turned into a hell.

Many incidents have disturbed our secularism. Sometimes such incidents remain unknown to many, nevertheless, many incidents reach to the people and then their severity is known to them. Few months ago some churches were destroyed in Gujrat. Not satisfied with this the most inhuman incidents took place when an Australian missionary along with his jeep. This occured in Orissa on 23rd January 1999. This missionary priest had arrived in India in 1965 and

set up a dispensary for leprosy patients at Baripada. On that fateful day he, along with his kids had gone to Hahoharpur in connection with some missionary work. When he and his kids were sleeping in the jeep the angry mob set fire to jeep. Now the consequences are in front of us. At world level this cruel incident is discussed and the secularism of India is facing worldwide criticism, particulary in the great Christian countries.

Mahatma Gandhi throughout his life faught for the eradication of untouchability. But still incidents of flight between the upper caste Hindus and the dalits occurs. Here and there the dalits are attacked, burned or shot. Just a few days ago 23 Dalits were brutally killed by the activists of Ranbir Sens. The sena has so for carried out 20 major massacres and has been invoved in 91 clashes killed nearly 270 people, all rural poor. They don't even spare the small kids and belive in the philosophy 'Don't let the child of a snake grow". The most ironical things about them is that they have carried out all these activities inspite of the ban that was imposed on their Sena since 1995.

All the violent incidents that have horrified secularism have made the central Government of declare its say in the matters. It says that minorities will be defended to such a point that the violence doesn't end immediately with the Government's interference. Whatever may be the religions threatend but the very violence is the main factor that must be opposed by all of us. Politicians always play with our emotions. For their selfish purposes of winning the elections they stimulate the people to act violently. People don't understand the purpose behind it. This is really a great ignorance of the people which makes them fall as an easy prey to the dirty polotics. In the past, too, there were religious

ता.जावली, जि.सातारा

differences, for example, the Hindu-Muslim conflict is an age old age. But the things have been worsened nowdays. Matters are getting out of control. Politicians blame each other but the problems remain unsolved.

It is we the students who can stop the foul play. We must first of all learn to follow the tolerance in India culture and preach the same to others. If this first step is taken by the educational institutions there will be

definitely peace in the future. Rather than making any prayer compulsory in schools let each student pray in her or his own manner. Extremistic attitudes towards religion should be avoided by all of us. We all must respect and defend the rich cultural heritage of India to make it an ideal secular country in the world.

Ankita Jawal (B.Sc.I)

Funny Definitions

- 1) Marriage A legalized way of suppressing one's free speech.
- 2) Yawn A silent shout.
- 3) Wife A former sweet- heart.
- 4) Coward One who in emergency, thinks with his legs.
- 5) Psychiatrist A man, who when a beatiful woman enters the room, watches everyone else.
- 6) Outstanding students are those who stand outside the class.
- 7) Experience The name men give to their mistakes.
- 8) Advice The one thing which is blessed to give than receive.
- 9) Actor A man who tries to be everything but himself.
- 10) Operation A favourite game of doctors.

Dundale vivek (B. Com. II)

ता.जावली, जि.सातारा

William Shakespeare

William Shakespeare (1564-1616) was born in Stattford-upon-Avon in Warwickshire in Englind, and the record of the church shows that he was on 26th April, 1564. His father, John Shakespeare, was supposed to have good business, and he also held jobs, but by the time William was a young man his father's business was lost. Shakespeare had two sisters and three brothers. Shakespeare went to school at Stratford until he was thirteen. He had fundamentals of classical education. He married at the age of nineteen to a lady named Ann Hathway, who was eight years older. He was not supposed to have a happy married life, though he had three children. He left Stratford and came to London, where he tried to enter the acting profession. He got a footing in Lord Chamberlaine's Company. Here he acted as well as rewrote plays, transformed thwm for stage performance. He became well-bersed in dramatic echnique, needs of the theatre and developed the sense of possibility of the form. Between 1587 to 1611, Shakespeare produced thirty seven plays. His career as a dramastist was so successful that he was a partner in the Globe Theatre, and bought some property called New Place in his native place, Stratford. He also become a partowner of Blachfriars Theatre. Shakespeare was very popular in his own times though his contemporary like Robert Greene called him 'an upstart crow' out of jealousy.

Shakespeare wrote HIstory Plays, Comedies, Tragesies and Tragi-comedies, along with his Roman Plays like Julius Caesar, Antiny-Cleopatra, and Coriolanus. Among his comedies we have his celebrated plays like As you Like It, The Twelfth Night The Merchant of Venice, and Much Ado about Nothing. His comedies are dominated by the heroines. It is said that there were two clever boy-actors in Shakespeare's Company at that time, for whom he created these comedies. His famous tragedies - King Lear, Othello, Hamlet and Macbeth have always engaged critical attention and interpretation from Johnson onwards to this day. In his final period, Shakespeare wrote his tragis- comedies - Cymbaline, Winter's Tale and The Tempest. These plays of the last phase are more poetic than dramatic, and there appears to be a mood of reconciliation and happiness in these plays. There are serious and tragic events, but they finally lead to the union of the lovers and happy endina.

While writing his comedies and Tragedies, Shakespeare also wrote narrative poems Venus and Adonis, The Rape of Lucrece and quite a few sonnets of his sonnet sequence of 154 sonnets.

As a drama-artist Shakespeare perfected the medium of Blank Verse for writing plays. In his early plays, his blank verse was mostly end-stopped lines. But later, in his celebrated tragedies and comedies there few end stopped lines and use of rhyme, which gave his blank verse natural tone of speech. Beside, when chracters in the play talk about ordinary everday life, and also in comic dialogues. Shakespearewues prose which appears very natural. The scenes in which the kajor characters express their sentiments, have been written in blank verse in a highly poetic manner, but even here Shakespeare gives his blank verse a turn of speech.

Pratiksha Gore (B.A.III)

ता.जावली, जि.सातारा

Rabindranath Tagore

Rabindranath Tagore (1861-1941) was born in on 6th May, 1861 in the family of Tagores of Jorasanko in Calcutta. He was the youngest of the seven sons of Maharsi Debendranath Tagore. His father Debendranath exerted great influence on him. Debendranath has deeply religions, but at the same time he had aesthetic sensitiveness ans sound judgement in practical affairs. Debendranath allowed his children freedom to develop their own talent.

Rabindranath attended four schools in Calcutta and hated all of them. Rabindranath's elder brothers and one of his sisters supervised his training. A medical student came to teach him anatomy and physiology. Then he was given lessons in Mathematics. There were teachers to teach Bengali and Sanskrit; and English; for drawing and even gymnastics. At the fourteen, he had translated Macbeth in Bengali. His reading was extensive even at that age. He read classics of Bengali, Sanskrit & English, alone with books on History, social & natural Sciences, etc. Though Rabindranath had no formal training in school, he had excellent training at home.

He strated writing verse composition at the age of nine. He went to visit Himalayan region along with his father. The grandeur and sublimity of Himalayas greatly influenced him. In England he was enrolled at the university, where he attended lectures of Henry Morley, who taught English literature. He greatly admired Morely and found his lectures stimulating. The only advantage of his stay in England was that he had an opportunity to study western culture. He acquired deeper insight into English poetry

and also developed interest in western music.

On coming back from england he wrote his first play in Bengali, Bhagna Hridaya (Broken Heart) most of it was poerty with a very slender love story. He published his first poetry collection Sandhya Sangit in 1882, which was welcomed as an important literary event in Bengal. It was followed by Prabhat Sangit in 1883.

Chabi O Gan (Pictures and Songs) in 1884 and Kadi O Komal in 1886 (Sharps and Flats).

The second phase of his poetic carrer is marked by the publication of Manasi (1890), Sonar Tari (The Golden Boat), and Citra (1896) Manasi opens with a series of love poems in continuation of Kadi O Komal; Sonar Tari poems with the world of dream. In the year 1901, Tagore published a collection of religions poems Naivedya, in which there is a poem 'Shatrabdir Surya' greeting the new year. His poetic collection Chaitali (1896) has poems with Romantic imagination, extensity discontent with the present and escape into the golden past. In 1901, Tagore published Gitanjali, and in 1912 this volume translated and published in England. Six poems out of Ginanjali collection were published in the poetry magazine of Chicago. In 1913 his Gitananji was awarded Noble Prize.

Rabindranath's collection of poetry such as Chitra, Chaitali, Katha, Kahani, Kalpana deal with great variety of themes and moods. In Chitra, there are imortant poems like Jivan Devata, which appeal to the In-dweller (Antaryami). There is also an urge for the involvement in pratical life as well as florification of the life on theearth, as in Swarga Haste Biday (Farewell to Heaven). Chitali collection present poems that celebrate nature and simple life around. In Katha and Kahani there

ता.जावली, जि.सातारा

are poems which show the poets interest in episodes of Hindu epics and Indian History, especially the tales of Rajput, Maratha and Sikh heroism.

In his poetic collection Kheya, (Ferrying Across), there are poems which express Rabindranatha's yearning for coming face to face with the Divine, and consciouness of the distance yet to be traversed. Gitanjali poems appear to be the continuation of Kheya. Most of the Gitanjali poems are about the sweet sorrow of seperation, the offering to the deity that still eludes him.

Apart from avariety of poetry collections, Rabindranath wrote plays, novels and short-stories. His first play, chitrangada, was full of luricism. He published more than forty plays. He and criticized for introducing all sorts of characters without any function; for ingnoring logical sequence, and using mystical expressions. Dakghar, Falguni, Raktakarabi, Chandalika, are some of his remarkable plays. He was quite a story-teller. His novels chokher Bali and Nauka Dubi have been flimed. His greatest novel has been Gora, which deals with the theme of patriotism. In his novel, Chaturanga, he explores psychological analysis of human nature. He wrote short stories, ehich are realistic and close to life. Unlike his novelsh and close to life. Unlike his novels his short-stories avoid superfluity of characters and episodes. They are rather compact. Beside all these literary achievements, Rabindrenath was an artist, a poet and a musician.

Pooja Wangade (B.A.III)

Application of Nanotechnology

Medicine :-

One application of nanotechnology medicine currently being developed involves empoiling nanoparticles deliver to drugs heat light or other substance to specific type of cell such as cancer cell. This technique reduce damage to healthy cell in the body allowed detection of disecse.

For eg. nanoparticles ddrugs directly cancer cell under development.

Electronics:-

The second application nanotechnology hold the same expanding the electronics devices. This includes improving display screen of electronics devices increase in the density nanotechnology can also redusing in size. Environment:-

Nanotechnology begin used survival application to improve the environment. This include cleaning improving manufacture method. To reduce in the generation new pollution making alternative energy source mare cost effective cleaming up organic chemical & deaning ground wate organic solvent. cleaning up organic chemical pollution, ground water, researchers have shown that iron nanoparticles can be effective in cleaming up organic solvent. The iron nanoparticles dispere through out the body water decompose organic solvent. The environment organic matter. The environment pollution in noice pollution chemical sources. The solvent generating less pollution during manufacture materials. The chemical this method can be more effective and cost significantly less than treatment method reduir of water to be pumped out of the ground.

Jangam Shradha Rajendra (B.Sc.I)

ता.जावली, जि.सातारा

Corruption In India

Corruption in the Indian society has prevailed from time immemorial in one form or the other. The basic inception of corruption started with our opportunistic leaders who have already done greater damage to our nation. People who work on right principles are unrecognized and considered to be foolish in the modern society. Corruption in India is a result of the connection between bureaucrats, politicians and criminals. Earlier, bribes were paid for getting wrong things done, but now bribe is paid for getting right things done at right time. Further, corruption has become something respectable in India, because respectable people are involved in it. Social corruption like less weighing of products, adulteration in edible items, and bribery of various kind have incessantly prevailed in the society.

In today's scenario, if a person wants a government job he has to pay lakhs of rupees to the higher officials irrespective of satisfying all the eligibility criteria. In every office one has either to give money to the employee concerned or arrange for some sources to get work done. There is adulteration and duplicate weighing of products in food and civil supplies department by unscrupulous workers who cheat the consumers by playing with the health and lives of the people. In the assessment of property tax the officers charge money even if the house is built properly according to the Government rules and regulations.

Political corruption is worst in India. The major cause of concern is that corruption is weakening the political body and damaging the supreme importance of the law governing the society. Nowadays politics is only for criminals and criminals are meant to be in politics. Elections in many parts of the country have become associated with a host of criminal activities. Threatening voters to vote for a particular candidate or physically prevent voters from going in to the polling booth — especially weaker sections of the society like tribals, dalits and rural woman occurs frequently in several parts of the country. Recently, the Government increased the salary of the M.P.'s from Rs.16, 000 to Rs.50, 000, that is 300% increase to the existing salary. But many of them are unhappy with rise and want the Government to increase the salary to a much more extent. This clearly shows how the politicians are in constant thirst for monetary benefits and not caring about the welfare of the people. Tax evasion is one of the most popular forms of corruption. It is mostly practiced by Government officials and politicians who lead to the accumulation of black money which in turn spoils the moral of the people.

Major Factors Responsible For Corruption

- 1. The most important factor is the nature of the human being. People in general, have a great thirst for luxuries and comforts and as a result of which they get themselves involved I n all unscrupulous activities that result in monetary or material benefits.
- 2. Moral and spiritual values are not given utmost importance in educational system, which is highly responsible for the deterioration of the society.
- 3. The salary paid to employees is very less and as a result of which they are forced to earn money by illegal ways.
- 4. The punishments imposed on the criminals are inadequate.

ता.जावली, जि.सातारा

- 5. The political leaders have spoiled the society completely. They lead a luxurious life and do not even care about the society.
- 6. People of India are not awakened and enlightened. They fear to raise their voice against anti-social elements prevailing in the society.

Measures towards control / eradication of corruption in india

There are some specific measures to control increasing corruption.

- The Right to Information Act (RTI) gives one all the required information about the Government, such as what the Government is doing with our tax payments. Under this act, one has the right to ask the Government on any problem which one faces. There is a Public Information Officer (PIO) appointed in every Government department, who is responsible for collecting information wanted by the citizens and providing them with the relevant information on payment of a nominal fee to the PIO. If the PIO refuses to accept the application or if the applicant does not receive the required information on time then the applicant can make a complaint to the respective information commission, which has the power to impose a penalty up to Rs.25,000 on the errant PIO.
- 2. Another potent check on corruption is Central Vigilance Commission (CVC). It was setup by the Government to advise and guide Central Government agencies in the areas of vigilance. If there are any cases of corruption or any complaints thereof, then that can be reported to the CVC. CVC also shoulders the responsibility of creating more awareness among people regarding the consequences of giving and taking of bribes and corruption.
- Establishment of special courts for speedy justice can be a huge positive aspect.
 Much time should not elapse between the registration of a case and the delivery of judgment.
- 4. Strong and stringent laws need to be enacted which gives no room for the guilty to escape.
- 5. In many cases, the employees opt for corrupt means out of compulsion and not by choice. Some people are of the opinion that the wages paid are insufficient to feed their families. If they are paid better, they would not be forced to accept bribe.

The one thing that needs to be ensured is proper, impartial, and unbiased use of various anti-social regulations to take strong, deterrent, and timely legal action against the offenders, irrespective of their political influences or money power. Firm and strong steps are needed to curb the menace and an atmosphere has to created where the good, patriotic, intellectuals come forward to serve the country with pride, virtue, and honesty for the welfare of the people of India

Saurabh Gade (B.A.II)

ता.जावली, जि.सातारा

Democracy In India

Democracy is government by the people, for the people and of the people. The citizens in a democratic nation enjoy the right to vote and elect their government.

India is the largest democracy in the world. After being ruled by the Mughals, Mauryas, British and various other rulers for centuries, India finally became a democratic state after its independence in 1947. The people of the country, who had suffered at the hands of foreign powers, finally got the right to choose their own ministers by casting vote. Democracy in India is not limited to just providing the right to vote to its citizens, it is also working towards social and economic equality.

Democracy in India works on five democratic principles. These are:

- 1. Sovereign: This means free from the interference or control of any foreign power.
- 2. Socialist: This means providing social and economic equality to all the citizens.
- 3. Secular: This means freedom to practice any religion or reject all.
- 4. Democratic: This means the government of India is elected by its citizens.
- 5. Republic: This means the head of the country is not a hereditary king or queen.

Working of Democracy in India

Every Indian citizen, above 18 years of age, can exercise the right to vote in India. There is no discrimination based on a person's caste, creed, religion, gender or education when it comes to providing the right to vote.

Candidates from several national and regional parties including Indian National Congress (INC), Bharatiya Janta Party (BJP), Communist Party of India (CPI), Communist Party of India - Marxist (CPI -M), All India Trinamool Congress (TMC) and Bahujan Samaj Party (BSP) fight for the elections. Candidates evaluate their work during the last tenure of these parties or their representatives and also the promises made by them in order to decide whom to vote.

Scope for Improvement

There is a lot of scope of improvement in the Indian democracy. Steps must be taken to:*

- Eradicate poverty
- * Promote literacy
- Encourage people to vote
- * Educate people on choosing the right candidate
- Encourage intelligent and educated people to take up leadership roles
- * Eradicate communalism
- * Ensure impartial and responsible media
- * Monitor the working of the elected members
- * Form responsible opposition

Conclusion

Though democracy in India has been appreciated worldwide for its working there is still a lot of scope for improvement. The aforementioned steps must be taken to ensure smooth functioning of democracy in the country.

Aachal Jawal (B.Sc.II)

ता.जावली, जि.सातारा

History of English Literature

Renaissance drama

The first great English dramatist is Marlowe. Before the 16th century English drama meant the amateur performances of Bible stories by craft guilds on public holidays. Marlowe's plays (Tamburlaine; Dr. Faustus; Edward II and The Jew of Malta) use the five act structureand the medium of blank verse, which Shakespeare finds so productive. Shakespeare develops and virtually exhausts this form, his Jacobean successors producing work which is rarely performed today, though some pieces have literary merit, notably The Duchess of Malfi and The White Devil by John Webster (1580-1625) and The Revenger's Tragedy by Cyril Tourneur (1575-1626). The excessive and gratuitous violence of Jacobean plays leads to the clamour for closing down the theatres, which is enacted by parliament after the Civil war

Restoration comedy

On the death of Oliver Cromwell (in 1658) plays were no longer prohibited. A new kind of comic drama, dealing with issues of sexual politics among the wealthy and the bourgeois, arose. This is Restoration Comedy, and the style developed well beyond the restoration period into the mid 18th century almost. The total number of plays performed is vast, and many lack real merit, but the best drama uses the restoration conventions for a serious examination of contemporary morality. A play which exemplifies this well is The Country Wife by William Wycherley (1640-1716).

Romanticism

The rise of Romanticism

A movement in philosophy but especially in literature, romanticism is the revolt of the senses or passions against the intellect and of the individual against the consensus. Its first stirrings may be seen in the work of William Blake(1757-1827), and in continental writers such as the Swiss philosopher Jean-Jacques Rousseau and the German playwrights Johann Christoph Friedrich Schiller and Johann Wolfgang von Goethe.

The publication, in 1798, by the poets William Wordsworth(1770-1850) and Samuel Taylor Coleridge (1772-1834) of a volume entitled Lyrical Ballads is a significant event in English literary history, though the poems were poorly received and few books sold. The elegant latinisms of Gray are dropped in favour of a kind of English closer to that spoken by real people (supposedly). Actually, the attempts to render the speech of ordinary people are not wholly convincing. Robert Burns (1759 1796) writes lyric verse in the dialect of lowland Scots (a variety of English). After Shakespeare, Burns is perhaps the most often quoted of writers in English: we sing his Auld Lang Syne every New Year's Eve

Victorian poetry

The major poets of the Victorian era are Alfred, Lord Tennyson (1809-1892) and Robert Browning (1812-1889). Both are prolific and varied, and their work defies easy classification. Tennyson makes extensive use of classical myth and Arthurian legend, and has been praised for the beautiful and musical qualities of his writing.

ता.जावली, जि.सातारा

Browning's chief interest is in people; he uses blank verse in writing dramatic monologues in which the speaker achieves a kind of self-portraiture: his subjects are both historical individuals (Fra Lippo Lippi, Andrea del Sarto) and representative types or caricatures (Mr. Sludge the Medium).

Other Victorian poets of note include Browning's wife, Elizabeth Barrett Browning (1806-1861) and Christina Rossetti (1830-1894). Gerard Manley Hopkins (1844-1889) is notable for his use of what he calls "sprung rhythm"; as in Old English verse syllables are not counted, but there is a pattern of stresses. Hopkins' work was not well-known until very long after his death.

The Victorian novel

The rise of the popular novel

In the 19th century, adult literacy increases markedly: attempts to provide education by the state, and self-help schemes are partly the cause and partly the result of the popularity of the novel. Publication in instalments means that works are affordable for people of modest means. The change in the reading public is reflected in a change in the subjects of novels: the high bourgeois world of Austen gives way to an interest in characters of humble origins. The great novelists write works which in some ways transcend their own period, but which in detail very much explore the preoccupations of their time.

Later Victorian novelists

Afterthe middle of the centure, the novel, as a form, becomes firmly-established: sensational or melodramatic "popular" writinf is represented by Mrs. Henry Wood's East Lynne (1861), but the best novelists achieved serious critical acclaim while reachinf a wide public, notablw authors being Anthony Trollope (1815-82), Wilkie Collins (1824-89), Willian Makepeace Thackeray (1811-63), George Eliote (Mary Ann Evans; (1819-80) and Thomas Hardy (1840-1928). Among the best novels are Collins's The Moonstone, Thackeray's Vanity Fair, Eliot's The Mill on the Floss, Adam Bede and Middlemarch, and Hardy's The mayor of Casterbridge. The Return of the Native, Tess of the d'Urbervilles and Jude the Obscure.

Modern literature

Early 20th century poets

W.B. (William Butler) Yeats (1865-1939) is one of two figures who dominate modern poetry, the other being T.S. (Thomas Stearns) Eliot (1888-1965). Yeats was Irish; Eliot was born in the USA but settled in England, and took UK citizenship in 1927. Yeats uses conventional lyric forms, but explores the connection between modern themes and classical and romantic ideas. Eliot uses elements of conventional forms, within an unconventionally structured whole in his greatest works. Where Yeats is prolific as a poet, Eliot's reputation largely rests on two long and complex works: The Waste Land (1922) and Four Quartets(1943).

ता.जावली, जि.सातारा

The work of these two has overshadowed the work of the best late Victorian, Edwardian and Georgian poets, some of whom came to prominence during the First World War. Among these are Thomas Hardy, Rudyard Kipling (1865-1936), A.E. Housman (1859-1936), Edward Thomas (1878-1917), Rupert Brooke (1887-1915), Siegfried Sassoon(1886-1967), Wilfred Owen (1893-1918) and Isaac Rosenberg (1890-1918). The most celebrated modern American poet, is Robert Frost (1874-1963), who befriended Edward Thomas before the war of 1914-1918.

The late Victorian and early modern periods are spanned by two novelists of foreign birth: the American Henry James (1843-1916) and the Pole Joseph Conrad (Josef Korzeniowski; 1857-1924). James relates character to issues of culture and ethics, but his style can be opaque; Conrad's narratives may resemble adventure stories in incident and setting, but his real concern is with issues of character and morality. The best of their work would include James's The Portrait of a Lady and Conrad's Heart of Darkness, Nostromo

and The Secret Agent.

Early modern writers

Other notable writers of the early part of the century include George Bernard Shaw (1856-1950), H.G. Wells(1866-1946), and E.M. Forster (1879-1970). Shaw was an essay-writer, language scholar and critic, but is best-remembered as a playwright. Of his many plays, the best-known is Pygmalion (even better known today in its form as the musical My Fair Lady). Wells is celebrated as a popularizer of science, but his best novels explore serious social and cultural themes, The History of Mr. Polly being perhaps his masterpiece. Forster's novels include Howard's End, A Room with a View and A Passage to India.

Literature and culture

Literature has a history, and this connects with cultural history more widely. Prose narratives were written in the 16th century, but the novel as we know it could not arise, in the absence of a literate public. The popular and very contemporary medium for narrative in the 16th century is the theatre. The earliest novels reflect a bourgeois view of the world because this is the world of the authors and their readers (working people are depicted, but patronizingly, not from inside knowledge). The growth of literacy in the Victorian era leads to enormous diversification in the subjects and settings of the novel.

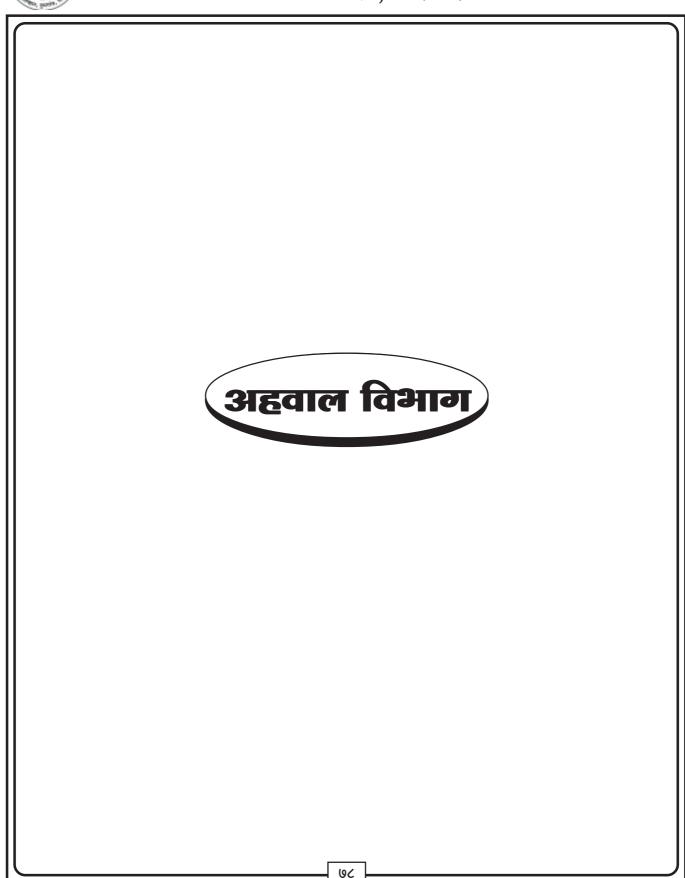
Recent and future trends

In recent times the novel has developed different genressuch as the thriller, the whodunnit, the pot-boiler, the western and works of science-fiction, horror and the sex-and-shopping novel. Some of these may be brief fashions (the western seems to be dying) while others such as the detective story or science-fiction have survived for well over a century. As the dominant form of narrative in contemporary western popular culture, the novel may have given way to the feature film and television drama. But it has proved surprisingly resilient. As society alters, so the novel may reflect or define this change; many works may be written, but few of them will fulfil this defining rôle; those which seem to do so now, may not speak to later generations in the same way.

Machindra Vitthal Kokare (B.A.II)

ता.जावली, जि.सातारा

ता.जावली, जि.सातारा

अनुक्रमणिका

अ.नं.	घटक	पान नं.

ता.जावली, जि.सातारा

• जिमखाना विभाग •

शैक्षणिक वर्ष २०१८–१९ मध्ये आपल्या महाविद्यालयातील ज्युनिअर व सिनिअर विभागाने क्रीडा क्षेत्रात केलेल्या कामगिरीचा अहवाल पुढीलप्रमाणे आहे. ज्युनिअर विभाग –

- 9) 9२ वी सायन्स मधील तेजस माने याने केळघर येथे झालेल्या 9९ वर्षाखालील बुध्दीबळ स्पर्धेत प्रथम क्रमांक मिळवला. त्याची सातारा येथे झालेल्या जिल्हास्तरीय स्पर्धेसाठी निवड झाली. या स्पर्धेत त्याने यशस्वी कामगिरी केली.
- २) १२ वी कॉमर्स मधील किशोर भिलारे याने बिभवी येथे झालेल्या १९ वर्षाखालील योगासने स्पर्धेत प्रथम क्रमांक मिळवला. त्याची शाहू स्टेडियम सातारा येथे झालेल्या जिल्हास्तरीय स्पर्धेसाठी निवड झाली. या स्पर्धेत त्याने यशस्वी कामगिरी केली.
- ३) ११ वी आर्टस् मधील पै.विराज भोसले याने कुडाळ येथे झालेल्या १९ वर्षाखालील तालुकास्तरीय कुस्ती स्पर्धेत प्रथम क्रमांक मिळवला व जिल्हास्तरीय स्पर्धेत त्याने प्रथम क्रमांक मिळवला. तसेच त्याने कोल्हापूर येथे झालेल्या विभागीय कुस्ती स्पर्धेत सिल्व्हर मेडल मिळाले.
- 8) १२ वी आर्टस् मधील पल्लवी धनावडे हिने पाडळी येथे झालेल्या १९ वर्षाखालील सायकलिंग स्पर्धेत प्रथम क्रमांक मिळवला आणि सातारा येथे झालेल्या जिल्हास्तरीय सायकलिंग स्पर्धेत सिल्व्हर मेडल मिळवले. तिची बारामती येथे झालेल्या राज्यस्तरीय स्पर्धेसाठी निवड झाली. त्यामध्ये तिने उत्कृष्ट कामगिरी प्रदर्शित केली.
- ५) १९ वर्षाखालील मुलींच्या कबड्डी संघाने रायगाव येथे तालुकास्तरीय कबड्डी स्पर्धेमध्ये प्रथम क्रमांक मिळवला. या संघाने जिल्हास्तरीय कबड्डी स्पर्धेत उत्कृष्ट खेळाचे प्रदर्शन केले.

भुईंज येथे जिल्हा कबड्डी असोसिएशन मार्फत घेण्यात आलेल्या स्पर्धेतून महाविद्यालयाच्या अमृता ज्नघरे या विद्यार्थीनीची परभणी येथे झालेल्या राज्यस्तरीय कबड्डी स्पर्धेसाठी जिल्हा संघात निवड करण्यात आली. तिने राज्यस्तरीय स्पर्धेत उत्कृष्ट कामगिरी केली.

सिनिअर विभाग :-

दौलतराव आहेर कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग कराड येथे झालेल्या शिवाजी विद्यापीठ अंतर्गत सातारा झोनल कबड्डी स्पर्धेत आपल्या महाविद्यालयाच्या मुलांच्या संघाने चतुर्थ क्रमांक मिळवला. त्यांची शाहू कॉलेज कोल्हापूर येथे झालेल्या इंटर झोनल स्पर्धेसाठी निवड झाली. या स्पर्धेमध्ये महाविद्यालयाच्या संघाने नेत्रदीपक कामगिरी केली.

बाळासाहेब देसाई कॉलेज पाटण येथे झालेल्या शिवाजी विद्यापीठ अंतर्गत सातारा विभागीय टेबल टेनिस स्पर्धेत आपल्या महाविद्यालयाच्या संघाने तृतीय क्रमांक मिळवला. त्यांची सांगली येथे झालेल्या इंटर झोनल स्पर्धेसाठी निवड झाली. या स्पर्धेत त्यांनी उत्तम खेळाचे प्रदर्शन केले.

कोल्हापूर येथे झालेल्या शिवाजी विद्यापीठ अंतर्गत इंटर झोनल रग्बी स्पर्धेत आपल्या महाविद्यालयाच्या संघाने चतुर्थ क्रमांक मिळवला. या स्पर्धेतून आपल्या महाविद्यालयाच्या बी.ए.भाग १ मधील केदार स्वामी याची शिवाजी विद्यापीठ संघामध्ये निवड झाली. भुवनेश्वर येथे झालेल्या ऑल इंडिया स्पर्धेत शिवाजी विद्यापीठ संघाने सिल्टर मेडल मिळवले. त्यामध्ये केदार स्वामीचा मोलाचा वाटा होता.

महाविद्यालयात पार पडलेल्या शिवाजी विद्यापीठ अंतर्गत सातारा विभागीय शुटींग बॉल स्पर्धेत आपल्या महाविद्यालयाने चतुर्थ क्रमांक मिळवला.

वैयक्तिक कामगिरी :-

किसनवीर महाविद्यालय वाई येथे झालेल्या सातारा विभागीय कुस्ती स्पर्धेत आपल्या महाविद्यालयातील बी.ए.भाग १ मधील विद्यार्थी कु.विशाल वेंदे याने ५७ किलो वजन गटात ब्राँझ मेडल मिळवले. त्याची कागल

ता.जावली, जि.सातारा

येथे झालेल्या इंटर झोनल स्पर्धेसाठी निवड झाली.

बाळासाहेब देसाई कॉलेज पाटण येथे झालेल्या शिवाजी विद्यापीठ अंतर्गत सातारा विभागीय बुध्दीबळ स्पर्धेतून कु.अभिषेक चव्हाण याची सातारा संघात निवड झाली. सांगली येथे झालेल्या इंटर झोनल स्पर्धेत त्याने उत्कृष्ट कामगिरी केली.

सांगली येथे झालेल्या इंटर झोनल टेबल टेनिस स्पर्धेत आपल्या महाविद्यालयाच्या तारामती सातघरे हिची शिवाजी विद्यापीठ संघामध्ये निवड झाली. तिने कवित्री बहिणाबाई चौधरी नॉर्थ महाराष्ट्र विद्यापीठ जळगाव येथे झालेल्या वेस्ट झोन इंटर युनिवर्सिटी टेबल टेनिस (महिला) स्पर्धेत शिवाजी विद्यापीठाचे नेतृत्व केले.

तसेच महाविद्यालयामध्ये कबड्डी व ॲथलेटिक्स् मधील १०० मीटर लांब उडी, गोळा फेक, ट्रिपल जंप, ५००० मीटर या प्रकारच्या महाविद्यालय अंतर्गत स्पर्धा घेण्यात आल्या. या सर्व स्पर्धात मुलांनी उत्स्फूर्त सहभाग घेतला.

याचबरोबर महाविद्यालयाच्या जिमखाना विभागामार्फत शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ मध्ये विविध कार्यक्रम घेण्यात आले.

२१ जुन २०१८ रोजी आंतरराष्ट्रीय योग दिन साजरा करण्यात आला. या कार्यक्रमास मार्गदर्शक म्हणून योग शिक्षक अभंग सर व डॉ. संजय शिंदे यांचे मार्गदर्शन लाभले.

२९ ऑगस्ट रोजी क्रिडा दिन साजरा करण्यात आला. प्राचार्य डॉ.एम.बी. वाघमोडे सर यांच्या हस्ते हॉकी जाद्गार ध्यानचंद यांच्या प्रतिमेचे पुजन करण्यात आले.

१६ जानेवारी २०१९ रोजी सातारा झोन मध्ये प्रथमच सातारा विभागीय शुटींग बॉल स्पर्धा घेण्याचा मान आपल्या महाविद्यालयास मिळाला. या स्पर्धेचे उद्घाटन आपल्या संस्थेचे विश्वस्त मा.अशोकराव नवले(बापू) यांच्या हस्ते घेण्यात आले. त्या स्पर्धेस अतिशय चांगला प्रतिसाद मिळाला. या स्पर्धेत एकूण नऊ महाविद्यालयांच्या संघांनी सहभाग नोंदवला.

• राष्ट्रीय सेवा योजना नियमित कार्यक्रम अहवाल

सन २०१८-१९ या शैक्षणिक वर्षात राष्ट्रीय सेवा योजना विभागामार्फत पुढील नियमित कार्यक्रमांची अंमलबजावणी करण्यात आली.

१) सामाजिक न्याय दिन :-

या शैक्षणिक वर्षात राजश्री शाहू महाराज जयंती निमित्त सामाजिक न्यायदिन आयोजित करण्यात आला. यावेळी राजश्री छ.शाहू महाराज यांच्या प्रतिमेचे पुजन करण्यात आले.

२) कॉलेज परिसर स्वच्छता :-

दि. १४ ऑगस्ट रोजी महाविद्यालय परिसरात स्वच्छता करण्यात आली.

३) स्वातंत्र्य दिन :-

दि. १५ ऑगस्ट २०१८ रोजी महाविद्यालयात स्वातंत्र्य दिन साजरा करण्यात आला.

४) मतदार जागृती :-

महाविद्यालयातील मतदारांना मतदानाविषयी जागृती व मतदानाचे महत्व या विषयी जावलीच्या तहसिलदार सौ.रोहिणी आखाडे यांनी मार्गदर्शन केले. तसेच सौ.जयश्री माजगांवकर यांनी नवीन मतदारांची नोंद व्हावी याविषयी जागृती केली.

५) शिक्षक दिन :-

महाविद्यालयात शिक्षक दिन मोठ्या उत्साहाने पार पडला. सर्व स्वयंसेवकांनी उत्सफर्तपणे आपला सहभाग नोंदवला. या कार्यक्रमात महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ.एम.बी. वाघमोडे यांना मार्गदर्शन केले.

६) राष्ट्रीय सेवा योजना दिन :-

दि. २४ सप्टेंबर रोजी राष्ट्रीय सेवा दिनानिमित्त कॉलेज ते मेढा प्रबोधनपर रॅली काढण्यात आली.

ता.जावली, जि.सातारा

७) राष्ट्रीय सेवा योजना उद्घाटन :-

दि. ३/९/२०१८ रोजी राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाचे या शैक्षणिक वर्षातील उद्घाटन समारंग आयोजित केला होता. यावेळी मिलनबेन मेहता कॉलेज पांचगणी येथील कार्यक्रम अधिकारी प्रा.आर.एम. कांबळे यांनी मार्गदर्शन केले.

८) गणेश उत्सव :-

या काळात रांगोळी, वक्तृत्व, निबंध स्पर्धा इ. उपक्रम राबविण्यात आले.

९) महात्मा गांधी जयंती :–

महात्मा गांधी यांच्या १५० व्या जयंती निमित्त रासेयो विभागामार्फत विविध कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले. यामध्ये अहिंसा व स्वच्छता विषयावर प्रबोधन, रॅली, निबंध स्पर्धा, वक्तृत्व स्पर्धा, पुस्तक प्रदर्शन, व्यसनमुक्तीवर श्री.विशाल धनावडे यांचे व्याख्यान असे विविध उपक्रम राबविण्यात आले.

90) स्वच्छता ही सेवा उपक्रम :-

या उपक्रमातंर्गत मौजे जवळवाडी येथे प्रबोधनपर रॅली काढण्यात आली. तसेच गावातील मंदिर परिसर, प्राथमिक शाळा, ग्रामपंचायत इ. सार्वजनिक ठिकाणी स्वच्छता करण्यात आली. तसेच पाणीपुरवठ्याचे स्त्रोत स्वच्छ करण्यात आले.

११) रक्तदान शिबीर :-

दि. १९ ऑक्टोबर रोजी आमदार श्री.शशिकांत शिंदे यांच्या वाढदिवसानिमित्त रक्तदान व हिमोग्लोबीन तपासणी शिबीर आयोजित करण्यात आले होते. रक्तदान शिबीरासाठी सातारा येथील शासकीय जिल्हा रुग्णालयाचे सहकार्य मिळाले व हिमोग्लोबिन तपासणी शिबीरास प्राथमिक आरोग्य केंद्र मेढा यांचे सहकार्य मिळाले.

१२) जादूटोणा विरोधी कायदा जनजागृती :-या विषयावर श्री.विलास खंडाईत यांनी मार्गदर्शन केले. १३) नवीन मतदार नोंदणी :-

रासेयो विभागामार्फत महाविद्यालयातील नवीन मतदारांसाठी नमुना नं.६ भरुन घेवून नवीन मतदारांची नोंदणी करण्यात आली.

१४) अपंग दिन :-

महाविद्यालयात ३ डिसेंबर रोजी मतदार असल्याचा अभिमान-मतदानासाठी सज्ज हे घोषवाक्य घेवून अपंग दिन साजरा करण्यात आला. यावेळी महाविद्यालयातील उपप्राचार्य डॉ.प्रमोद घाटगे यांना मार्गदर्शन केले.

१५) आपत्ती व्यवस्थापन जनजागृती :-

भूकंप, पुर, दुष्काळ, आग अशा आपत्तीवेळी व्यवस्थापन करण्यास जनजागृतीसाठी कार्यक्रम राबविण्यात आला.

१६) कॉलेज परिसर स्वच्छता :-

दि. २५ जानेवारी रोजी महाविद्यालय परिसरात स्वच्छता करण्यात आली.

१७) प्रजासत्ताक दिन :-

दि. २६ जानेवारी रोजी रासेयो विभागामार्फत महाविद्यालयात प्रजासत्ताक दिन साजरा करण्यात आला.

• विशेष श्रमसंस्कार शिबीर •

राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाचे विशेष श्रमसंस्कार शिबीर मौजे तळोशी ता.जावली येथे दि.१८/१२/२०१८ ते दि.२४/१२/२०१८ या कालावधीत शिक्षण व आरोग्य विकास हे ब्रीद वाक्य घेवून संपन्न झाले. या शिबीरात स्वयंसेवकांनी ३ बाय ३ चे २५ खड्डे खोदले. गावातील अंतर्गत व पाणंद रस्ता स्वच्छता, समतोल चर, स्त्री आरोग्य, पाणपोई स्वच्छता, रस्ते दुरुस्ती, गटार स्वच्छता, सांस्कृतिक कार्यक्रम इ. उपक्रम यशस्वीपणे पार पाडले.

या शिबीरात श्री.विश्वनाथ भिलारे, श्री.ए.ए.मोरे,

ता.जावली, जि.सातारा

डॉ.सौ.साधना कवारे, श्री.जीवन माने, श्री.संजय शिंदे, श्री.सतिश बुध्दे या मान्यवरांची प्रबोधनपर व्याख्याने झाली.

शिबीराचे उद्घाटन सौ.कांताबाई सुतार(सदस्या, पं.स.जावली), श्री.संजय शिंदे(उपसंपादक दै.सकाळ), संस्थेचे विश्वस्त श्री.अशोकराव नवले, महाविद्यालयाचे प्राचार्य, उपप्राचार्य यांच्या उपस्थितीत झाला. तर समारोप श्री.मोहन कासुर्डे(समाजसेवक), संस्थेचे विश्वस्त श्री.दादासाहेब शिंदे, सरपंच श्री.संतोष चिकणे, उपसरपंच श्री.बाबुराव चिकणे यांचे उपस्थितीत संपन्न झाला.

हे शिबीर यशस्वी करण्यासाठी महाविद्यालयाचे प्राचार्य, उपप्राचार्य, कार्यक्रम अधिकारी प्रा.डॉ.संजय भोसले, प्रा.पी.आर. चव्हाण, प्रा.सौ.जी.पी. जाधव, प्रा.डॉ.एस.आर. शिंदे, प्रा.कु.डी.व्ही.देशमुख, प्रा.शंकर गेजगे, श्री.जे.बी. ओंबळे, श्री.आबासाहेब देशमुख तसेच सर्व स्वयंसेवकांचे सहकार्य मिळाले.

प्रा.डॉ.संजय भोसले (कार्यक्रम अधिकारी)

• ग्रंथालय व माहिती केंद्र •

।। ग्रंथालय हे संचित आहे विचार विश्वाचे शब्दांची रत्ने भरुनी राहिले भांडार शारदेचे ।।

सध्याच्या माहिती तंत्रज्ञानाच्या युगात ग्रंथालय हे "KNOWLEDGE RESOURCE CENTER" ची भूमिका बजावत आहे. आमच्या महाविद्यालयातील ग्रंथालयामध्ये एकूण ग्रंथसंख्या ९४०२ आहे. तसेच एकूण ३० नियतकालिके/जर्नल्स घेतले जात आहेत. ११ दैनिक वर्तमानपत्रे घेतली जात आहेत. तसेच नॉन बुक मटेरिअल आणि ग्रे लिटरेचर चा अंतर्भाव केला जात आहेत.

Library Orientation and Information Literacy program 2018-19:-

चालू शैक्षणिक वर्षात प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना ग्रंथालयाचा परिचय होण्यासाठी ग्रंथालयाचा नेमका वापर कसा करावयाचा या बाबत Library Orientation and Information Literacy program हा B.A. I, B.Com. I व B.Sc. I वर्गावर मार्गदर्शन पर व्याख्यान ग्रंथपाल डॉ. सुधीर नगरकर यांनी घेतले. तसेच ग्रंथालयात येऊन ग्रंथालयाचा वापर कसा करावयाचा याचे विद्यार्थ्यांना ग्रंथालयात आणून प्रात्यक्षिक दाखविण्यात आले.

ग्रंथपाल दिन :-

दि. १२ ऑगस्ट रोजी आमदार शशिकांत शिंदे महाविदयालयाच्या अग्रणी महाविदयालय योजनेअंतर्गत स्पर्धा परिक्षा मार्गदर्शन केंद्राचे उद्घाटन करण्यात आले. या कार्यक्रमास प्रथम ग्रंथालय शास्त्राचे प्रणेते डॉ.एस.आर. रंगनाथन यांच्या जयंती निमित्त ग्रंथपाल दिन साजरा केला जातो. त्यावेळी प्रमुख पाहुणे मार्गदर्शक मा.धी.अजित टिक्के साहेब(DYSP वाई) यांच्या हस्ते प्रतिमा पुजन करण्यात आले. त्याचबरोबर वृक्षास पाणी घालून मान्यवरांच्या हस्ते वृक्ष वल्ली आम्हा सायरे हा

ता.जावली, जि.सातारा

संदेश देण्यात आला. प्रास्ताविकात स्पर्धा परिक्षा विभागाचे समन्वयक ग्रंथपाल डॉ.सुधीर नगरकर यांनी स्पर्धेच्या युगात स्पर्धा परिक्षेशिवाय पर्याय नाही. जावळी तालुका हा माथाडींचा तालुका या ऐवजी प्रशासकीय अधिकाऱ्यांचा तालुका बनविण्यासाठी स्पर्धा परिक्षा केंद्र प्रयत्न करीत आहे. तसेच इंटरनेट चा वापर करुन विद्यार्थ्यांनी त्यांचे ज्ञान अद्ययावत ठेवले पाहिजे आणि पाहण्याचे स्वागत करण्यात आले.

या कार्यक्रमाचे प्रमुख पाह्णे मा.श्री.अजित टिकेसाहेब(डी.वाय.एस.पी. वाई) यांनी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. त्यांनी विद्यार्थ्यांना सागितले की तुम्ही वेळेच्या बाबतीत सर्वात श्रीमंत आहात. त्या वेळेचा उपयोग योग्य प्रकारे करुन अभ्यासाचे नियोजन केले तर तुम्ही नक्कीच यश मिळवाल. ज्या दिवशी तुमचा अभ्यास झालेला नसेल त्या दिवशी तुम्हाला ह्रह्र लागली पाहिजे जोपर्यंत अभ्यासात आतून स्वयंप्रेरणेने पेटत नाही तोपर्यंत तुम्ही यश मिळवू शकत नाही. मुंबई पुण्यातील छोट्या नोकऱ्यांना बळी पडू नका. कोणतेही काम हे चांगलेच असते मात्र तुमच्या बुध्दीचा क्षमतेनुसार अभ्यास करुन प्रशासकीय अधिकारी बनण्यासाठी सज्ज व्हा. अभ्यास करताना एम.पी.एस.सी. चा सिल्याबस हा महत्वाचा असतो. तुम्ही मागील प्रश्नपत्रिकांचा अभ्यास करताना प्रश्नामधील बारकाव्याचा अभ्यास करायला शिका असे महत्वपूर्ण मार्गदर्शक केले. अध्यक्षीय मनोगत प्राचार्य डॉ.एम.बी. वाघमोडे यांनी विद्यार्थ्यांना स्पर्धा परिक्षेचा अभ्यास करताना ग्रंथालयातील क्रमिक व संदर्भ पुस्तकांचा अभ्यास केला पाहिजे. प्रश्नपत्रिका काढणाऱ्या पेपर सेटरची भूमिका कशी असते त्याबाबत मार्गदर्शन केले. उपप्राचार्य डॉ.प्रमोद घाटगे यांनी विद्यार्थ्यांना स्पर्धा परिक्षेसाठी सर्व प्रकारे मदत करण्याचे घोषित केले व शुभेच्छा दिल्या. याप्रसंगी जिमखाना विभागप्रमुख मा.प्रमोद चव्हाण हे उपस्थित होते. आभार प्रदर्शन प्रा.गेजगे एस.एन. यांनी केले आणि संपूर्ण कार्यक्रमाचे सुत्रसंचालन प्राध्यापिका सौ.गायत्री जाधव यांनी केले. या कार्यक्रमासाठी ग्रंथालयामार्फत श्री.वसंत धनावडे आणि अविनाश मदने यांनी सहभाग घेतला. या कार्यक्रमास प्राध्यापक वृंद तसेच विद्यार्थी व विद्यार्थीनींनी सहभाग घेतला. त्यानिमित्त महाविद्यालयाच्या परिसरात वृक्षारोपन करण्यात आले.

वाचन प्रेरणा दिन २०१८ :-

आमदार शशिकांत शिंदे महाविद्यालयात वाचन प्रेरणा दिन-२०१८ निमित्त दहाड जावळीची पुस्तकाचे प्रकाशन व विविध उपक्रम संपन्न करण्यात आले. १५ ऑक्टोबर २०१८ रोजी आमदार शशिकांत शिंदे महाविद्यालयात ग्रंथालय विभागाकडून माजी राष्ट्रपती भारतरत्न डॉ.ए.पी.जे. अब्द्ल कलाम यांच्या जयंतीनिमित्त वाचन प्रेरणा दिन २०१८ साजरा करण्यात आला. त्यानिमित्त ग्रंथालयाकडून ग्रंथप्रदर्शन भरविण्यात आले. त्यामध्ये स्पर्धा परिक्षा व संदर्भ ग्रंथ ठेवण्यात आले. ग्रंथप्रदर्शनाचा लाभ प्राध्यापकवाचक व विद्यार्थीवाचक यांनी घेतला. तसेच डॉ.ए.पी.जे. अब्दल कलाम यांचे विषयी भित्तीपत्रिकेचे व ग्रंथप्रदर्शनाचे उद्घाटन प्रमुख पाहुणे श्री.स्वप्निल धनावडे यांचे हस्ते करण्यात आले. या कार्यक्रमाच्या प्रास्ताविकात ग्रंथपाल डॉ.सुधीर नगरकर यांनी कार्यक्रमाचे महत्व व उद्देश सांगितला तसेच कलाम वाचन कट्टा आणि पुस्तक भेट याविषयी उद्घोधन केले. वाचन प्रेरणा दिन २०१८ निमित्त दहाड जावळीची या पुस्तकाचे प्रकाशन कार्यक्रमाचे पअमुख पाह्णे मा.श्री.जीवन माने(सहा.पो.नि. पोलीस स्टेशन मेढा) यांच्या हस्ते करण्यात आले. तसेच विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करताना वाचनामुळे त्यांनी आपल्या आयुष्यात कसा बदल झाला व स्पर्धा परिक्षा आणि संदर्भ पुस्तकांचे वाचन करुन विद्यार्थ्यांनी आपले भविष्य घडवावे असे मार्गदर्शन केले. दहाड जावळीची या पुस्तकाचे लेखक श्री.स्वप्निल धनावडे यांनी छत्रपती शिवाजी महाराचांच्या जावळीचा खरा इतिहास सांगितला

ता.जावली, जि.सातारा

आणि जावळीतील शुरवीर यांनी केलेले कार्य तसेच इतिहासतिन लेखन निर्मिती व वाचनातून विद्यार्थ्यांनी करियर घडविणेबाबत मार्गदर्शन केले. सत्कारमुर्ती डॉ.स्जित कसबे यांनी अर्थशास्त्र विषयातून पीएच.डी. प्राप्त केल्याबद्दल त्यांचा सत्कार करण्यात आला. उपप्राचार्य डॉ.प्रमोद घाटगे यांनी वाचाल तर वाचाल हा संदेश दिला. कार्यक्रमाच्या अध्यक्ष प्राचार्य डॉ.एम.बी. वाघमोडे यांनी वाचन प्रेरणा दिन साजरा करुन आपण वाचनाची आवड निर्माण करुन जीवनात यशस्वी होण्यासाठी वाचन करावे असे सांगितले. विद्यार्थ्यांना वाचन संस्कृती जोपासण्यास प्रोत्साहन दिले आणि कार्यक्रमास शुभेच्छा दिल्या. आभार प्रदर्शन श्री.वसंत धनावडे यांनी केले. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन प्रा.गायत्री जाधव यांनी केले. तसेच ग्रंथालयाच्या वतीने सलग एक तास मुकवाचन उपक्रम आणि प्रकट वाचन कार्यक्रम राबविण्यात आला. या कार्यक्रमासाठी ग्रंथालयामार्फत श्री वसंत धनावडे आणि अविनाश मदने यांनी ग्रंथप्रदर्शन आणि विविध उपक्रमात सहभाग घेतला. या कार्यक्रमास महाविदयालयाचे प्रा.प्रमोद चव्हाण, प्रा.शंकर गेजगे, प्रा.डॉ.संजय भोसले व इतर प्राध्यापकवाचक, विद्यार्थीवाचकांनी सहभाग घेतला.

Library Best User Award 2017 :-

ग्रंथालयाचा वापर वाढावा म्हणून ग्रंथालयाकडून Library Best User Award दिले जातात. २०१९ चा हा Award कु.ओंबळे पलक सतिश (S.Y.B.Sc.) व कु.ओंबळे प्रविण मारुती (S.Y.B.A.) या विद्यार्थ्यांना देण्यात आला.

Library Services:-

महाविद्यालयाच्या ग्रंथालयातून अने क ग्रंथालयीन सेवा वाचकांना पुरविल्या जातात. वाचकांना देवघेव सेवा, संदर्भ सेवा, रेफरल सेवा CAS, SDI सेवा तसेच प्रतिलिपी सेवा, करिअर माहिती सेवा, कात्रण सेवा आणि Online Information सेवा व Social Networking सेवा दिल्या जात आहेत. तसेच महाविद्यालयाच्या www.assmmedha.edu.in या वेबसाईटच्या माध्यमातून महाविद्यालयाची अद्ययावत माहिती उपयोजका पर्यंत पोहचविली जाते.

email service - assmlibrarymedha@gmail.com Library Website :-

https://sites.google.com/view/assmlibrarymedha
Facebook Account Name: - Assmlibrary Medha
Facebook Page:-

http://www.facebook.com/Assm-Medha-Library-779541448844980/

MPSC/UPSC Study Centre ASSM Medha Face book Page: http://www.facebook.com/assmlibrarymedha/whatsup LIBRARY SERVICE - 9096572888

Library Automation:-

ग्रंथालयामध्ये MHRD-NIC चे e-granthalya हे software वापरुन ग्रंथालयाचे Library Automation पूर्ण करण्यात आले आहे. आधुनिक माहिती तंत्रज्ञानाच्या युगात वाचकांचा वेळ वाचवून सेवा देण्यासाठी ग्रंथालय सुसज्ज झाले आहे. महाविद्यालयाचे ग्रंथालय हे माहितीचे निर्मिती, संकलन, संग्रहण, संप्रेषन आणि माहितीची प्रतीप्राप्ती करण्यासाठी उपयोजकांना माहितीवर प्रक्रिया करण्याची महत्वाची भूमिका बजावत आहे. श्री.वसंत धनावडे व अविनाश मदने हे ग्रंथालयातील सेवक सेवाभावी वृत्तीने वाचकांना सेवा देण्याचे कार्य करीत असतात. वाचकांचे समाधान हाच केंद्रबिंदू मानून ग्रंथालय कार्य करीत आहे.

ग्रंथालय समृध्द करण्यासाठी जयवंत प्रतिष्ठान संस्थेचे संस्थापक अध्यक्ष मा.शशिकांत शिंदे साहेब, सचिव मा.सौ.वैशाली शिंदे, मा.तेजस शिंदे तसेच मा.राहुलभाई जगताप आणि विश्वस्त मा.अशोकराव नवले, मा.दादासाहेब शिंदे यांची सतत प्रेरणा मिळत असते. तसेच महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ.एम.बी.वाघमोडे, उपप्राचार्य डॉ.प्रमोद घाटगे व सर्व विषयांचे HOD व प्राध्यापक वृंद आणि शिक्षकेत्तर कर्मचारी व विद्यार्थी यांचे सतत सहकार्य व मार्गदर्शन मिळते.

> डॉ.सुधीर नगरकर (ग्रंथपाल)

ता.जावली, जि.सातारा

Dr. Sarangpani Ramchandra Shinde

Department of English Academic year 2018-19

Departmental Activities conducted:-

Movie/Play Screening -

- 1. Screened movie 'Lucy' for B.A. II (English for Communication) Student's on 15th December, 2018.
- 2. Screened movie 'Ek Ruka Hua Faisla' on 31st December, 2018 for the students of B.Com I
- 3. Screened Plays 'Mahanirvan' by Satish Alekar for I Optional English Students on 5th January, 2019.
- 4. Screened movie 'An Enemy of the People' on 29th January, 2019 before B.A. second year students at A/V hall.
- 5. Screened movie 'The Glass Menagerie' on 05th February, 2019 before B.A. third year students at A/V hall.

Guest Lectures/Workshops -

1. Organized a guest lecture on 'Practical Criticism' to the department students on 06th February 2019.

Courses -

- Successfully completed Certificate Course in Basic English Grammer offeref by Department of Lifelong Learning & Extension, Shivaji University, Kolhapur.
 students from different classes registered for the course. 13 students out of 16 appeared for the examination. Dr. Dnyandeo Kale was the Course Coordinator.
- 2. Conducted a three month Progmatic English Course as course coordinator offered by the department of Lifelong Learning and Extension, Shivaji University, Kolhapur. 21 students from different department were admitted to the course. all the 21 students appeared for the exam.

ता.जावली, जि.सातारा

*** हिंदी विभाग ***

वार्षिक अहवाल २०१८-१९

शैक्षिक वर्ष २०१८-१९ में हिंदी विभाग की ओर से दि. १४ सितंबर २०१८ को हरीयाली भित्तीपत्र का उद्घाटन प्रमुख अतिथी प्रा.डॉ.दशरथ सगरे (हिंदी विभाग प्रमुख लाल बहादूर शास्त्री कॉलेज सातारा) के करकमलों से संपन्न हुआ । इस वक्त महाविद्यालय के छात्रों ने लिखे कथा, कविता आदि साहित्य का प्रकाशन किया गया। इस समारोह में महाविद्यालय के प्रधानचार्य डॉ.एम. बी. वाघमोडे, डॉ.प्रमोद घाटगे, हिंदी विभागप्रमुख डॉ.संग्राम शिंदे, सहा.प्राध्यापक श्री.राजेंद्र ननावरे आदि उपस्थित थे । प्रमुख अतिथी डॉ. सगरेजी ने इस उपक्रम की प्रशंसा की ।

दि.१४ सितंबर २०१८ हिंदी दिवस समारोह महाविद्यालय में संपन्न हुआ । हिंदी विभाग की ओर से इस समारोह का आयोजन किया गया था । इस समारोह में प्रमुख अतिथी के रूप प्रा.डॉ.दशरथ सगरे (हिंदी विभाग प्रमुख लाल बहादूर शास्त्री कॉलेज सातारा) उपस्थित थे । उन्होंने छात्रों को हिंदी भाषा का महत्व तथा रोजगार के सुअवसर को स्पष्ट किया । इस समारोह में करीब दस छात्रों ने अपना मंतव्य व्यक्त किया । कार्यक्रम के अध्यक्ष महाविद्यालय के प्राचार्य डॉ.एम. बी. वाघमोडे थे, कार्यक्रम का प्रास्ताविक हिंदी विभाग प्रमुख डॉ.संग्राम शिंदेजी ने किया तथा आभार प्रदर्शन प्रा.राजेंद्र ननावरेजी ने किया ।

दि. १५ फरवरी २०१९ को बी.ए. भाग १ के छात्रों को पाठयक्रम पर आधारित कीचकवध फिल्म दिखायी गयी । इसका आयोजन हिंदी विभाग की ओर से किया गया । इसमें कुल १७ छात्र शामिल हुए थे । सैरंन्ध्री खंडकाव्य पर आधारित इस फिल्म को देखने से छात्रों को अध्ययन में अच्छी मदद हुई ।

प्रा.डॉ. संग्राम शिंदे हिंदी विभागप्रमुख

ता.जावली, जि.सातारा

Department of Botany

Annual Report (2018-19)

Department of Botany carried out following activites during academic year 2018-19.

- Department of Botany arranged a small practise on Botanical Garden Conservation by cleaning of unwanted weed plants as well as the prepared a compound wall around the Botanical Garden on 10th Sept. 2018.
- 2. Department arranged a small study tour at Ekiv for third year students to increase the basic knowledge about plans on 7th Aug 2018.
- 3. For I and II year students department was arranged a Field study tour at Meruling for identification of plant species at field condition on 7th Sept. 2017.
- 4. To create awareness among the students department of Botany arranged the Guest lecture on Horticulture on for Third year students on 17th Feb 2019.
- 5. For increase the konwledge about Tissue Culture, and Biotechnology Department was arrange the visit to Tissue Culture Lab at Y.C.I.S. Satara on 16th march 2019.
- 6. The great achievement of the department is students from Third year won second and consolation prize in poster presentation and third prize in model presentation in Bioresonance at Y.C.I.S. Satara on 23rd January 2019
- 7. Seminar competition was arranged for students on 11th Sept. 2019
- 8. Third year students presented a paper entitled Enumeration of Medicinal Plants along Medha and Adjoining Region in International Conference at Warna Mahavidyalaya Warna on 7th February 2019
- Third year students participating in Training workshop "Hands on Training in Plant Taxonomy"
- 10. Students of Botany department actively participating in college organized science Festival 2K19 at A.S.S.M. Medha in various events and also won the prizes.
- 11. Plantation of RET species in Botanical Garden was done on 15th February 2019

ता.जावली, जि.सातारा

वैयक्तिक अहवाल २०१८-२०१९

Dr. M. B. Waghmode

(Principal)

- 1. Delivered Lecture as a chief Guest in Science Exhibition- Meru Vidhyamandir, Wagheshwar dated on 6th October 2018.
- 2. As a BC Nominee Principle Selection Committee Venutai Chavan College Karad dated on 20th December, 2018.
- 3. As a BC Nominee Principle Selection Committee Borgaon College, Borgaon dated February, 2019
- 4. As Chief Guest Giristan Arts Commerce Mahavidhyaly.
- 5. As a Chief Guest Venna Vidhya Mandir, Wageshwar, February, 2019.

Dr. P. R. Chavan

- Participated International workshop at shivaji University Kolhapur dated 27th June 2018.
- 2. Top Marathon in Asia Tata Marathon Mumbai 42.195 full marathon successfully completed on 20 Jan 2019.
- 3. Published paper in National Seminar in Sanskruti International Journal @ Jaysingpur college Jaisingpur.
- 4. Participated in National oneday seminar in Rajendra Mahavidyalay Khandala on 9 Feb 2019.
- 5. Participated in State Level Workshop at Mahila Mahavidyalay sponsered by Shivaji University, Kolhapur on 27, 28 Feb 2019.

ता.जावली, जि.सातारा

प्रा. संजय भोसले

- शिवाजी विद्यापीठ कोल्हापूर या विद्यापीठाची पदव्युत्तर पदवी विभागाकिरता इतिहास विषयाचे अध्यापन करण्यास परवानगी मिळाली.
- शिवाजी विद्यापीठ कोल्हापूर येथे आदर्श स्वयंसेवक/स्वयंसेविका पुरस्कार वितरण व २०१८-१९
 शैक्षणिक वर्षाचे नियोजित बैठकीस उपस्थिती. दि.२९-८-२०१८
- * शिवाजी विद्यापीठ कोल्हापूर आयोजित महाराष्ट्र शासनाच्या युवा माहिती दूत योजनेच्या अंमलबजावणी साठी निधी वितरण प्रणाली() नोंदणी जिल्हास्तरीय कार्यशाळेस आर्टस् व कॉमर्स कॉलेज नागठाणे येथे दि.२२ सप्टेंबर २०१८ रोजी उपस्थिती

Dr. Vinod Pawar

(H.O.D. Dept. of Geography)

- Paper Presented in National Conference: Application of Geospatial Techniques to Access Agritourism Site Suitability of Medha Circle in Recent Trends and Philosophies in Tourism: The Potential in Indian Continent - Jaysingpur College, Jaysingpur on 19th Jan, 2019.
- 2. As a Chirperson in National Conference: in Recent Trends and Philosophies in Tourism: The Potential in India Continent- Jausingpur College, Jaysingpur on 19th January 2019.
- 3. Paper published: Application of Geospatial Technologies to Asses Agriculture Suitability for Deveplopment Planning Medha Circle, 5(40, 2018.
- 4. Book Published: A Geospatial Analysis of Urban Infrastructure for Sustainable Planning of Satara City (Maharashtra) ISBN 978-10-931719-5-0.

प्रा. स्नुजित मनोहर कसबे

- "A study fo Government Initiatives for Economics Empowerment of Schedules Castes in Solapur Disrtict" या विषयावर सादर केलेल्या प्रबंधास दि.४/१०/२०१८ रोजी सोलापूर विद्यापीठाची पीएच.डी. पदवी प्रदान
- २. "Role of Information and communication technology in Rural Development " या विषयावर कला व वाणिज्य महाविद्यालय, नागठाणे येथे झालेल्या एकदिवशीय राष्ट्रीय चर्चासत्रात दि.२२/२/२०१९ रोजी पेपर सादरीकरण.
- 3. "Inflation Causes and Impacts on in Indian Economy" या विषयावर दिहवडी महाविद्यालय दिहवडी येथे झालेल्या एकदिवशीय राष्ट्रीय चर्चासत्रात दि.०६/०३/२०१९ रोजी पेपर सादरीकरण.
- ४. "Path towards organizational culture and values" या विषयावर दि.०७/०३/२०१९ रोजी दयानंद वाणिज्य महाविद्यालय सोलापूर येथे झालेल्या राष्ट्रीय चर्चासत्रात सहभाग

ता.जावली, जि.सातारा

Dr. Sarangpani Ramchandra Shinde (Department of English)

Paper Presentation :-

- 1. Presentation paper entitled "Recent Trends in English Language Teaching and Learning" at National Seminar organized by Arts and Commerce, Vaduj, held on 20th july, 2018.
- 2. Presentation paper entitled "Adapting ICT in Rural HELs: An Overview: at an international Conference on skill Development in gigher Education organized by S M T Govt College of Education, Kolhapur, held on 02nd February, 2019.
- 3. Presented paper entitled "Role of NACC in Improving Quality of Higher Education" at National Seminar on opportunites of Revised NACC Assessment and Accrediation Process organized by M S Kakade College, Someshwarnagar, Waghalwadi, held on 15 and 16 February, 2018.
- 4. Presentation paper entitled "Mobile Assisted Language Learning" at one day national seminar on Recent Trends in Education and Physical Education, organized by Vasundhara Kala Mahavidyalaya, Jule Solapur, held on 02/03/2019.

Seminar/Conference/Workshop/FDP Attended:

- Attended State Level Seven Day Faculty Development Programme for IQAC coordinators and members from 24 june to 30 june, 2018 organized by D A V Velankar College of Commerce, Solapur in association with IQAC Cluster Maharashtra and Solapur University, Solapur.
- 2. Attended University Level workshop on Choice Based Credit System (CBCS) organized by Shivaji University, Kolhapur on 5th july 2018.
- 3. Attended University Level Workshop on the "Revised Syllabus of B A Part 1 AECC (Compulsary English CBCS)" organized by Shirpatrao Kadam College, Shirwal on 10th August, 2018.

Paper Publication:

- 1. Published paper entitled "Role of NACC in Imporving Quality of Higher Eduction" in Research Journey, an international journal in feb-2019, special issue-119.
- 2. Published paper entitled "Recent Trends in English Language Teaching and Learning" in Journal of Current Science and Humanities, an international journal in June-2018, special issue.

ता.जावली, जि.सातारा

प्रा.डॉ.संग्राम यशवंत शिंदे

(हिंदी विभागप्रमुख)

- शिवाजी विद्यापीठ कोल्हापूर और डी.पी. भोसले कॉलेज कोरेगाव के संयुक्त तत्वावधान से आयोजित बी.ए.भाग १ अनिवार्य हिंदी, एक दिवसीय कार्यशाला मे विशेषज्ञ
- २. एल.बी.एस. कॉलेज सातारा में हिंदी दिवस समारोह में प्रमुख अतिथी
- ३. हिंदवी पब्लिक स्कूल सातारा में हिंदी दिवस समारोह में प्रमुख अतिथी
- ४. एल.बी.एस. कॉलेज सातारा में बी.ए.भाग १ ऐच्छिक हिंदी सत्र २ कार्यशाला मे विशेषज्ञ

प्रा.सुनिल ज्ञानदेव ननावरे

(हिंदी विभाग)

- १. एक दिवसीय आंतरराष्ट्रीय कॉन्फरन्स
 बाळासाहेब माने शिक्षण संस्था राजर्षी शाहू आर्टस् ॲन्ड कॉमर्स कॉलेज रुकडी
 शोध निबंध :- मोहनदास नैमिशराय के उपन्यास मुक्तिपर्व में शिक्षित बनो....! का जयघोष
- बद्रुका कॉलेज हैद्राबाद
 द्विदिवसीय आंतरराष्ट्रीय संगोष्ठी
 शोध निबंध :- हिंद् का वैश्वीक परिदृश्य
- राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज विश्वविद्यालय नागपूर त्रिदिवसीय आंतरराष्ट्रीय संगोष्ठी
 शोध निबंध :- भारतीय साहित्य की कालजयी कृतियाँ गोदान में चित्रित दलित विमर्श के विशेष संदर्भ में
- अ. सदाशिव मंडलिक महाविद्यालय मुरगुड
 एकदिवसीय आंतरराष्ट्रीय संगोष्ठी
 शोध निबंध :- बह्संस्कृतिवाद का हिंदी दलित आत्मकथाओं पर प्रभाव

ता.जावली, जि.सातारा

Dr. Dnyandeo Salu Kale

(Assistant Professsor and Head, Department of English)
Profile 2018-19

1. Course Coordinator

ता.जावली, जि.सातारा

Prof. Dr. Pawar U.S

(H.O.D. Dept. of Botany)

Sr. No.	Name of the Seminar / Conference / Symposia / Workshop / Publication	Department / Place / Date(s)	Attended Participated
1.	National Conference on Energy Environment and Ethics in Research	Warna Mahavidhalaya, Warna 7th Feb. 2019	Paper Presentation Title: Enumeration of Medicinal plants along Medha and adjoining region
2.	Inernational Conference on Integrated approach in Environmental and Applied Sciences	Padmabhushan Dr. Vasantdada Patil Mahavidhalaya, Tasgaon (Venue - Bah'l Academy Panchgani	Paper Presentation Title: Halophytes coastal biodeversity
3.	Worked as External Examiner for B.Sc. III - Botany Practical examination in Botany, Shivaji University Kolhapur	Y.C.I.S. Satara on 12th to 16th March 2019	External Examiner
4.	Worked as External Examiner for B.Sc. II - Botany Practical examination in Botany, Shivaji University Kolhapur		External Examiner

ता.जावली, जि.सातारा

Prof. Dr. Sudhir Ramdas Nagarkar (Librarian)

- Participated in the Refresher Course in Library and Information Science from 23
 Aug. 2018 to 12 Sept. 2018 and obtained grade "A" at UGC HRDC Jaykar
 KnowledgeResource Center Savitribai Phule Pune University Pune Maharashtra.
- Participated one day workshop on "Koha and Library Automation" at SB Patil College of Engineering, Indapur coordinated by IIT Bombay dated 12 Oct.2018.
- 3. Published paper in collaboration with ILA New Delhi Second MUCLA National Conference -2018 "Revamping of Academic Libraries for Next Generation" at Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University Sectional Council, Jalgaon dated 30 Nov to Dec.2018.
- 4. Delivered Guidance as a Resource Person for "M.LIB.&I.Sc., SHIBIR" in Two day workshop in YCMOU Sponsered YCIS, Satara dated 30/12/2018 to 31/12/2018.
- 5. Participated and completed course on E-Content Development at online in SWAYAM offered by National Institute of Technincal Teachers Training and Research-Chennai Certificate No.5212-2412003 Dated 03/02/2019.
- 6. Published a research paper entitle 'Interactive vido lessons for E-Learning" in the International Conference Proceeding "Librarianship Development through Internet of Things and Customer Services" at GPERI Mehasana Gujrat dated 6-8 Feb 2019.
- 7. Presented a paper in One day International Seminar on "Recent Trends in Languages, Literature, Physical Education, Social Sciences and Commerce" Research paper entitled "SWAYAM Online Platform for E-Lerning" at Bhogawati Mahavidyalaya Kurukali dated 9 Feb.2019.
- 8. Published paper in Journal of Advancements in Library Sciences Special issue in National Conference on "Emerging Trends and Technologies in Library and Information Science" organized by DLISC and Barr. Balasaheb Khardekar KRC, Shivaji University Kolhapur dated 6th March 2019.
- 9. Published biographical chapter entitle Dr. Sudhir R. Nagarkar in the book title "Granthrupi Granthpal" edited by Ranjit Dharmapurikar and Hitesh Brijwashi Published by Prashant Publication Jalgon.